

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ : กรณีศึกษาตำบลบางไผ่
อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
Sustainable Tourism Development Strategy : Bang Bai Mai District, Surat Thani

กรกนก เกิดสังข์
Kornkanok Kirdsung

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Business Administration
Prince of Songkla University
2560
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ : กรณีศึกษาตำบลบางไป๋
อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
Sustainable Tourism Development Strategy : Bang Bai Mai District, Surat Thani

กรกนก เกิดสังข์
Kornkanok Kirdsung

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Business Administration
Prince of Songkla University
2560
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ : กรณีศึกษาตำบลบางโป้ง
อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ผู้เขียน นางสาวกรรณก เกิดสังข์
สาขาวิชา บริหารธุรกิจ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
(ดร.ณัฐมน ราชรักษ์)

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นคร กกแก้ว)

.....กรรมการ
(ดร.ณัฐมน ราชรักษ์)

.....กรรมการ
(ดร.นงเยาว์ เมืองดี)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล ศรีชนะ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้เป็นผลมาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และขอขอบคุณผู้ที่มีส่วน
เกี่ยวข้องทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

ลงชื่อ.....

(ดร.ณัฐมน ราชรักษ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงชื่อ.....

(นางสาวกรรณก เกิดสังข์)

นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลการวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อนและ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นางสาวกรรณก เกิดสังข์)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ : กรณีศึกษาตำบลบางโป้ง
อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผู้เขียน นางสาว กรกนก เกิดสังข์

สาขาวิชา บริหารธุรกิจ

ปีการศึกษา 2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอก และศึกษาแนวทางในการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ของพื้นที่ตำบลบางโป้ง อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการท่องเที่ยวของตำบลบางโป้ง จำนวน 6 ราย โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวด้วยแบบสอบถามจำนวน 384 ราย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเชิงสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของพื้นที่บางโป้งในการพัฒนาการท่องเที่ยวพบว่า รูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนมีวิธีการดำเนินการโดยการจัดตั้งกลุ่มของการท่องเที่ยวเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งจะมีหัวหน้าชุมชนเป็นผู้ประสานงานและควบคุมการบริการให้มีมาตรฐานแก่นักท่องเที่ยว โดยกิจกรรมของทุกกลุ่มได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลบางโป้งเป็นอย่างดี ปัจจุบันกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนบางโป้งมี 5 กิจกรรม ได้แก่ ตลาดน้ำประชารัฐบางโป้ง นมัสการพ่อท่านข้าวสุก ล่องคลองชมวิถีชีวิตชาวบางโป้ง นั่งเรือชมหิ่งห้อยตอนกลางคืน การสาธิตการเย็บจากและลอกจาก สำหรับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางโป้ง โดยรวมพบว่ามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าด้านสิ่งดึงดูดใจ มีศักยภาพอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาจะเป็นด้านกิจกรรมและด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ส่วนด้านการคมนาคมขนส่งและด้านที่พักในแหล่งท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตามหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องของพื้นที่ตำบลบางโป้งควรมีการจัดทำโครงการต่างๆ ได้แก่ โครงการสร้างเส้นทางการศึกษาทรัพยากรธรรมชาติและวิถีชีวิตชุมชน โครงการจัดตั้งศูนย์บริการที่มีมาตรฐานและสื่อเอกสารสิ่งพิมพ์ โครงการซ่อมแซมและขยายเส้นทางคมนาคม โครงการมัคคุเทศก์น้อย และโครงการความร่วมมือระหว่างหัวหน้าชุมชนและผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม เพื่อเป็นการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในตำบลบางโป้งเพิ่มขึ้น รวมทั้งเป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและเกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

Thesis Title Sustainable Tourism Development Strategy: Bang Bai Mai District, Surat Thani
Author Miss Kornkanok Kirdsung
Major Program Business Administration
Academic Year 2016

ABSTRACT

The objectives of this research are studying the internal and external environment and planning guidelines in the Sustainable Tourism Development Strategy of Bang Bai Mai District, Surat Thani. The research instruments used in data collection include in-depth interview and questionnaires. The data was collected by in-depth interview from 6 stakeholders of Bang Bai Mai district. The questionnaires were handed to 384 tourists in Bang Bai Mai District. The data were analyzed using descriptive statistics including average value and standard deviation.

In-depth interview result shows general environment of tourism in Bang Bai Mai District are managed by setting up travel service group which the community leader act as coordinator and supervisor to supervise the service given to travelers and control the quality of service. The current travel activities in Bang Bai Mai District include 5 activities such as Pracharat Bang Bai Mai floating market, worship Luang Por Kow Suk, cruising study lifestyle of Bang Bai Mai, firefly sightseeing at night and demonstration of sewing and stripping of nipa leaves. The opinion from tourists expressed that there is high potential for tourism in Bang Bai Mai District. The researcher found that the highest scored aspects of the potential for tourism are the attractiveness of the attraction, followed by activities and amenity. Both accessibility and accommodation aspects are rated at moderate level. Bang Bai Mai district should create a project aims to promote studying of natural resources and community culture, create standardize service center and print media center, renovation and expansion of transportation routes, create "Little Guide Project", and establish cooperation project between community leaders and hotel operators to increase the number of tourist, conserve the environment, and create a sustainable tourism in Bang Bai Mai District.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สามารถสำเร็จไปได้ด้วยดีจากการให้คำปรึกษาและตรวจสอบพร้อมทั้งแนะนำเสนอแนะจาก ดร.ณัฐมน ราชรักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นคร กกแก้ว และ ดร.นงเยาว์ เมืองดี ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งนี้ขอขอบพระคุณ คุณจิรัญญา ศรีรักษ์ กำนันตำบลบางไผ่และเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ทุกท่านในการให้ข้อมูลการท่องเที่ยวของตำบลบางไผ่เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านที่ให้คำแนะนำและอบรมประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ข้าพเจ้าจนจบหลักสูตร และขอบคุณเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรของวิทยาลัยชุมชนสุราษฎร์ธานีและเจ้าหน้าที่ประจำคณะวิทยาการจัดการ รวมถึงเพื่อนๆ ในสาขาวิชาทุกคนที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือในด้านต่างๆ และทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้

ขอขอบคุณผู้ให้ความร่วมมือในการวิจัยทุกท่านที่ช่วยเหลือและกรุณาตอบคำถามของข้าพเจ้าด้วยความเต็มใจ พร้อมทั้งให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่การวิจัยนี้ เพื่อนำมาวิเคราะห์ได้อย่างสมบูรณ์ตามแผนการทำงาน

กรกนก เกิดสังข์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(5)
ABSTRACT	(6)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(11)
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำหลัก	4
1.3 วัตถุประสงค์	5
1.4 คำถามเพื่อการวิจัย	5
1.5 ความสำคัญของงานวิจัย	5
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.7 ขอบเขตงานวิจัย	6
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 ข้อมูลทั่วไปของตำบลบางไผ่	8
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	11
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับกับมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว	27
2.4 แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและผลกระทบจากการท่องเที่ยว	29
2.5 แนวคิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก	33
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย	43
3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
3.1 รูปแบบการศึกษา	44
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	47
3.5 วิธีสร้างข้อมูล	48
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสัมภาษณ์เชิงลึก	51
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว	61
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพ ของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางไผ่	62
4.4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม	65
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	66
5.1 สรุปผล	66
5.2 อภิปรายผล	69
5.3 ข้อเสนอแนะ	72
บรรณานุกรม	76
ภาคผนวก	91
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย	80
ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	82
ภาคผนวก ค ค่าความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ	84
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูล	86
ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	90
ภาคผนวก ฉ ประมวลผลการท่องเที่ยว ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประวัติผู้วิจัย	98
	104

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
2.1	ประโยชน์และความสำคัญด้านการท่องเที่ยวต่อบุคคล	17
2.2	ประโยชน์และความสำคัญด้านการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจ	17
2.3	ประโยชน์และความสำคัญด้านการท่องเที่ยวต่อการเมือง	18
2.4	ประโยชน์และความสำคัญด้านการท่องเที่ยวต่อวัฒนธรรม ประเพณี	19
2.5	ประโยชน์และความสำคัญด้านการท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อม	20
2.6	ข้อดีและข้อเสียที่เกิดจากการท่องเที่ยว	20
2.7	แสดงการวิเคราะห์ SWOT	34
2.8	ประเด็นการการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	41
2.9	ประเด็นการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว	42
4.1	การวิเคราะห์ SWOT ของแหล่งท่องเที่ยว ตำบลบางไผ่	60
4.2	จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยว	61
4.3	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ ตำบลบางไผ่	62
4.4	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการดึงดูดใจ	63
4.5	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านคมนาคมขนส่ง	63
4.6	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านที่พักในแหล่งท่องเที่ยว	63
4.7	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว	64
4.8	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านกิจกรรม	64
4.9	ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม	65

สารบัญญภาพ

ตาราง		หน้า
2.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	43
4.1	สภาพบ้านเรือนในชุมชนบางไผ่	53
4.2	อาชีพของชุมชนบางไผ่	54
4.3	หลวงพ่อข้าวสุก	55
4.4	เส้นทางเรือในพื้นที่บางไผ่	56
4.5	ตลาดน้ำประชารัฐบางไผ่	57
4.6	กิจกรรมนันทนาการพ่от่านข้าวสุก	57
4.7	กิจกรรมล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวบางไผ่	58

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเดินทางท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่มนุษย์ใช้เป็นเครื่องมือผ่อนคลายความเครียดจากการทำงานหรือการดำเนินชีวิต และถือเป็นกิจกรรมทางธรรมชาติของมนุษย์ที่มีมาอย่างยาวนานตั้งแต่สมัยโบราณและมีพัฒนาการเรื่อยมาตามยุคสมัยจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่สามารถเอื้ออำนวยต่อการเดินทางท่องเที่ยวมีความสะดวกมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศ ทำให้ขอบเขตของการท่องเที่ยวขยายกว้างออกไปและส่งผลให้เกิดธุรกิจต่างๆ เพื่อรองรับการท่องเที่ยว โดยกลุ่มธุรกิจดังกล่าวจะต้องอาศัยเทคนิคทางวิชาการเข้ามาช่วยเพื่อส่งเสริมวางแผนการตลาด และการบริหารจัดการจนเกิดเป็นอุตสาหกรรมท่องเที่ยวซึ่งมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองของนานาประเทศ นอกจากนี้การลงทุนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังช่วยสร้างงาน สร้างอาชีพอีกหลายแขนงก่อให้เกิดการกระจายงานกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่นต่างๆ เป็นการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจอันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศชาติ (ธิดาวรรณ ทองสามสี, 2558)

ประเทศไทยมีรายได้ที่เกิดจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวนับเป็นมูลค่าหลายพันล้านบาทต่อปี โดยเฉพาะในปี 2558 มีรายได้มากถึง 1,447,158 ล้านบาท (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558) การท่องเที่ยวนอกจากจะมีประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจแล้วยังมีประโยชน์ทางด้านสังคมซึ่งจะช่วยให้ประชาชนได้เห็นความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของแต่ละท้องถิ่น นอกจากนี้ยังช่วยให้สภาพแวดล้อมของท้องถิ่นดีขึ้นเพราะจะมีการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความสะอาด ปลอดภัยเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชน ยิ่งไปกว่านั้นการท่องเที่ยวยังเป็นการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศ เพราะในสถานที่ที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวนั้นมักจะมีการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา และโรงแรมที่พักตามมาเพื่อสนองตอบความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีหลายประเภท เช่น การขนส่ง ที่พัก อาหาร และการนำเที่ยว วัตถุประสงค์ที่ป้อนเข้าให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวคือ ความสวยงามตามธรรมชาติ โบราณสถาน ศิลปกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนวิถีชีวิตและความร่วมมือร่วมใจในไม่ตรีจิตแก่ผู้มาเยือนของคนในพื้นที่ซึ่งสิ่งดังกล่าวล้วนเป็นวัตถุประสงค์ที่ไม่สิ้นเปลืองและไม่วันหมดสิ้นไปจากประชาชนคนไทย และประเทศไทยก็มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายอย่าง เช่น เที่ยวชมธรรมชาติของป่าเขา ชมโบราณวัตถุ ขนบธรรมเนียมประเพณีและวิถีชีวิตของชาวบ้านและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นต้น (พนา ปลั่งเวช, 2559)

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยในระหว่างปี 2553-2558 พบว่าจำนวนและรายได้จากนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี 2558 มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 23.39 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปีที่ผ่านมา เนื่องด้วยได้มีการเปิดตัวโครงการท่องเที่ยววิถีไทย และการเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำซึ่งช่วยให้กระตุ้นการท่องเที่ยวของไทยฟื้นตัวได้ในระยะสั้นและเติบโตสูงขึ้นแม้ว่าในปีที่ผ่านมาการท่องเที่ยวจะได้รับผลกระทบจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอก

ที่สำคัญ เช่น เหตุการณ์ที่เกิดจากภัยธรรมชาติ เหตุการณ์ก่อการร้าย เหตุการณ์ทางการเมือง เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามแนวโน้มการท่องเที่ยวไทยในปี 2559 คาดว่าจะมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องเพราะมีการเติบโตของนักท่องเที่ยวเกือบทุกภูมิภาคและคาดว่าจะมีการขยายตัวของนักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 10 -12 (สรุปสถานการณ์การท่องเที่ยวปี, 2558) ปัจจุบันกระแสการเปลี่ยนแปลงการท่องเที่ยวโลก ส่งผลกระทบต่อทิศทางการท่องเที่ยวของประเทศในหลายๆ ด้าน อีกทั้งประเทศไทยยังมีการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีอันงดงาม โบราณสถานและวิถีชีวิตดั้งเดิมของประชาชนในแต่ละพื้นที่ก่อให้เกิดรายได้จำนวนมากมหาศาลเข้าสู่ประเทศ รัฐบาลได้พยายามวางแผนการจัดการเพื่อผลักดันให้ประเทศไทยตอบรับกับกระแสการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นพยายามที่จะนำสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสภาพทางธรรมชาติที่โดดเด่นสวยงาม ความสวยงามที่น่าสนใจแปลกใหม่ของวัฒนธรรมและประเพณีต่างๆ ของหลายพื้นที่ของประเทศเข้ามาเป็นจุดขายที่จะให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น และยังรัฐบาลมีนโยบายผลักดันให้มีการท่องเที่ยวที่มากยิ่งขึ้นผลกระทบที่ตามมาไม่ได้มีเพียงแต่ด้านบวกเท่านั้น การป้องกันไม่ให้เกิดภัยธรรมชาติเสื่อมโทรมจากการท่องเที่ยวจะต้องทำให้การท่องเที่ยวเจริญเติบโตอย่างมีขอบเขตภายใต้ขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่นั้น เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด (ภัทร์ศศิ์ หืดจันทร์, 2558)

จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นจังหวัดที่ได้มีกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและยั่งยืน จึงกำหนดทิศทางการพัฒนาจังหวัดภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่า “สุราษฎร์ธานีเป็นเมืองแห่งคนดีที่น่าอยู่ ศิลปวัฒนธรรมเลื่องชื่อ ศูนย์กลางการเกษตรครบวงจร” ซึ่งการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในจังหวัดสุราษฎร์ธานีนั้นจะเน้นด้านประเพณีวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง ส่วนด้านการเกษตรก็จะมีผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลาย รวมทั้งมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม โบราณสถานและแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลชั้นนำระดับโลก การวางยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงมีการกำหนดแผนการพัฒนาของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนหลายด้าน ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร มีการพัฒนามาตรฐานมัคคุเทศก์และผู้นำเที่ยวของท้องถิ่นให้มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและสามารถถ่ายทอดเป็นภาษาต่างประเทศได้หลายภาษา และมีการพัฒนาศักยภาพส่งเสริมแรงงาน รวมถึงกลุ่มผู้ประกอบการให้มีการบริการที่ดีมีมาตรฐาน การพัฒนาปัจจัยพื้นฐานด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว มีการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต ป้ายบอกทาง เป็นต้น การพัฒนาแหล่งกิจกรรมของการท่องเที่ยวมีการฟื้นฟู อนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสร้างสรรค์กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและแนวความคิดสร้างสรรค์จากทรัพยากรของการท่องเที่ยวในพื้นที่ การพัฒนาธุรกิจบริการการท่องเที่ยวโดยมีการรับรองมาตรฐานที่พัก ร้านอาหาร สินค้าของฝากและของที่ระลึกและพัฒนามาตรฐานธุรกิจนำเที่ยวให้มีประสิทธิภาพสูง นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาการตลาดและประชาสัมพันธ์ มีการทำกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวคุณภาพและการสร้างเรื่องราวประชาสัมพันธ์สร้างภาพลักษณ์ที่ดี เนื่องจากสุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดที่ศักยภาพพื้นที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ครบทุกด้านไม่ว่าจะเป็นป่าไม้ ทะเลภูเขา น้ำตก อีกทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมพื้นบ้านที่โดดเด่นไม่ด้อยกว่าจังหวัดอื่น ส่งผลให้มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวถึง 4,913,006 คน จากจำนวนนักท่องเที่ยวดังกล่าว เป็นนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในเขตอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีถึง

1,301,834 คน (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2558) และมีแนวโน้มแนวโน้มสูงขึ้นด้วยเหตุผลสำคัญหลายประการคือ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี มีภูมิประเทศที่หลากหลาย เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ชายฝั่งทะเล เป็นที่ราบเนินเขา ทำให้มีทัศนียภาพที่สวยงามเหมาะการท่องเที่ยว อีกทั้งยังเป็นศูนย์รวมประเพณีวัฒนธรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ ซึ่งมีหลายพื้นที่ในตำบลและหมู่บ้านต่างๆภายในพื้นที่ของอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี เป็นที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางเข้าไปท่องเที่ยว พักผ่อนและศึกษาเยี่ยมชม (แผนยุทธศาสตร์จังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2557)

ตำบลบางไปไม้ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเนื้อที่ประมาณ 10.14 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 6,376 ไร่ มีประชากรทั้งหมด 2,665 คน แยกเป็นชาย 1,267 คนและหญิง 1,398 คน โดยมีจำนวนครัวเรือน 942 ครัวเรือน(สำนักงานทะเบียนราษฎร์ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี, 2557) แบ่งตามเขตการปกครองออกเป็น 5 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเปิดล่าง บ้านคลองใหญ่ บ้านปลายคลอง บ้านบางไผ่และบ้านบางยาง สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มมีคลองเล็กคลองน้อยไหลผ่านมีแม่น้ำหลายสายแยกออกมาจากลำคลองดังกล่าว ทำให้ตำบลบางไปไม้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไปในนาม “ดินแดนแห่งคลองร้อยสาย” จากลักษณะของภูมิประเทศทำให้ตำบลบางไปไม้ มีพรรณพืชหลากหลาย อันได้แก่ ลำพู โกงกาง ต้นจากและพันธุ์ไม้อื่นๆ จำนวนมากเจริญงอกงามเป็นทิวแถวสองฝั่งแม่น้ำลำคลอง ซึ่งเป็นแหล่งที่พักผ่อนของนักท่องเที่ยวและนกนานาพันธุ์ รวมทั้งยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำทุกชนิด วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในตำบลบางไปไม้เป็นไปอย่างเรียบง่ายยึดประเพณีวัฒนธรรมแบบโบราณไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมง ทำสวนมะพร้าว สวนผลไม้ รับจ้าง ข้าราชการและสวนน้ำมันปาล์ม ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (องค์การบริหารส่วนตำบลบางไปไม้, 2558) และเนื่องด้วยตำบลบางไปไม้เป็นพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์มีความพร้อมทางทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่ยังคงคุณค่าไว้แก่การมาเยือนของนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นต้นทุนของท้องถิ่นที่พร้อมต่อการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ในบริเวณที่ใกล้เคียงเพราะสภาพทำเลที่ตั้งมีความเหมาะสมในการส่งเสริมการท่องเที่ยว เนื่องจากสภาพการท่องเที่ยวของตำบลบางไปไม้ในปัจจุบันเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการยอมรับของนักท่องเที่ยวมากขึ้น ประชาชนของตำบลบางไปไม้มีการรวมกลุ่มกันจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชนโดยใช้ชื่อว่า กลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ตำบลบางไปไม้ โดยมีองค์การบริหารส่วนตำบลบางไปไม้เป็นผู้สนับสนุนและได้เข้าไปอยู่ในกลุ่มเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่งผลให้เกิดธุรกิจทางการท่องเที่ยวหลายประเภท ได้แก่ ธุรกิจร้านค้า ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจที่พัก ซึ่งก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ นับว่าเป็นการกระจายรายได้เข้าสู่ชุมชนอีกอย่างหนึ่งด้วย นอกจากนี้ตำบลบางไปไม้ยังได้รับรางวัลชุมชนท่องเที่ยวต้นแบบกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย (มนต์เสน่ห์ภาคใต้) ปี 2555 และรางวัลชนะเลิศประเภทการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โครงการเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ประจำปี 2556 แต่ในขณะเดียวกันการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น อันได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรแรงงานในการบริการของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้ล้วนเป็นต้นทุนในการดำเนินประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นแต่การทำรายได้ให้มากที่สุดโดยไม่คำนึงถึงผลเสียที่จะเกิดตามมาคือ การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังจะเห็นได้จากเศษขยะมูลฝอยตามลำ

คลองเพิ่มมากขึ้น เกิดน้ำเสียในชุมชน การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของสิ่งปลูกสร้างที่มาบดบังทัศนียภาพของแหล่งท่องเที่ยวเป็นต้น (องค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่, 2558)

การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในตำบลบางไผ่ ภายใต้การพัฒนาอย่างยั่งยืนนั้น จะช่วยให้พื้นที่ตำบลบางไผ่สามารถดำรงอยู่ได้ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดและในขณะเดียวกันต้องไม่ส่งผลเสียต่อสภาพแวดล้อมและทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ โดยมีการเน้นความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ต่อไปได้ในระยะเวลายาวนานและกระจายผลประโยชน์แก่คนส่วนใหญ่ การสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมทางสังคม มีการส่งเสริมกระจายรายได้แก่ประชาชนในชุมชนและผู้ประกอบการอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน จะช่วยให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ไปได้อย่างราบรื่น (พัชรินทร์พร ภู่อภิสสิทธิ์และคณะ, 2556) พื้นที่ตำบลบางไผ่ถือเป็นที่มีความอุดมสมบูรณ์และมีความพร้อมในส่วนของการท่องเที่ยว แต่ยังมีนักท่องเที่ยวจำนวนไม่มากนักที่เข้าไปเยือน สินค้าและสถานที่จำหน่ายของที่ระลึกยังมีจำนวนไม่มาก ที่พักยังไม่เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง ป้ายบอกทางมีไม่เพียงพอและยังขาดแคลนบุคลากรที่สามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติได้ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพื้นที่ตำบลบางไผ่จำเป็นต้องมีการกำหนดวางแผนในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในรวมถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่จะเกิดขึ้นกับพื้นที่ตำบลบางไผ่ เช่น ภัยธรรมชาติ สังคมวัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ เป็นต้น เพื่อศึกษาศักยภาพของพื้นที่และกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการให้เป็นไปตามเป้าหมายขององค์การ ซึ่งกลยุทธ์ถือเป็นแผนปฏิบัติการที่มีความสำคัญสำหรับองค์การในการกำหนดทิศทางในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายขององค์การจะต้องคำนึงถึงผลกระทบในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้องค์การเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น (ธวัชชัย ฤทธิสอนและอภิชาติ วิบูลย์กุล, 2555)

จากข้อมูลความเป็นมาของปัญหาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ กรณีศึกษา : ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของพื้นที่ตำบลบางไผ่ และศึกษาแนวทางในการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ของพื้นที่ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาคาดว่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำกลยุทธ์ไปกำหนดเป็นแผนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ให้เกิดความสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยือนและวิถีชีวิตของประชาชนในชุมชนในพื้นที่ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีต่อไป

1.2 คำหลัก

ตำบลบางไผ่, การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกลยุทธ์, สภาพแวดล้อมภายใน, สภาพแวดล้อมภายนอก

1.3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของพื้นที่ตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ของพื้นที่ตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.4 คำถามเพื่อการวิจัย

1. การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในและปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกของพื้นที่ตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถนำไปกำหนดการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ได้อย่างไรบ้าง
2. นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของพื้นที่ตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในระดับใด โดยศึกษาจากมาตรฐานคุณภาพของการท่องเที่ยว (5As) ประกอบด้วย ความดึงดูดใจ ความสามารถในการเข้าถึงง่าย ที่พักในแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก และกิจกรรมการท่องเที่ยว

1.5 ความสำคัญของงานวิจัย

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของตำบลบางไผ่สามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในและปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกของตำบลบางไผ่ อำเภอมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี นำไปกำหนดแนวทางการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ตำบลบางไผ่ หมายถึง ตำบลหนึ่งของอำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเนื้อที่ประมาณ 10.14 ตารางกิโลเมตร อยู่ห่างจากอำเภอมืองประมาณ 2 กิโลเมตร แบ่งการปกครองเป็น 5 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเปิดล่าง บ้านคลองใหญ่ บ้านปลายคลอง บ้านบางไผ่และบ้านบางยาง สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำไหลผ่านและมีพรรณพืชหลากหลาย ได้แก่ ลำพู โกงกาง ต้นจาก เป็นต้น ซึ่งเป็นที่พักพิงของหิ่งห้อยและนกนานาพันธุ์ รวมทั้งยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำทุกชนิด มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงและทำสวนมะพร้าว
2. การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการกำหนดกลยุทธ์ขององค์การโดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์การ ในการพัฒนาและการเจริญเติบโตอย่างสมดุล ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งจะต้องไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและสังคม รวมถึงวิถีชีวิตของประชาชนในชุมชน เพื่อนำกลยุทธ์ที่ได้ไปเป็นแผนการในการปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ และดำรงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีให้คงอยู่กับคนรุ่นหลังต่อไป
3. สภาพแวดล้อมภายใน หมายถึง แรงผลักดันภายในขององค์การ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการและการดำเนินงานขององค์การซึ่งจะสามารถควบคุมและจัดการสภาพแวดล้อมให้เป็นไปตามแนวทางที่

ต้องการได้ในการจัดการผู้บริหารต้องทำการศึกษาปัจจัยเหล่านี้เพื่อประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร สภาพแวดล้อมภายใน ได้แก่ โครงสร้างองค์กร บุคลากร วัฒนธรรมองค์กร เป็นต้น

4. สภาพแวดล้อมภายนอก หมายถึง ปัจจัยภายนอกที่องค์กรไม่สามารถดำเนินการควบคุมให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการ เป็นสิ่งที่ไม่สามารถกำหนดขอบเขตได้อย่างชัดเจน สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ได้แก่ องค์กรประกอบทั้งหมดที่อยู่ภายนอกองค์กร ซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินงานส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการบรรลุเป้าหมายขององค์กร ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และก่อให้เกิดทั้งที่เป็นโอกาสและอุปสรรคต่อการดำเนินงานขององค์กร สภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ เศรษฐกิจ กฎหมาย การเมือง สังคมและวัฒนธรรม เทคโนโลยี เป็นต้น

1.7 ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของพื้นที่ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อนำมากำหนดแนวทางในการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ พื้นที่ตำบลบางไผ่ นอกจากนี้ยังมีการศึกษาระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยการศึกษาจากปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปสนับสนุนในส่วนที่เกี่ยวข้องปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในของพื้นที่ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อเป็นแนวทางการในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ ของตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. ด้านพื้นที่

สำหรับพื้นที่การศึกษาครั้งนี้ทางผู้วิจัยได้กำหนด พื้นที่บริเวณตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อนำมาศึกษางานวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากตำบลบางไผ่มีระบบการจัดการที่ดี ซึ่งเป็นตำบลที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการท่องเที่ยว มีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์ และยังได้รับรางวัลเกี่ยวกับการส่งเสริมท่องเที่ยว ได้แก่ รางวัลชุมชนท่องเที่ยวต้นแบบกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ปี 2555 และรางวัลชนะเลิศประเภทการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โครงการเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ประจำปี 2556 อีกทั้งยังมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกอีกด้วย

3. ด้านประชากร

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของพื้นที่ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อนำข้อมูลที่ได้มากำหนดวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ สำหรับประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่จะเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ คือ กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่ชุมชนตำบลบางไผ่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 6 ท่าน ประกอบด้วย

1. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่
2. รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่

3. เจ้าหน้าที่วางแผนและนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่
4. หัวหน้ากลุ่มอนุรักษ์การท่องเที่ยวตำบลบางไผ่
5. หัวหน้ากลุ่มชมรมท้องถิ่น
6. ผู้นำชุมชน

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่เก็บข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของพื้นที่ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบไม่ทราบจำนวนประชากรของดับเบิลยูจี โคซาร์ล (W.G. Cochran, 1977) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 ราย

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางเสนอแนะให้แก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก และศึกษาแนวทางในการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ของพื้นที่ตำบลบางไผ่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งเนื้อหาที่สำคัญต่อการวิจัยจากแหล่งอ้างอิงต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา และเพื่อกำหนดตัวแปรในการศึกษา ดังนี้

- 2.1 ข้อมูลทั่วไปของตำบลบางไผ่
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว
- 2.4 แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและผลกระทบจากการท่องเที่ยว
- 2.5 แนวคิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 กรอบแนวคิดงานวิจัย

2.1 ข้อมูลทั่วไปของตำบลบางไผ่

ตำบลบางไผ่ เป็นตำบลหนึ่งใน 6 ตำบลของอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งตำบลบางไผ่เป็นตำบลที่มีลำคลองเป็นจำนวนมากสองฝั่งคลองเป็นป่าไม้เบญจพรรณ ในลำคลองจะมีใบไม้ทับถมกันเป็นจำนวนมาก ทำให้น้ำไหลไม่สะดวกซึ่งเกิดขึ้นในทุกหมู่บ้านทั้งตำบล ประชาชนในพื้นที่จึงได้ให้ชื่อว่าตำบลบางไผ่ โดยข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตำบลบางไผ่ ผู้วิจัยรวบรวมมานำเสนอ ดังนี้

ประวัติและความเป็นมา

ตำบลบางไผ่ถือเป็นที่ตั้งถิ่นฐานของชาวในบางที่มีประวัติความเป็นมายาวนานกว่าสองร้อยปี ตั้งแต่สมัยพระยาตากสินยกทัพมาตีเมืองนครศรีธรรมราช ขุนประจันศึกประชิดซึ่งเป็นทหารคูใจของเจ้าเมืองนครศรีธรรมราชรักษาหัวเมืองทางทิศเหนือเห็นว่าพระยานครสู้รบกับพระยาตากสินไม่ได้ จึงสั่งให้ทหารลงเรือเพื่อจะหนีพระยาตากสิน ขุนประจันศึกประชิดพร้อมทหารคูใจและครอบครัวหลบหนีมาทางแม่น้ำหลวงผ่านบ้านดอนเพื่อจะไปเมืองไชยา แต่ปรากฏว่า เมืองไชยาก็คิดพระยาตากสินยกทัพมาตีแตกแล้วขุนประจันศึกประชิดจึงถอยร่นลงมาในลำคลองเล็กๆ ซึ่งเหมาะกับการตั้งบ้านเรือน โดยสร้างบ้านหลังใหญ่ประมาณ 5 หลังและตั้งชื่อว่าหมู่บ้านใหญ่และกลายมาเป็นตำบลบางไผ่ในปัจจุบัน เป็นตำบลที่ตั้งอยู่ห่างจากตัวอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประมาณ 2 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 10.14 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 6,337.5 ไร่

ลักษณะภูมิประเทศ

ตำบลบางไผ่ไม่เป็นที่ราบลุ่มมีแม่น้ำไหลผ่านมีลำคลองน้อยใหญ่หลายสายไหลผ่านพื้นที่ตำบล หมู่บ้านและยังมีลำน้ำมากมายหลายสายแยกออกจากลำคลอง เช่น คลองขวาง คลองพูนพิน คลองบางกล้วยและลำคลองเล็กๆอีกหลายสาย ทำให้ตำบลบางไผ่ไม่กลายเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไปในนาม “ดินแดนแห่งคลองร้อยสาย” สภาพภูมิประเทศทำให้ตำบลบางไผ่สองข้างทางเป็นป่าไม้เบญจพรรณ มีพืชพรรณหลากหลาย ได้แก่ ลำพู โกงกาง แสม ต้นจาก เป็นต้น และยังมีพันธุ์ไม้อื่นๆจำนวนมาก งอกงามเป็นทิวแถวตามริมลำคลอง นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำทุกชนิดและเป็นแหล่งพักพิงของหิ่งห้อยและนกนานาพันธุ์

วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์ของชุมชนบางไผ่คือ “บางไผ่ไม่น่าอยู่ ชุมชนเข้มแข็ง แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ” บ้านเมื่อน่าอยู่ หมายถึง การคมนาคมสะดวก สาธารณูปโภคพร้อมประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีสังคมอยู่กันอย่างเอื้ออาทรได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินชุมชนเข้มแข็ง หมายถึง เป็นชุมชนที่ปลอดภัยเสพติดแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติหมายถึง การเที่ยวคลองล่องบาง

สภาพเศรษฐกิจและลักษณะของชุมชน

อาชีพหลักของประชาชนในชุมชนตำบลบางไผ่ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำประมง สวนมะพร้าว สวนผลไม้ รับจ้างเลี้ยงสัตว์และรับราชการ ทำให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในตำบลบางไผ่จึงเป็นไปอย่างเรียบง่ายอยู่กับธรรมชาติอย่างกลมกลืนตามวิถีเกษตรกรรมและผูกพันกับสายน้ำซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ยึดประเพณีวัฒนธรรมแบบโบราณจากบรรพบุรุษ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านการศึกษาสถาบันและองค์กรศาสนา มีโรงเรียนประถมศึกษา 1 แห่ง คือ โรงเรียนวัดบางไผ่ และโรงเรียนมัธยมศึกษา 1 แห่ง คือ โรงเรียนวัดบางไผ่ โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา มีวัดจำนวน 1 แห่ง คือ วัดบางไผ่ และมีศาลเจ้าจำนวน 1 แห่ง

2. ด้านอาณาเขตของตำบลบางไผ่ทิศเหนือติดต่อกับตำบลบางไทร อำเภอเมือง ทิศใต้ติดต่อกับแม่น้ำตาปีอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีทิศตะวันออกติดต่อกับตำบลบางชนะอำเภอเมือง ทิศตะวันตกติดต่อกับตำบลบางไทรตำบลคลองน้อย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. ด้านจำนวนประชากรตำบลบางไผ่มีประชากรทั้งสิ้น 2,665 คน แยกเป็นชาย 1,267 คน หญิง 1,398 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 263 คน/ตารางกิโลเมตร จำนวนครัวเรือน 942 ครัวเรือน

4. ด้านชุมชน โดยมี 5 หมู่บ้านจำนวนหมู่บ้านที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่บางส่วน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านเปิดล่าง, หมู่ที่ 2 บ้านคลองใหญ่ และมีจำนวนหมู่บ้านที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ เต็มหมู่บ้าน มีอยู่ 3 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 3 บ้านปลายคลอง, หมู่ที่ 4 บ้านบางไผ่, หมู่ที่ 5 บ้านบางยาง

5. ด้านการบริการพื้นฐาน การคมนาคมหมู่ที่ 1 (บ้านเปิดล่าง) โดยพาหนะรถและเรือระยะทาง 6 กิโลเมตร ใช้เวลา 10 นาทีหมู่ที่ 2 (บ้านคลองใหญ่) โดยพาหนะรถและเรือระยะทาง 7 กิโลเมตร ใช้เวลา 15 นาทีหมู่ที่ 3 (บ้านปลายคลอง) โดยพาหนะรถและเรือระยะทาง 6.5 กิโลเมตร

ใช้เวลา 10 นาที หมู่ที่ 4 (บ้านบางไผ่) โดยพาหนะรถและเรือระยะทาง 7 กิโลเมตร ใช้เวลา 15 นาที หมู่ที่ 5 (บ้านบางยาง) โดยพาหนะรถและเรือระยะทาง 8 กิโลเมตร ใช้เวลา 20 นาที

6. แผนพัฒนาสามปี แผนพัฒนาสามปี หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี และมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี ลักษณะของแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ เป็นการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ โดยมีหลักที่ว่า ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาหนึ่งๆ จะมีแนวทางการพัฒนาได้มากกว่าหนึ่งแนวทาง และภายใต้แนวทางการพัฒนาหนึ่งๆ จะสามารถมีโครงการหรือกิจกรรมได้มากกว่าหนึ่งโครงการหรือกิจกรรมที่จะต้องนำมาดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการในแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนา ในแผนพัฒนาสามปีของส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ (พ.ศ.2558-2560) มีการกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นไว้หลายด้าน ได้แก่

6.1 ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน คือ พัฒนาทางคมนาคมและการจราจร และ พัฒนาด้านระบบสาธารณสุข โภค สาธารณูปการอย่างทั่วถึง

6.2 ด้านพัฒนาเศรษฐกิจ คือ พัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้แก่ประชาชนในชุมชน พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ส่งเสริมสนับสนุนเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

6.3 ด้านพัฒนาส่งเสริมการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม คือ ส่งเสริมการจัดการการศึกษาของประชาชนทุกระดับ ส่งเสริมทำนุบำรุงศาสนา วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและยังมีการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมแก่ ประชาชนให้มีคุณธรรม จริยธรรม เอื้ออาทรต่อผู้อื่น

6.4 ด้านการพัฒนาสังคม สร้างเสริมคุณภาพชีวิตและสร้างความเข้มแข็ง คือ การป้องกันส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน การจัดสวัสดิการสังคมและนันทนาการแก่ประชาชน การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและมีการส่งเสริมประชาคมและการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

6.5 ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว คือ สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการดูแลและพัฒนาสภาพแวดล้อมของชุมชนและมีการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยธรรมชาติ รวมทั้งมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีความพร้อมในการให้บริการอยู่เสมอ

6.6 ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี คือ ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพ และพัฒนาขีดความสามารถขององค์กรให้บริการสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งยุทธศาสตร์ดังกล่าว ได้นำมาสู่โครงการพัฒนาที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยแบ่งออกเป็นหลายแนวทาง คือ

แนวทางที่ 1 ศึกษาวิจัยสู่ทางการลงทุนด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

แนวทางที่ 2 มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวและการลงทุน

แนวทางที่ 3 สร้างและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีเส้นทางการคมนาคมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการเดินทาง

แนวทางที่ 4 อนุรักษ์และพัฒนาโบราณสถาน โบราณวัตถุของชุมชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในชุมชนให้ดำรงสภาพคงอยู่

แนวทางที่ 5 ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวให้บุคคลภายนอกทราบโดยการร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในชุมชน

แนวทางที่ 6 ส่งเสริมการท่องเที่ยว ให้มีความพร้อมในทุกด้านตลอดจนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิมและแหล่งท่องเที่ยวที่พบใหม่

จากข้อมูลของตำบลบางไผ่ข้างต้น สรุปได้ว่าตำบลบางไผ่เป็นตำบลที่มีความเก่าแก่ทางศิลปวัฒนธรรม ซึ่งในปัจจุบันวิถีชีวิตของคนในชุมชนก็ยังอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นไว้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นตำบลบางไผ่จึงเหมาะกับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพให้นักท่องเที่ยวทั้งในและนอกพื้นที่เข้ามาเยี่ยมชม

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเกิดขึ้นได้จากการเดินทางมาเยี่ยมชมเยือนของนักท่องเที่ยว และธุรกิจนำเที่ยวได้เกิดขึ้นในประเทศไทยนานแล้ว ซึ่งการส่งเสริมการท่องเที่ยวของไทยเกิดขึ้นโดยพระดำริของพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2558) โดยในครั้งนั้นการท่องเที่ยวในประเทศไทยยังเป็นการท่องเที่ยวเพื่อชมธรรมชาติและสถานที่ราชการ หรือสถานที่สำคัญที่ทางชาวต่างประเทศที่เข้ามาในประเทศไทยสร้างขึ้น และประเทศไทยก็ได้มีวิวัฒนาการด้านการท่องเที่ยวเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวผู้วิจัยนำเสนอข้อมูล ดังนี้

ความหมายของการท่องเที่ยว

องค์การการท่องเที่ยวโลก (2558) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวว่า การท่องเที่ยวหมายถึงการเดินทางของบุคคลจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราวไม่มากกว่า 1 ปี ติดต่อกันเดินทางด้วยความสมัครใจเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจติดต่อธุรกิจและวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ได้แต่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้

สารานุกรมเสรี (2558) กล่าวว่า การท่องเที่ยวหมายถึงการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อความสนุกสนานตื่นเต้นหรือเพื่อหาความรู้หรือเพื่อจุดประสงค์ในการพักผ่อนหย่อนใจ

ยุวดี งามจันทร์ฉาย (2557) กล่าวถึงความหมายของการท่องเที่ยวว่า การท่องเที่ยว หมายถึงการเดินทางของคนจากที่แห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่งเป็นการชั่วคราว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อนหรือหาความรู้ซึ่งครอบคลุมถึงการเดินทางเพื่อธุรกิจตราบไต่ที่ผู้เดินทางยังไม่ได้ตั้งหลักแหล่งถาวรและไม่ได้รับรายได้เพื่อยังชีพจากเจ้าของถิ่นปลายทางโดยการท่องเที่ยว ยังเป็นผลรวมของประสบการณ์พิเศษกับสัมพันธ์ภาพซึ่งเกิดจากการเดินทางและการพักผ่อนต่างถิ่นเป็นการชั่วคราวโดยไม่ได้ประกอบอาชีพ ดังนั้นการท่องเที่ยวจึงเป็นการเดินทางตามเงื่อนไข 3 ประการได้แก่การเดินทาง

จากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว การเดินทางด้วยความสมัครใจ และการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตามที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้

ชยารัตน์ แพทอง (2558) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นการใช้เวลาว่างของมนุษย์เพื่อแสวงหาความสุขและความเพลิดเพลินจากแหล่งท่องเที่ยวที่ไปเยือนเป็นการช่วยผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าและความเครียด ทำให้สุขภาพทางกายและจิตใจสดชื่นดีขึ้นพร้อมที่จะกลับไปเผชิญกับภารกิจต่างๆ และการดำรงชีวิตที่จำใจได้อย่างมีประสิทธิภาพการท่องเที่ยวเปิดโอกาสให้มีการศึกษาเรียนรู้ประสบการณ์ความแปลกใหม่ตลอดเวลาการเดินทาง ช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ชีวิตในด้านต่างๆ และเข้าใจสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวที่ไปเยือนดีขึ้น

การส่งเสริมการท่องเที่ยว (2558) กล่าวว่า การท่องเที่ยวหมายถึง การเดินทางของมนุษย์จากสถานที่ใดสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่งหรือการเดินทางจากถิ่นพำนักที่อาศัยไปยังสถานที่อื่นเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจไปและเป็นการเดินทางด้วยเหตุผลของการท่องเที่ยวมิใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้ เช่น การเดินทางเพื่อการพักผ่อนการเดินทางเพื่อไปชมการแข่งขันกีฬา (อาทิ การแข่งขันกีฬา ซีเกมส์โอลิมปิก เป็นต้น) การเดินทางเพื่อการศึกษาการเดินทางเพื่อประชุมสัมมนา การเดินทางเพื่อเยี่ยมเยียนญาติพี่น้องหรือเพื่อน การเดินทางเพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เป็นต้น

จากข้อมูลเกี่ยวกับความหมายของการท่องเที่ยวผู้วิจัยสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวหมายถึงการเดินทางไปเยือนสถานที่ต่างถิ่นซึ่งมิใช่เป็นที่พำนักอาศัยประจำของบุคคลนั้น และเป็นการไปเยือนชั่วคราวโดยมิใช่เพื่อเป็นการประกอบอาชีพหารายได้ และเป็นการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจเพื่อความสนุกสนานตื่นเต้น หรือเพื่อหาความรู้

รูปแบบของการท่องเที่ยว

อนุสร อินทวงศ์ (2556) ได้แบ่งรูปแบบของการท่องเที่ยวตามหลักวิชาการท่องเที่ยว ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเพื่อความสนุก เป็นการท่องเที่ยวโดยใช้เวลาหยุดงานเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็น และเพื่อพบเห็นสิ่งแปลกใหม่ในชีวิต ทิวทัศน์อันสวยงามขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น เพื่อสงบอารมณ์ และอื่นๆ ที่มีผลเป็นความสนุก

2. การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน เป็นการใช้เวลาวันหยุดเพื่อพักผ่อนโดยไม่ทำอะไรเพื่อขจัดความเมื่อยล้าทั้งหลายทั้งปวงทั้งทางกายและทางใจที่เกิดขึ้นในเวลาทำงานให้หมดสิ้นไปและเรียกพละกำลังกลับคืนมาสำหรับเริ่มต้นทำงานในวันใหม่

3. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นการใช้เวลาในการท่องเที่ยวแสวงหาความรู้ด้านวิทยาการเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาติต่างๆ หรือเพื่อศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ในแง่มานุษยวิทยา และสังคมวิทยาหรือเพื่อชมโบราณสถานที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์

4. การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 ชนิด ได้แก่ การท่องเที่ยวเพื่อชมการแข่งขันกีฬาครั้งใหญ่ๆ ของโลก เช่น กีฬาโอลิมปิก กีฬาเอเชียนเกมส์ ฟุตบอลโลก เป็นต้น การท่องเที่ยวเพื่อไปเล่นกีฬายังถิ่นที่มีการเล่นกีฬานั้นๆ เช่น สกิ เรือใบ ล่าสัตว์ ตกปลา กอล์ฟ

5. การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ เป็นเวลาที่นักท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจมักจะจัดเวลาที่ว่างจากการปฏิบัติภารกิจไว้สำหรับการท่องเที่ยวโดยเฉพาะ หรือถือโอกาสสอยท่องเที่ยวต่ออีก

6. การท่องเที่ยวเพื่อประชุมสัมมนาในการจัดวาระการประชุมทั้งหลาย ผู้จัดจะต้องมีรายการการนำเที่ยวอย่างน้อย 1 แห่ง ทำให้ผู้เข้าประชุมและผู้ติดตามกลายเป็นนักท่องเที่ยวอย่างสมบูรณ์ซึ่งการจัดประชุมแต่ละครั้งมักจะเลือกสถานที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวเป็นสถานที่ประชุม เช่น พัทยา ภูเก็ต เชียงใหม่ เป็นต้น

7. การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา หมายถึง บุคคลที่เดินทางไปศึกษาหรือทำวิจัยในด้านสังคมวิทยา และมานุษยวิทยาซึ่งพักอาศัยอยู่ในสถานที่ศึกษานั้นๆ เป็นเวลานานซึ่งในช่วงพักหรือหยุดก็จะกลายเป็นนักท่องเที่ยวไปโดยปริยาย

องค์การท่องเที่ยวโลก (United Nations World Tourism Organization : UNWTO) (2558) ได้มีการกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวได้ 3 รูปแบบหลักได้แก่ การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (natural based tourism) การท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม (cultural based tourism) และการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ (special interest tourism) ซึ่งแต่ละรูปแบบสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (natural based tourism) ประกอบด้วย

1.1 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

1.2 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล (Marine ecotourism) หมายถึงการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติทางทะเลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศทางทะเล โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

1.3 การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา (Geo-tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่เป็นหินผา ลานหินทราย อุโมงค์โพรง ถ้ำน้ำลอด รวมถึงถ้ำหินงอกหินย้อย เพื่อดูความงามของภูมิทัศน์ที่มีความแปลกของการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่โลก ศึกษารวมชาติของหิน ดิน แร่ต่างๆ และฟอสซิล ได้ความรู้ได้มีประสบการณ์ใหม่ บนพื้นฐานการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบต่อการรักษาสภาพแวดล้อม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

1.4 การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่เกษตรกรรมสวนเกษตร วนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์และเลี้ยงสัตว์เพื่อชื่นชมความสวยงาม ความสำเร็จและเพลิดเพลินในสวนเกษตร ได้ความรู้มีประสบการณ์ใหม่บนพื้นฐานความรับผิดชอบต่อการรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่แห่งนั้น

1.5 การท่องเที่ยวเชิงดาราศาสตร์ (Astrological tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อไปชมปรากฏการณ์ทางดาราศาสตร์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวาระ เช่น สุริยุปราคา ฝนดาวตก จันทรุปราคา และการดูดาวจันทรคติที่ปรากฏในท้องฟ้าแต่ละเดือน เพื่อการเรียนรู้ระบบสุริยจักรวาลมีความรู้ความประทับใจ ความทรงจำและประสบการณ์เพิ่มขึ้น

2. รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม (Cultural based tourism) ประกอบด้วย

2.1 การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดี และประวัติศาสตร์ เพื่อชื่นชมและเพลิดเพลินในสถานที่ท่องเที่ยวได้ความรู้มีความเข้าใจต่อประวัติศาสตร์และโบราณคดี ในท้องถิ่นพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อมโดยที่ประชาชนในท้องถิ่น มีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

2.2 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประเพณี (Cultural and traditional tourism) หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อชมงานประเพณีต่างๆ ที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นๆ จัดขึ้นได้รับความเพลิดเพลินตื่นตาตื่นใจในสุนทรียะศิลป์เพื่อศึกษาความเชื่อ การยอมรับนับถือ การเคารพพิธีกรรมต่างๆ และได้รับความรู้มีความเข้าใจต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรม มีประสบการณ์ใหม่ๆ เพิ่มขึ้นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและมรดกทางวัฒนธรรมโดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยว

2.3 การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท (Rural tourism) หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวในหมู่บ้าน ชนบทที่มีลักษณะวิถีชีวิต และผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์พิเศษมีความโดดเด่นเพื่อความเพลิดเพลินได้ความรู้ดูผลงานสร้างสรรค์และภูมิปัญญาพื้นบ้านมีความเข้าใจในวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบ และมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการด้านการท่องเที่ยว

3. รูปแบบท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ (Special interest tourism) ประกอบด้วย

3.1 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health tourism) หมายถึงการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรมเพื่อการพักผ่อนและเรียนรู้วิธีการรักษาสุขภาพกายใจได้รับความเพลิดเพลิน และสุนทรียภาพ มีความรู้ต่อการรักษาคุณค่า และคุณภาพชีวิตที่ดี มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

3.2 การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา (Edu-meditation tourism) หมายถึงการเดินทางเพื่อทัศนศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากปรัชญาทางศาสนา หาความรู้ สัจธรรมแห่งชีวิตมีการฝึกทำสมาธิเพื่อมีประสบการณ์และความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น มีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้นมีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน นอกจากนี้นักท่องเที่ยวบางกลุ่มมุ่งการเรียนรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย เช่น การทำอาหารไทย การนวดแผนไทย รำไทย มวยไทย การช่างและงานศิลปหัตถกรรมไทย รวมถึงการบังคับช้างและเป็นควาญช้าง เป็นต้น

3.3 การท่องเที่ยวศึกษากลุ่มชาติพันธุ์หรือวัฒนธรรมชนกลุ่มน้อย (Ethnic tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่วัฒนธรรมของชาวบ้านวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยหรือชนเผ่าต่างๆ เช่น หมู่บ้านชาวไทยโซ่ง หมู่บ้านผู้ไทย หมู่บ้านชาวกะเหรี่ยง หมู่บ้านชาวจีนฮ่อ เป็นต้น เพื่อมีประสบการณ์และความรู้ใหม่เพิ่มขึ้นมีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้นมีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

3.4 การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports tourism) หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเล่นกีฬาตามความถนัดความสนใจ ในประเภทกีฬา เช่น กอล์ฟ ดำน้ำ ตกปลา กระดานโต้คลื่น สกีนํ้า เป็นต้น ได้รับความเพลิดเพลินความสนุกสนานตื่นเต้น ได้รับความประทับใจและความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น มีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมในท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

3.5 การท่องเที่ยวในแบบผจญภัย (Adventure travel) หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษ ที่นักท่องเที่ยวเขาไปเที่ยวแล้วได้รับความสนุกสนานตื่นเต้น หวาดเสียว ผจญภัย มีความทรงจำ ความปลอดภัย และได้ประสบการณ์ใหม่

3.6 การท่องเที่ยวในรูปแบบโฮมสเตย์ (Homestay tourism) หมายถึง นักท่องเที่ยวกลุ่มที่ต้องการใช้ชีวิตใกล้ชิดกับครอบครัวในท้องถิ่นที่ไปเยือนเพื่อการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้รับความประทับใจในชีวิตเพิ่มขึ้นโดยมีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นการจัดการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่นที่ยั่งยืน

3.7 การท่องเที่ยวพำนักระยะยาว (Longstay) หมายถึง กลุ่มผู้ใช้ชีวิตในบ้านปลายหลังเกษียณอายุจากการทำงานที่ต้องการมาใช้ชีวิตต่างแดนเป็นหลัก เพื่อเพิ่มปัจจัยที่ห้าของชีวิตคือ การท่องเที่ยว โดยเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศเฉลี่ย 3-4 ครั้งต่อปี คราวละนานๆ อย่างน้อย 1 เดือน

3.8 การท่องเที่ยวแบบให้รางวัล (Incentive travel) หมายถึง การจูงใจนักท่องเที่ยวให้แก่กลุ่มลูกค้าของบริษัทที่ประสบความสำเร็จและมีความเป็นเลิศในการขายสินค้านั้นๆ ตามเป้าหมายหรือเกินเป้าหมาย

3.9 การท่องเที่ยวในรูปแบบของการจัดประชุมสัมมนา (MICE) เป็นการจูงใจนักท่องเที่ยวให้แก่กลุ่มลูกค้าของผู้จัดประชุม มีรายการจัดนำเที่ยวก่อนการประชุม (pre-tour) และการจัดรายการนำเที่ยวหลังการประชุม (post-tour) โดยการจัดรายการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ ทั่วประเทศเพื่อให้บริการให้กับผู้เข้าร่วมประชุมโดยตรงหรือสำหรับผู้ร่วมเดินทางกับผู้ประชุม

3.10 การท่องเที่ยวแบบผสมผสานเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้จัดการการท่องเที่ยวคัดสรรรูปแบบการท่องเที่ยวที่กล่าวมาแล้วข้างต้น นำมาจัดรายการนำเที่ยว เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้รับความแตกต่างระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวในระยะยาวนานตั้งแต่ 2-7 วันหรือมากกว่านั้น

จากข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของการท่องเที่ยว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ประเภทของการท่องเที่ยวแยกตามแหล่งท่องเที่ยวและวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวรูปแบบนั้นๆ นอกจากนี้ผู้วิจัยเห็นว่า ในปัจจุบันการท่องเที่ยวได้พิจารณาจากความต้องการหรือพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเพิ่มเติมทำให้มีรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีแนวคิดใหม่ขึ้นมาเช่น การอนุรักษ์ธรรมชาติหรือช่วยลดภาวะโลกร้อน เป็นต้น

ประโยชน์และความสำคัญของการท่องเที่ยว

ศุภกิจ อุดมเรือง (2557) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีบทบาทสูงยิ่งในการนำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้อันดับหนึ่ง เมื่อเทียบกับสินค้าส่งออกอื่นๆและเป็นอุตสาหกรรมที่ประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภททั้งที่เกี่ยวข้องโดยตรงได้แก่ ด้านการขนส่ง ที่พัก อาหาร และธุรกิจนำเที่ยวซึ่งผลผลิตหลักที่นักท่องเที่ยว

ซื้อโดยตรงคือบริการ และที่เกี่ยวข้องทางอ้อม ได้แก่การผลิตสินค้า รวมถึงการซื้อสินค้าและบริการ ซึ่งการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อระบบต่างๆ ดังนี้

1. คนท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว (Facilities Developed for Tourism Can Benefit Residents) การส่งเสริมท่องเที่ยวช่วยให้เกิดการพัฒนาบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกใหม่ให้กับชุมชน รวมทั้งนำคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าสู่ชุมชน ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาการท่องเที่ยว อาทิ การยกระดับโครงสร้างพื้นฐานการปรับปรุงระบบสาธารณสุขและการขนส่ง การมีแหล่งสันทนาการและการกีฬาแห่งใหม่ การมีร้านอาหารและพื้นที่สาธารณะเพิ่มขึ้นรวมถึงการมีตัวเลือกจำนวนมากของสินค้าและอาหารที่มีคุณภาพ

2. คุณค่าทางวัฒนธรรมและประเพณีได้รับการบำรุงขึ้นมาใหม่ (Revaluation of Culture and Traditions) การท่องเที่ยวสามารถส่งเสริมการทำนุบำรุง และการส่งต่อประเพณีและวัฒนธรรมดั้งเดิม รวมทั้งช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์และการจัดการได้อย่างยั่งยืนต่อทรัพยากรทางธรรมชาติการปกป้องมรดกของท้องถิ่น และการฟื้นฟูงานฝีมือ ศิลปะและวัฒนธรรมดั้งเดิมของท้องถิ่นขึ้นมาใหม่ การท่องเที่ยวไม่ได้มีส่วนช่วยด้านการเงินในการอนุรักษ์มรดกท้องถิ่นเพียงอย่างเดียวแต่ยังสนับสนุนทางอ้อมด้วย เช่น การท่องเที่ยวในพื้นที่ห่างไกลในแถบหุบเขาสามารถช่วยให้ชาวเขาตระหนักและฟื้นฟูเพลงท้องถิ่น และการฟื้นรูปแบบดั้งเดิมเอาไว้ได้

3. การท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความภูมิใจของชุมชนท้องถิ่น (Tourism Encourages Civic Involvement and Pride) การท่องเที่ยวทำให้ชุมชนเรียนรู้คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและธรรมชาติที่มีความสำคัญต่อรายได้การท่องเที่ยวกระตุ้นให้เกิดความภาคภูมิใจในมรดกของท้องถิ่นและของชาติยังผลให้เกิดความใส่ใจในการอนุรักษ์การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในด้านการดำเนินงาน และการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นเงื่อนไขสำคัญในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่หลากหลายอย่างยั่งยืนสิ่งเหล่านี้เป็นผลลัพธ์ด้านบวกที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและในทางที่เหมาะสมสิ่งจำเป็นที่ขาดไม่ได้ คือการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีทัศนคติเชิงบวกย่อมก่อให้เกิดแรงสนับสนุนที่มากกว่าและโอกาสที่ดีกว่าในการพัฒนาและดำเนินการทางการท่องเที่ยว ดังนั้นองค์ประกอบสำคัญของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนคือการพัฒนาชุมชนให้มีส่วนเกี่ยวข้องกับขบวนการตัดสินใจเพื่อพิจารณา ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในระยะยาวระบบนิเวศน์ และความเสมอภาคของชุมชน

4. รายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ได้มาในรูปของเงินตราต่างประเทศมีส่วนช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับดุลการชำระเงินเช่น พ.ศ.2556 การท่องเที่ยวทำรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ 558,821 ล้านบาท ขณะที่รายจ่ายจากการเดินทางท่องเที่ยวของคนไทยเป็นเงินประมาณ 235,337 ล้านบาท ส่วนที่เกินดุลจึงมีส่วนช่วยแก้ไขการขาดดุลในด้านอื่นเป็นอย่างมาก

5. ไม่มีขีดจำกัดในการผลิตและการจำหน่ายเนื่องจากผลผลิตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เสนอขายให้แก่นักท่องเที่ยวคือความสวยงามของธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนซึ่งสิ่งเหล่านี้ไม่ผันแปรหรือขึ้นอยู่กับสภาพฝนฟ้าอากาศ

ประวิทย์ ชุมบัวทอง (2558) ได้กล่าวถึงประโยชน์และความสำคัญของการท่องเที่ยวว่าการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อประชากรส่วนใหญ่ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีอันนำมาซึ่งความสมัครสมาน

สามัคคีสำหรับคนในชาติที่มีพื้นฐานทางด้านบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่แตกต่าง กัน ดังนั้นควรศึกษาถึงประโยชน์ของการท่องเที่ยวที่มีข้อดีอย่างมากทั้งในด้านบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งวัฒนธรรมประเพณีสิ่งแวดล้อม และข้อเสียที่เกิดจากการท่องเที่ยวด้วยซึ่งข้อมูล ดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประโยชน์และความสำคัญด้านการท่องเที่ยวต่อบุคคล โดยมีข้อดีข้อเสียดังตารางที่ 2.1 สามารถสรุปเป็นประเด็นโดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 2.1 ประโยชน์และความสำคัญด้านการท่องเที่ยวต่อบุคคล

ความสำคัญต่อบุคคล	
ข้อดี, ผลประโยชน์ (Benefits)	ข้อเสีย, ผลกระทบ (Costs)
<ul style="list-style-type: none"> - เป็นกิจกรรมพื้นฐานที่มนุษย์ต้องการที่สุด - รัฐบาลให้การสนับสนุน - ทำให้มนุษย์มีทัศนคติกว้างไกล - ผ่อนคลายความเครียด 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสูญเสียทางวัฒนธรรม - ขาดเอกลักษณ์และความสมจริง

1.1 ข้อดีการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่มนุษย์ต้องการที่สุดรัฐบาลทุกประเทศและ มนุษย์ทุกคนควรส่งเสริมสนับสนุนเป็นการเปิดโลกทัศน์ที่ทำให้มนุษย์มีทัศนคติกว้างไกล ผ่อนคลาย ความเครียด เกิดความสนุกสนานเป็นการพักผ่อนอีกทั้งยังสร้างความเข้าใจอันดีและสัมพันธ์ภาพ ระหว่างมนุษยชาติมีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างชนในชาติและนานาชาติ ส่งผลให้เกิดความ เข้าใจอันดีระหว่างกัน

1.2 ข้อเสียการท่องเที่ยวทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม มีผลให้เกิดความสูญเสีย วัฒนธรรมประจำชาติและการรับวัฒนธรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น วัฒนธรรมการแต่งกายการกิน อยู่ การดำรงชีวิต ฯลฯ นอกจากนี้วัฒนธรรมและประเพณีบางอย่างที่สูญหายไปอาจได้รับการฟื้นฟูขึ้น และพัฒนาอย่างฉาบฉวยเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญทำให้ขาดเอกลักษณ์และความสมจริง

2. ประโยชน์และความสำคัญด้านการท่องเที่ยวต่อระบบเศรษฐกิจ มีข้อดีและข้อเสียดัง ตารางที่ 2.2 สามารถสรุปเป็นประเด็นโดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 2.2 ประโยชน์และความสำคัญด้านการท่องเที่ยวต่อระบบเศรษฐกิจ

ความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ	
ข้อดี, ผลประโยชน์ (Benefits)	ข้อเสีย, ผลกระทบ (Costs)
<ul style="list-style-type: none"> - ลดภาวะการขาดดุลในการชำระเงิน - เป็นรายได้ที่เข้าสู่ประเทศอีกรูปแบบหนึ่ง - เกิดการลงทุนในพื้นที่ท่องเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าใช้จ่ายในการให้บริการสูงขึ้น - ค่าครองชีพสูงขึ้น

2.1 ข้อดี รายได้ที่เกิดจากกิจการท่องเที่ยวแม้ว่าจะออกมาในรูปแบบของเม็ดเงินไม่เด่นชัดนัก แต่ เป็นที่ยอมรับกันว่า เมื่อนักท่องเที่ยว เดินทางเข้าไปเยือนสถานที่แห่งใดๆ ก็ตาม จะต้องมีการใช้จ่าย เพื่อเป็นค่าบริการ อาหาร ที่พักอาศัย และอื่นๆ ซึ่งรายได้ ดังกล่าวในทางเศรษฐกิจเรียกว่า รายได้ จำบังประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวจะช่วยให้ลดภาวะการขาดดุลในการชำระ

เงิน เนื่องจากการลงทุนทางด้านกิจการท่องเที่ยวจะใช้เงินไม่มากนัก แต่จะได้ผลตอบแทนออกมาอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กำลังพัฒนาหรือด้อยพัฒนา จะมีวัตถุประสงค์เพื่อการท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรมอยู่มาก เมื่อมีการจัดการที่ดีจะมีนักท่องเที่ยวทั้งต่างถิ่นและต่างแดนเดินทางเข้ามาใช้บริการมากขึ้น นั่นหมายถึงรายได้ที่เข้าสู่ประเทศในรูปแบบหนึ่ง ในขณะเดียวกันประเทศเหล่านี้ จำเป็นต้องสั่งซื้อสินค้าอุตสาหกรรมเข้ามาเพื่อพัฒนาประเทศ จึงทำให้เกิดภาวะขาดดุลการชำระเงินอยู่ในระดับสูง รายได้ที่ได้รับการท่องเที่ยวจึงช่วยผ่อนปรนและลดภาวะการขาดดุลการชำระเงินได้ในระดับหนึ่ง

2.2 ข้อเสียจากการที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปใช้สถานที่บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวมาก จะส่งผลทำให้ค่าใช้จ่ายในการให้บริการสูงขึ้น ดังนั้นเมืองตากอากาศหรือเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญจะมีค่าครองชีพสูงกว่าในบริเวณใกล้เคียงมาก เช่น ค่าครองชีพของเกาะสมุยหรือภูเก็ต ซึ่งหลังจากมีการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติ จะทำให้สินค้าและบริการในสถานที่ดังกล่าวสูงกว่าเดิมหลายเท่าตัว ซึ่งจะทำให้ประชาชนที่มีรายได้ปานกลางหรือต่ำดำเนินชีวิตอยู่ในเกาะสมุยและภูเก็ตเป็นไปด้วยความยากลำบาก เป็นต้น

3. ประโยชน์และความสำคัญด้านการท่องเที่ยวต่อการเมือง โดยมีข้อดีและข้อเสียดังตารางที่ 2.3 ดังนี้

ตารางที่ 2.3 ประโยชน์และความสำคัญด้านการท่องเที่ยวต่อการเมือง

ความสำคัญต่อการเมือง	
ข้อดี, ผลประโยชน์ (Benefits)	ข้อเสีย, ต้นทุนค่าใช้จ่าย (Costs)
<ul style="list-style-type: none"> - เกิดการเดินทางไปมาหาสู่ระหว่างประเทศ - กลุ่มชนต่างๆ เกิดความเข้าใจดีต่อกัน - เกิดความมั่นคงทางการเมืองระดับประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> - อาจเกิดการต่อต้านรัฐบาล - เกิดการเปรียบเทียบทางการเมืองการปกครอง

3.1 ข้อดีการไปมาหาสู่กันหรือการมีโอกาสเดินทางไปเยี่ยมเยียนกันอยู่เสมอจะส่งผลทำให้กลุ่มชนต่างๆ เกิดความเข้าใจดีต่อกัน ถ้าหากผู้ที่เข้ามาเยือนนั้นไม่แสดงอาการดูถูกเหยียดหยามกลุ่มชนหรือประเทศที่มีความเจริญทางด้านวัตถุต่ำกว่า ดังนั้นการขยายกิจการท่องเที่ยวเข้าไปสู่ภูมิภาคหรือประเทศต่างๆ มากเท่าไร และเมื่อมีชาวต่างถิ่นหรือต่างแดนเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากขึ้น นอกจากเป็นลดสภาพการอยู่อย่างโดดเดี่ยวแล้ว เมื่อกลุ่มชนเหล่านั้นมีโอกาสพบปะสังสรรค์กันอยู่ตลอดเวลาจะทำให้ความเป็นมิตรกระชับมันยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อความมั่นคงทางการเมืองในท้องถิ่นในประเทศหรือระหว่างประเทศได้เช่นกัน

3.2 ข้อเสียการเดินทางของกลุ่มชนที่เข้าไปท่องเที่ยวในต่างแดนและเห็นความเจริญก้าวหน้าทางการเมือง ประชากรของเขามีความเป็นอิสระและเสรีภาพสูงจึงทำให้นักท่องเที่ยวเหล่านั้นนำกลับมาเปรียบเทียบกับประเทศของตนและในที่สุดจะกลายเป็นชนวนนำไปสู่การต่อต้านรัฐบาลที่ปกครองประเทศต่อไป นอกจากนี้การเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในกลุ่มชนที่มีพื้นฐานทุกด้านแตกต่างกัน แม้จะอยู่ในประเทศเดียวกันก็ไม่เกิดผลดีแต่อย่างไร กล่าวคืออาจจะนำไปสู่ความเข้าใจผิดและเกิดความไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกันได้

4. ประโยชน์และความสำคัญด้านการท่องเที่ยวต่อวัฒนธรรม-ขนบธรรมเนียมประเพณี โดยมีข้อดีและข้อเสียดังตารางที่ 2.4 สามารถสรุปเป็นประเด็นโดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 2.4 ประโยชน์และความสำคัญด้านการท่องเที่ยวต่อวัฒนธรรม ประเพณี

ความสำคัญต่อวัฒนธรรม ประเพณี	
ข้อดี, ผลประโยชน์ (Benefits)	ข้อเสีย, ผลกระทบ (Costs)
<ul style="list-style-type: none"> - เกิดการเผยแพร่วัฒนธรรม ประเพณี - ช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี - เกิดการฟื้นฟูการละเล่นและศิลปะพื้นบ้าน 	<ul style="list-style-type: none"> - ก่อให้เกิดความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม - เกิดการลอกเลียนแบบวิถีการดำเนินชีวิต

4.1 ข้อดีเนื่องจากขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมบางประการของประเทศกำลังจะจางหายไปจากสังคมของคนไทยในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นการละเล่น การแสดง ประเพณีหรือเทศกาลต่างๆ สิ่งเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นวัตถุดิบที่สำคัญของการท่องเที่ยว ทั้งนี้เพราะจะเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวต่างถิ่นหรือต่างแดนมาก ซึ่งตามความรู้สึกของนักท่องเที่ยวเหล่านั้นจะถือว่าเป็นของแปลกและใหม่ เช่น ประเพณีชักพระที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประเพณีแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี เทศกาลสงกรานต์จังหวัดเชียงใหม่ และงานบุญเซ็งบั้งไฟจังหวัดยโสธร เป็นต้น ซึ่งประเพณีหรือเทศกาลเหล่านี้ ถ้าหากไม่มีการฟื้นฟูขึ้นมาในที่สุดก็จะหมดไปจากสังคมไทย เพื่อขนบธรรมเนียมประเพณี ยังคงอยู่กับสังคมไทยและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(ททท.) ได้ร่วมมือกับศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ฟื้นฟูการละเล่น การแสดง และประเพณีต่างๆ เหล่านี้ขึ้นมา ซึ่งนอกจากจะเป็นการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมแล้วยังถือว่าเป็นวัตถุดิบที่สำคัญของกิจการท่องเที่ยวในลำดับต่อไปด้วย

4.2 ข้อเสียจากสภาพทางภูมิศาสตร์แตกต่างกัน ย่อมก่อให้เกิดความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมปรากฏขึ้นดังจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมเข้ามาท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนาหรือด้อยพัฒนาหรือกรณีที่ประชากรในเมืองเดินทางเข้าไปในชนบทการปฏิบัติตัวของชาวเมืองหรือชาวต่างประเทศในเรื่องกิจกรรมการช้อปปิ้ง การพุดจา การแต่งกาย ชาวชนบทอาจจะนำไปใช้เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติตนบ้าง ซึ่งจะส่งผลทำให้ขนบธรรมเนียมและประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นต้องเปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมจะถูกนำมาใช้เพื่อประโยชน์ทางการค้าเพื่อสนองนักท่องเที่ยว เช่น การลอกเลียนแบบวิถีการดำเนินชีวิตของชาวชนบท ชาวพื้นเมืองต่างๆ ซึ่งนำมาแสดงตามศูนย์การค้าในกรุงเทพฯหรือเมืองอื่นๆ ยิ่งไปกว่านั้น ในบางท้องถิ่นที่มีนักท่องเที่ยวต่างแดนหรือต่างถิ่นเข้าไปใช้บริการมากๆ จะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ชาวพื้นเมืองเสียสิทธิที่พึงได้ไป

5. ประโยชน์และความสำคัญด้านการท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อม มีข้อดีและข้อเสีย ดังตารางที่ 2.5 สามารถสรุปเป็นประเด็นโดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 2.5 ประโยชน์และความสำคัญด้านการท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อม

ความสำคัญต่อสภาพแวดล้อม	
ข้อดี, ผลประโยชน์ (Benefits)	ข้อเสีย, ผลกระทบ (Costs)
<ul style="list-style-type: none"> - มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น - เกิดการรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติไว้ - มีโอกาสนำเสนอข้อดีของสภาพแวดล้อมชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - สถานที่ท่องเที่ยวเสื่อมโทรมหรือถูกทำลาย - เกิดการขยะและสิ่งปฏิกูลต่างๆในพื้นที่

5.1 ข้อดีได้รับความสนใจจากหน่วยงานของรัฐบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องมากยิ่งขึ้น มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมหรือมีการเข้ามาควบคุมเพื่อให้คงสภาพที่ดีเหมือนเดิมให้มากที่สุด หรืออย่างน้อยก็ให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด

5.2 ข้อเสียจากการที่ประชากรเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในสถานที่ต่างๆ มากเกินกว่าที่สถานที่ท่องเที่ยวแห่งนั้นจะรองรับได้ จะส่งผลให้สถานที่ท่องเที่ยวเสื่อมโทรมหรือถูกทำลายมากเกินกว่าที่จะบูรณะให้คืนสู่สภาพเดิมได้ ยิ่งไปกว่านั้นการที่นักท่องเที่ยวนำสิ่งปฏิกูลต่างๆ ที่เกิดจากเศษอาหารและวัสดุที่ใช้ในสถานที่ท่องเที่ยวหรือแหล่งน้ำในบริเวณใกล้เคียงจะทำให้เกิดมลพิษ ซึ่งจะทำให้ทัศนียภาพที่สวยงามโดยทั่วไปถูกทำลาย อย่างไรก็ตามการป้องกันมิให้สิ่งแวดล้อมของสถานที่ท่องเที่ยวถูกทำลายอาจจะกระทำได้โดยมีการวางแผนการจัดการและการควบคุมที่ดีนำเอาหลักการอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวมาใช้ และต้องได้รับความร่วมมือจากนักท่องเที่ยวอย่างแท้จริง

พรรพวรรณ เขิตเสถียร (2558) กล่าวว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่นำประโยชน์เข้ามาสู่ชุมชนท้องถิ่นและประเทศชาติอย่างมาก ในขณะเดียวกันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวก็ยังส่งผลกระทบต่อมนุษย์หลายประการด้วยกัน โดยเฉพาะสภาพของสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งข้อดีและข้อเสียของการท่องเที่ยวสามารถนำไปสู่สิ่งต่างๆ ทางสังคมและด้านอื่นๆ อีกด้วย ดังนั้นผู้ที่ศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวควรที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียของการจัดการการท่องเที่ยวเช่นกัน ซึ่งข้อดีและข้อเสียของการท่องเที่ยวสามารถสรุปเป็นตารางได้ดังตารางที่ 2.6 สามารถสรุปเป็นประเด็นโดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 2.6 ข้อดีและข้อเสียที่เกิดจากการท่องเที่ยว

ข้อดีและข้อเสียที่เกิดจากการท่องเที่ยว	
ข้อดี, ผลประโยชน์ (Benefits)	ข้อเสีย, ผลกระทบ (Costs)
<ul style="list-style-type: none"> - ช่วยสร้างอาชีพและการจ้างงานในชุมชนท้องถิ่น - ก่อให้เกิดการหมุนเวียนเงินตราต่างประเทศ - สร้างรายได้รวมของประเทศและท้องถิ่น - พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจสาธารณูปโภค - เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น - ช่วยอนุรักษ์มรดกประเพณีวัฒนธรรม - ลดปัญหาอุปสรรคความขัดแย้งทางด้านภาษา - เป็นการสร้างภาพลักษณ์ในระดับชาติ - ก่อให้เกิดความเข้าใจกันและเกิดความสงบสุข 	<ul style="list-style-type: none"> - อาจก่อให้เกิดปัญหาเงินเฟ้อ - ก่อให้เกิดปัญหาภาวะและปัญหาทางสังคม - เกิดการทำลายวัฒนธรรมและทรัพยากรท้องถิ่น - อาจก่อให้เกิดความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ - ทำให้สายสัมพันธ์ในครอบครัวเปลี่ยนแปลงไป - ก่อให้เกิดความขัดแย้งกันในสังคม - เกิดการคุกคามทรัพยากรธรรมชาติ - เกิดการว่างงานตามฤดูกาล

1. ข้อดีของการท่องเที่ยว มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1.1 การท่องเที่ยวจะช่วยสร้างอาชีพและการจ้างงานในชุมชนท้องถิ่นทั้งประชาชนที่มีทักษะและไม่มีทักษะเพราะกิจการท่องเที่ยวเป็นธุรกิจที่ต้องใช้คนจำนวนมาก จึงเป็นการเปิดโอกาสให้เกิดการจ้างงานภายในชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อม

1.2 ก่อให้เกิดการหมุนเวียนเงินตราต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น

1.3 การท่องเที่ยวเป็นการสร้างรายได้รวมของประเทศและท้องถิ่น

1.4 สามารถช่วยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสาธาณูปโภค

1.5 การท่องเที่ยวถือเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการพัฒนาพื้นที่ต่างๆ

1.6 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

1.7 ช่วยอนุรักษ์มรดกประเพณีและวัฒนธรรม เป็นการสร้างการตื่นตัวในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและทรัพยากรไว้เป็นมรดกให้แก่รุ่นหลัง

1.8 เป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น

1.9 ลดปัญหาอุปสรรค ความขัดแย้งทางด้านภาษา ด้านสังคมและการแบ่งชนชั้น ตลอดจนลดปัญหาทางด้านการเมืองและศาสนา

1.10 การท่องเที่ยวเป็นการสร้างภาพลักษณ์ในระดับชาติ

1.11 ส่งเสริมให้คนทั่วโลกมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น

1.12 ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันและเกิดความสงบสุข

2. ข้อเสียที่เกิดจากการท่องเที่ยว ซึ่งหมายรวมถึงผลกระทบต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่เกิดจากนักท่องเที่ยวเอง และเกิดจากชุมชนผู้ให้บริการท่องเที่ยว โดยปัญหาดังกล่าวมีดังต่อไปนี้

2.1 การท่องเที่ยวอาจก่อให้เกิดปัญหาเงินเฟ้อ

2.2 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาหามลภาวะและปัญหาทางสังคม เป็นการเพิ่มปัญหาอาชญากรรม การขายบริการและการพนัน

2.3 เกิดการทำลายวัฒนธรรมและทรัพยากรท้องถิ่น

2.4 การท่องเที่ยวอาจก่อให้เกิดความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ

2.5 การท่องเที่ยวอาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมและทำให้सानสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคมเปลี่ยนแปลงไป

2.6 ก่อให้เกิดความขัดแย้งกันในสังคม ตลอดจนความขัดแย้งระหว่างนักท่องเที่ยว ทำให้เกิดความแออัดในพื้นที่ทั้งบุคคลภายนอกที่อพยพเข้ามาทำงานในพื้นที่และจากนักท่องเที่ยว

2.7 การท่องเที่ยวอาจก่อให้เกิดการกระจายโรคระบาด

2.8 คนในชุมชนเกิดการแก่งแย่งแข่งขันในความเป็นเจ้าของและเป็นผู้รับผลประโยชน์จากทรัพยากรทางการท่องเที่ยว

2.9 เกิดการคุกคามทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนโบราณสถานที่สำคัญ

2.10 เกิดความเสื่อมโทรมแก่ธรรมชาติและ การสร้างสิ่งก่อสร้างเพื่ออำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวต่างๆ เป็นการบดบังทัศนียภาพและทำลายวิวทิวทัศน์ที่สวยงาม

2.11 คนในชุมชนไม่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างแท้จริงซึ่งผลประโยชน์ส่วนใหญ่ตกอยู่กับบุคคลภายนอกที่มีเงินและมีความรู้ในการจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งอาจจะเป็นนายทุนต่างชาติทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวตกไปอยู่ในมือบุคคลอื่นที่ไม่ใช่เจ้าของทรัพยากรการท่องเที่ยว

2.12 การจ้างงานเป็นไปตามฤดูกาลก่อให้เกิดการว่างงานในช่วงที่เป็น Low-Season เป็นต้น ดังนั้นจำเป็นที่จะต้องมีการวางแผนและมีการจัดการให้อยู่ในความพอเหมาะพอดี

อย่างไรก็ตามการท่องเที่ยวถือว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและจะต้องพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนควบคู่ไปด้วยจากการศึกษาของนักวิชาการส่วนใหญ่พบว่าผลกระทบจากการท่องเที่ยวจำแนกออกเป็น 3 ด้าน อันได้แก่ ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ ผลกระทบทางด้านสังคมและวัฒนธรรมและผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม โดยสามารถนำข้อดีและข้อเสียจากการท่องเที่ยวมาจำแนกออกเป็นผลกระทบ ได้ดังนี้

1. ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ จากนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจประเทศตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เห็นได้ว่ารัฐบาลไทยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มรายได้ทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ เนื่องจากทำให้เกิดเงินตราขึ้น การท่องเที่ยวทำให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจกับหลายลักษณะของพื้นที่ที่มีการท่องเที่ยวโดยเฉพาะธุรกิจอื่น ๆ ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยตรง เช่น ธุรกิจที่พักแรม สถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น การนำเที่ยว การจำหน่ายของที่ระลึก บริการเช่ารถ ร้านอาหารและร้านถ่ายรูป ในทางกลับกันเมื่อการท่องเที่ยวก่อให้เกิดผลประโยชน์ย่อมก่อให้เกิดโทษเช่นกัน กล่าวคืออาจทำให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจของในพื้นที่เปลี่ยนแปลงไปและส่งผลให้สัดส่วนการใช้แรงงานในภาคเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปด้วย นอกจากนี้การพัฒนาการท่องเที่ยวอาจทำให้การกระจายรายได้มีความไม่เป็นธรรม เนื่องจากผู้ได้ประโยชน์โดยตรงอาจเป็นคนเฉพาะกลุ่มหรือเป็นคนจากต่างถิ่น ทำให้ประชาชนในพื้นที่ที่อาศัยอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวสมควรจะได้รับประโยชน์แต่กลับไม่ได้รับประโยชน์นั้นๆ ซึ่งสอดคล้องกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ได้กล่าวถึงผลกระทบทางด้านบวกว่า การท่องเที่ยวเป็นการสร้างผู้ประกอบการและสร้างผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนซึ่งทำให้มีการพัฒนาด้านการตลาด และยังเกิดผลกระทบด้านลบ คือเกิดการเปลี่ยนแปลงอาชีพของคนในชุมชน เกิดการว่างงาน ความไม่คุ้มค่าไม่ลงทุน เช่น การเปลี่ยนแปลงอาชีพจากชาวสวนมาทำงานด้านการท่องเที่ยว ซึ่งอาจทำให้ผลผลิตทางการเกษตรลดลงในขณะที่ความต้องการเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาร่วมกินร่วมใช้ ราคาสินค้าที่จำเป็นในชีวิตประจำวันก็เพิ่มขึ้นทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น ทำให้เกิดลักษณะของความเป็นฤดูกาลของการท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาการว่างงานและความไม่คุ้มค่าในการลงทุนตามมา ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นหลักด้านผลกระทบทางบวกและทางลบจากการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น ดังนี้

1.1 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างทางเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น เมื่อมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ก็จะมีการลงทุนผลิตสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในชุมชนท้องถิ่นขึ้น จึงทำให้เปิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น จากการเกษตรไปสู่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทำให้เกิดการขยายตัวของธุรกิจการท่องเที่ยวในชุมชนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ

1.2 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการสร้างอาชีพและการจ้างงานแก่ชุมชนท้องถิ่น เมื่อชุมชนมีการสร้างอาชีพและการจ้างงานจากการท่องเที่ยวย่อมก่อให้เกิดรายได้เข้าสู่ชุมชนท้องถิ่น จึงเป็นการเปิดโอกาสให้เกิดการจ้างงานในชุมชนท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม เนื่องจากนักท่องเที่ยวได้นำเงินไปใช้จ่ายซื้อสินค้าและบริการการท่องเที่ยวของชุมชน และทำให้รายได้เข้าสู่ชุมชนท้องถิ่น

1.3 ช่วยกระตุ้นให้เกิดการคิดค้นนำทรัพยากรที่ไร้ค่ามาประดิษฐ์หรือแปรรูปเป็นสินค้าที่ระลึกจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว ถือว่าเป็นการสร้างอาชีพสร้างงานและรายได้ให้กับคนในชุมชน

1.4 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการกระจายรายได้เข้าสู่ชุมชนท้องถิ่น ทำให้ชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว เมื่อชุมชนท้องถิ่นมีรายได้จากการท่องเที่ยวย่อมหมายถึงมีการกระจายรายได้สู่ชุมชน และก่อให้เกิดการพัฒนาสร้างความเจริญแก่ชุมชนท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเป็น การเพิ่มรายได้ต่อหัวของชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นเครื่องชี้สถานะทางเศรษฐกิจของประชาชนในชุมชน ท้องถิ่นว่ามีการกินดีอยู่ดีขึ้น

1.5 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการช่วยลดปัญหาทางด้านดุลการชำระเงิน ระหว่างประเทศ

1.6 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการกระตุ้นการผลิตด้านอื่นๆ ของชุมชนท้องถิ่น ทำให้ประชาชนท้องถิ่นสามารถนำรายได้ไปจ่ายได้มากขึ้น ก่อให้เกิดการหมุนเวียนทาง เศรษฐกิจของชุมชนซึ่งเป็นการกระตุ้นในการนำทรัพยากรของท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์เพิ่มขึ้น

1.7 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหารายได้เป็นฤดูกาลแก่ชุมชนในท้องถิ่น เนื่องจากการท่องเที่ยวมีลักษณะเป็นฤดูกาล ทำให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวไม่อาจจะอยู่รอดได้เมื่ออยู่นอก ฤดูกาลท่องเที่ยว นอกจากนี้แหล่งท่องเที่ยวอาจประสบภาวะเสื่อมโทรม หรือมีคู่แข่งเข้ามาแย่งตลาด ไปหรืออาจจะประสบปัญหาจากธรรมชาติที่แปรผันไปจนแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่นนั้นไม่ ดึงดูดใจอีกต่อไป

1.8 เกิดปัญหาคุณภาพแรงงานของชุมชนท้องถิ่น เมื่อชุมชนท้องถิ่นมีการท่องเที่ยว เกิดขึ้น ทำให้ต้องการแรงงานด้านการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น เพื่อสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว เป็นเหตุให้เกิดการถ่ายเทแรงงานจากชุมชนจากชุมชนท้องถิ่นอื่นเข้ามาทำงานในแหล่งท่องเที่ยวและมี แรงงานส่วนหนึ่งที่ด้อยคุณภาพเข้ามาด้วย ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียต่อการท่องเที่ยวโดยรวม อีกทั้ง ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการพัฒนาแรงงานให้มีคุณภาพมากขึ้น

1.9 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาราคาและค่าครองชีพสูงแก่ชุมชนท้องถิ่น เมื่อมี นักท่องเที่ยวในชุมชนท้องถิ่น ย่อมต้องมีสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวสนองความต้องการของ นักท่องเที่ยวเกิดขึ้น เป็นเหตุให้ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวถือโอกาสโก่งราคาสินค้าและบริการ ทางการท่องเที่ยว ค่าครองชีพของชุมชนท้องถิ่นก็ย่อมสูงตามด้วย ทำให้ราคาสินค้าและบริการ ทางการท่องเที่ยวสูงขึ้นประสบภาวะเงินเฟ้อในชุมชนท้องถิ่นนั้น

1.10 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาการแก่งแย่งผลประโยชน์กันขึ้นในหมู่ผู้ประกอบการ ธุรกิจท่องเที่ยวด้วยการตัดราคา โดยมุ่งหมายที่จะขจัดคู่แข่งขึ้นให้ออกจากธุรกิจท่องเที่ยวไป ถึงแม้ จะต้องขาดทุนก็ยอม ซึ่งส่งผลเสียต่อเศรษฐกิจโดยรวม

1.11 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาส่วนแบ่งผลประโยชน์อันควรได้ของชุมชนท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกชุมชนท้องถิ่นเข้ามาดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนท้องถิ่น ซึ่งบางธุรกิจท่องเที่ยวอาจมีบริษัทต่างชาติเข้ามาผูกขาดดำเนินการ ทำให้ชุมชนท้องถิ่นได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างไม่เป็นธรรม ซึ่งในความถูกต้องผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ควรตกอยู่กับชุมชนท้องถิ่น

1.12 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาราคาที่ดิน การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการขยายตัวของธุรกิจการท่องเที่ยว ทำให้ราคาที่ดินสูงขึ้นโดยเฉพาะที่ดินบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

1.13 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาค่าใช้จ่ายในการจัดระเบียบชุมชนท้องถิ่น เพื่อคงไว้ซึ่งการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนต่อไป เช่น ค่าใช้จ่ายในการกำจัดของเสียและขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น ค่าใช้จ่ายในการบูรณะซ่อมแซมความเสียหายของทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการจัดหาสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพิ่มขึ้น

2. ผลกระทบทางด้านสังคมและวัฒนธรรมจากการศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวทางด้านสังคมและวัฒนธรรมนั้น ได้มีการศึกษาและวิจัยไว้หลายท่าน บางท่านได้อธิบายเกี่ยวกับผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรมไปพร้อมๆ กัน การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมย่อมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรม ดังนั้นจึงเป็นเรื่องยากในการแยกอธิบายเรื่องของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมให้ออกจากกัน อย่างไรก็ตามมีผู้ศึกษาวิจัยบางกลุ่มไปศึกษาถึงผลกระทบทางด้านสังคมและวัฒนธรรมแยกออกจากกันอย่างชัดเจน แต่ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในรูปแบบใดนั้นองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งสิ้น ขึ้นอยู่กับมุมมองและการนำไปใช้ของผู้ศึกษา ซึ่ง อรรถพล บุญศิริ (2556) ได้ศึกษาถึงผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมไปพร้อมๆ กัน โดยมีการชี้ให้เห็นถึงผลกระทบทางตรงและทางอ้อม กล่าวได้ว่า ผลกระทบทางตรงจากการท่องเที่ยวทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของวัฒนธรรมดั้งเดิม วัฒนธรรมเดิมถูกนำมาดัดแปลงเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในลักษณะที่เรียกว่า “การขายวัฒนธรรม” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Cohen (1989) ได้กล่าวว่าวัฒนธรรมประเพณีที่นักท่องเที่ยวชื่นชมกลายเป็นวัฒนธรรมเพื่อการแสดงเป็นเพียงสินค้าอย่างหนึ่งที่น่ามาขายโดยไม่มีส่วนสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของสังคมนั้น และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544) ได้อธิบายไว้ว่า การท่องเที่ยวทำให้สามารถเปลี่ยนแปลงรูปแบบวัฒนธรรม ประเพณี เนื่องจากมีการนำวิถีชีวิตขนบธรรมเนียมและประเพณีของสังคมไทยมาเป็นสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวมากขึ้น หากไม่ระมัดระวังสิ่งที่เกิดขึ้นคือการเปลี่ยนแปลงรูปแบบเนื้อหาดั้งเดิมของประเพณี วัฒนธรรมเดิมที่นำมาเป็นจุดขาย โดยทางอ้อมการท่องเที่ยวก่อให้เกิดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องอื่นๆ ตามมา ซึ่งมีส่วนทำให้สายสัมพันธ์ ทางสังคม-วัฒนธรรม (Social-Cultural linkages) ของประชาชนในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง คนรุ่นใหม่ต่างมุ่งจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกิดขึ้นมากกว่า การสืบทอดอาชีพดั้งเดิมจากบรรพบุรุษ ยิ่งไปกว่านั้นการมีส่วนร่วมในโอกาสงานบริการนี้ทำให้เริ่มห่างเหินจากญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงและกิจกรรมในชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นเริ่มจางหายไป คนรุ่นใหม่จะชื่นชมกับความก้าวหน้าทางสังคมสมัยใหม่มากกว่าผูกติดกับวิถีชีวิตเดิม นอกจากนี้อาจเกิดผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวอย่างมาก เนื่องจากความอ่อนแอของสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่แหล่งท่องเที่ยวเองมุ่งจะปรับตัวให้ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวจากต่างถิ่นมากกว่าความพยายามที่ให้วัฒนธรรมคงเดิมเป็นลักษณะเฉพาะ แต่อย่างไรก็ตามการท่องเที่ยวยังมีผลดีต่อการ

อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อให้เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว หากไม่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยว วัฒนธรรมอันเป็นมรดกและเอกลักษณ์ของสถานที่อาจเสื่อมหรือสูญไปได้ นอกจากนี้ อนุรักษ์วัฒนธรรม (2556) ได้กล่าวถึงเรื่องของผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อวัฒนธรรมชุมชนในแง่ของความสัมพันธ์ที่ขัดแย้งกับวิถีชีวิตที่เกิดจากการลอกเลียนแบบอย่างจากนักท่องเที่ยวว่า การท่องเที่ยว นั้นทำให้เกิดการลอกเลียนแบบอย่างวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวโดยประชาชนในท้องถิ่น จึงก่อให้เกิดปัญหาการใช้วัฒนธรรมที่ไม่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตของประชาชนท้องถิ่น ก่อให้เกิดความขัดแย้งกันระหว่างวิถีชีวิตวัฒนธรรมที่ลอกเลียนแบบมาจากนักท่องเที่ยว ซึ่งทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับประชาชนท้องถิ่นและสังคมท้องถิ่นอย่างมาก การเลียนแบบทางวัฒนธรรมซึ่งไม่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตที่แท้จริงของประชาชนในสังคมนั้นคืออุดมการณ์ที่นำไปสู่การพึ่งพา เช่น บ้านนอกพึ่งพากรุงเทพฯ ซึ่งเป็นศูนย์กลางวัฒนธรรมนักท่องเที่ยว และกรุงเทพฯก็ต้องพึ่งพาต่างประเทศ ซึ่งเป็นผู้ส่งนักท่องเที่ยวเข้ามา วัฒนธรรมการพึ่งพาเหล่านี้ไม่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น และวัฒนธรรมที่ตัดขาดจากวิถีชีวิตเหล่านี้ย่อมไม่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและสังคม ดังนั้นจึงไม่เอื้ออำนวยประโยชน์ให้ทั้งสังคมและชุมชนเลย นอกจากนี้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อวัฒนธรรมยังก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนของวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อปรับใช้วัฒนธรรมการท่องเที่ยว ก่อให้เกิดความไม่สัมพันธ์กันของวิถีชีวิตชุมชนจนในที่สุดก็จะเกิดการดัดแปลงวัฒนธรรมเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ดังนั้นคุณค่าเดิมของวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เคยสัมพันธ์กันกับวิถีชีวิตถูกทำลายและหมดคุณค่าลงไป ซึ่งผลกระทบด้านบวกและด้านลบของการท่องเที่ยวต่อสังคมวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น มีดังนี้

2.1 การท่องเที่ยวช่วยสร้างความเจริญทางสังคมแก่ชุมชน เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวให้บริการแก่นักท่องเที่ยวก่อให้เกิดการลงทุนทั้งภาครัฐบาลและเอกชนในการสร้างสิ่งใหม่ๆ ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับสังคมในชุมชนท้องถิ่น

2.2 การท่องเที่ยวช่วยยกมาตรฐานการครองชีพของชุมชนท้องถิ่นและก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของชุมชนทำให้ประชาชนในชุมชนมีรายได้และมีอำนาจในการซื้อมากยิ่งขึ้น มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เป็นการช่วยยกมาตรฐานการครองชีพของชุมชนให้ดียิ่งขึ้น

2.3 การท่องเที่ยวช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชนท้องถิ่นเพราะการท่องเที่ยวจะช่วยเปิดโอกาสให้มีการพบปะกันมากขึ้นระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนท้องถิ่น ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันและเกิดการสร้างความสามัคคี ทำให้เกิดความรู้สึภาคภูมิใจตระหนักในคุณค่า เกิดความรักความหวงแหนทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชน ส่งผลให้ทรัพยากรการท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาไปสู่ความยั่งยืน

2.4 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการใช้วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นทรัพยากรท่องเที่ยวและยังก่อให้เกิดผลตอบแทนที่เป็นรายได้จากการท่องเที่ยวในรูปของค่าเข้าชม

2.5 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น ก่อให้เกิดความเข้าใจยอมรับถึงคุณค่าทางมรดกวัฒนธรรมของชุมชน

2.6 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างชุมชนก่อให้เกิดความรู้สึที่ดีต่อกันระหว่างประชาชนในชุมชนกับนักท่องเที่ยว ส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน

2.7 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาการอพยพย้ายถิ่นของชุมชนท้องถิ่น โดยทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนท้องถิ่นอื่นพากันอพยพย้ายถิ่นเข้ามาทำงานในชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว อาจสร้างปัญหาต่างๆ ให้แก่ชุมชนท้องถิ่นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น ปัญหาที่อยู่อาศัย ปัญหาการจราจรติดขัด ปัญหาสาธารณสุข ปัญหาการจัดเก็บขยะมูลฝอย เป็นต้น

2.8 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและค่านิยมของสังคมของชุมชนท้องถิ่นกล่าวคือชุมชนท้องถิ่นเกิดความชื่นชมและเลียนแบบอย่างนักท่องเที่ยว เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านการแต่งกาย ค่านิยมในการบริโภคสินค้าต่างประเทศ เป็นต้น ซึ่งเป็นการทำลายเอกลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเป็นการใช้ชีวิตอย่างฟุ้งเฟ้อไม่ประหยัด ซึ่งสร้างปัญหาแก่สังคมในระยะยาว

2.9 เกิดปัญหาการหลอกลวงการเอาัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว เนื่องจากผู้ประกอบการบางรายเกิดความโลภจึงเอาัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว โดยเล็งเห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม การคิดกำไรเกินควร เกิดการหลอกลวงหรือโกงนักท่องเที่ยวด้วยการขายสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพต่ำกว่าราคา ทำให้ภาพการท่องเที่ยวของชุมชนติดลบจนนักท่องเที่ยวไม่อยากจะเข้ามาเที่ยว

2.10 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมขึ้นในชุมชนท้องถิ่น การท่องเที่ยวทำให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นรู้สึกแตกต่างด้านฐานะทางเศรษฐกิจระหว่างนักท่องเที่ยวกับประชาชนในชุมชนท้องถิ่น จึงเป็นผลให้มีโอกาสเกิดอาชญากรรมขึ้น

2.11 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาทางด้านความขัดแย้งด้านวัฒนธรรมระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชนท้องถิ่น เช่น การแต่งกายไม่สุภาพของนักท่องเที่ยวเมื่อเข้าชมสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ การเปลือยกายอาบแดด เป็นต้น

2.12 การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาการลดคุณค่าของงานศิลปะ วัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น โดยผู้ผลิตมุ่งคำนึงถึงการผลิตงานศิลปะหัตถกรรมในด้านปริมาณมากกว่าคุณภาพอันเป็นการทำลายคุณค่าศิลปะหัตถกรรมของชุมชนท้องถิ่นให้ลดต่ำลงและก่อให้เกิดปัญหาการทำลายศิลปวัตถุของชุมชนท้องถิ่น เช่น การขีดเขียนบนศิลปวัตถุ หรือ การตัดเศียรพระพุทธรูปมาขายให้แก่นักท่องเที่ยว เป็นต้น

3. ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมการท่องเที่ยวกับสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมถือว่าเป็นองค์ประกอบและปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมเพื่อเกิดผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจสู่สังคม การสร้างรายได้สร้างงานหรือการนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศสู่ประเทศโลกที่สาม แต่อย่างไรก็ตามการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนั้นได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวซึ่งสิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (Natural Environment) เช่น แผ่นดิน น้ำ พืช และสัตว์ และสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (Man-Made Environment) เช่น โบราณสถานต่างๆ สิ่งก่อสร้าง อาคารต่างๆ ที่พักอาศัย เป็นต้น ชูสิทธิ์ ชูชาติ (2543) ดังนั้นผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมนั้นหมายถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของสิ่งแวดล้อม สร้างเป็นสภาพแวดล้อมใหม่ขึ้นมา โดยสภาพแวดล้อมใหม่ที่เกิดขึ้นอาจจะก่อให้เกิดผลด้านบวกหรือด้านลบต่อสภาพแวดล้อมเดิมที่เป็นอยู่ก็ได้ ขึ้นอยู่กับสภาวะของสิ่งแวดล้อมและกิจกรรม

ที่สนใจ การเปลี่ยนแปลงนี้อาจเกิดขึ้นได้เองตามธรรมชาติ หรือมนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้นก็ได้ ซึ่งผลกระทบด้านบวกและด้านลบของการท่องเที่ยวต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่น มีดังนี้

3.1 การท่องเที่ยวทำให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นได้ตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยว ทำให้เกิดประโยชน์ในการรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นอีกทั้งสามารถอาศัยรายได้จากการท่องเที่ยวกลับมาสนับสนุนช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นด้วย

3.2 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการศึกษาค้นคว้าหาแนวทางรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งการออกกฎหมายควบคุมป้องกันสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นไม่ให้เสื่อมโทรม

3.3 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการบูรณภูมิบริเวณพื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่สาธารณะเพื่อเปลี่ยนเป็นสถานที่พักผ่อน ร้านอาหาร และบริการอื่นๆ เพื่อสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว

3.4 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวและมลภาวะในชุมชน เช่น ปัญหาขยะมูลฝอย ปัญหาขยะเป็นพิษและมลภาวะทางเสียง ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนมีผลต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชนทั้งสิ้น

3.5 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาด้านการทำลายภูมิทัศน์ของชุมชนท้องถิ่น กล่าวคือมีการสร้างอาคารและสิ่งปลูกสร้างขึ้นในชุมชน ซึ่งอาคารบางแห่งอาจก่อให้เกิดปัญหาการทำลายทัศนียภาพอันสวยงามของชุมชน บางแห่งมีลักษณะไม่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมเดิม

จากแนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่นที่ได้กล่าวมาจะเห็นได้ว่าพัฒนาการท่องเที่ยวทำให้เกิดประโยชน์และโทษต่อชุมชน ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อชุมชนในแต่ละแห่งนั้น ผู้วิจัยเชื่อว่าในแต่ละชุมชนก็จะมีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งความแตกต่างนั้นย่อมขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอยู่ภายในแหล่งชุมชนนั้นๆ จำเป็นที่จะต้องศึกษาและค้นหาปัจจัยและความสัมพันธ์ที่ก่อให้เกิดผลกระทบนั้นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อไป

จากข้อมูลความสำคัญของการท่องเที่ยว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการท่องเที่ยวมีประโยชน์ต่อระบบต่างๆ ในประเทศ โดยเฉพาะระบบเศรษฐกิจที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก และปัจจัยสำคัญที่นำรายได้มาสู่การท่องเที่ยวคือนักท่องเที่ยว แต่กิจการท่องเที่ยวมิได้ก่อให้เกิดผลดีเท่านั้นแต่จะทำให้เกิดผลเสียตามมาได้เช่นกัน ดังนั้นการวางแผนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ดีและให้ความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีที่ถูกต้องจะช่วยลดผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวได้มาก

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) (2554) ได้นำเสนอแนวคิดในการกำหนดมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวได้กำหนดองค์ประกอบพื้นฐานสำหรับประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว การท่องเที่ยวจะประสบความสำเร็จได้นั้น ควรมีลักษณะหลักที่สำคัญ 5 ประการ หรือเรียกว่า 5As ดังนี้

1. ความดึงดูดใจ (Attraction) ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ หรือมีลักษณะชวนตา ชวนใจ มีเสน่ห์เฉพาะตัว อันมีสาเหตุมาจากมีความงามตามธรรมชาติ เช่น ชายหาดขาว ริมสองฝั่งแม่น้ำลำคลอง รวมทั้งปลาและนกชนิดต่างๆ ป่าที่มีพันธุ์ไม้

หลากหลายพันธุ์ รวมถึงเหตุการณ์สำคัญเฉพาะกาล เช่น งานประเพณีในเทศกาลสำคัญของแต่ละท้องถิ่น การตกแต่งขบวน พาเหรดและการแสดงในเทศกาลต่างๆ เป็นต้น

2. ความสามารถในการเข้าถึงง่าย (Accessibility) ทรัพยากรการท่องเที่ยวจะดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้มาก หากมีความสะดวกในการเดินทางเที่ยวชมและนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก ดังนั้นแม้แหล่งท่องเที่ยวมีความสวยงามแต่ขาดความสะดวกในการเข้าถึง นักท่องเที่ยวจะไม่เดินทางไปเที่ยวชม หน่วยงานที่รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องดำเนินการจัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ถนน สะพาน ที่จอดรถ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงแก่นักท่องเที่ยว หน่วยงานที่รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องดำเนินการจัดสร้างถนนให้เกิดการสัญจรและการเดินทางสะดวกขึ้น

3. ที่พักในแหล่งท่องเที่ยว (Accommodation) การเดินทางท่องเที่ยว สิ่งที่นักท่องเที่ยวมีความต้องการ เนื่องจากในการเดินทางไปท่องเที่ยวที่นั่นบางครั้ง อาจมีการนอนพักค้างแรมภายในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวควรมีการจัดการบริการ ที่พักแรมภายในแหล่งท่องเที่ยวด้วย

4. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) บริการต่างๆ เมื่อนักท่องเที่ยวไปถึงยังสถานที่ดังกล่าวแล้ว จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะฉะนั้นนักท่องเที่ยวยามเดินทางห่างไกลบ้าน ต้องการสิ่งจำเป็นหลายอย่างในการตอบสนองความต้องการของชีวิต ต้องการที่พัก อาหาร การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆในการเดินทาง ได้แก่ ที่พัก ร้านอาหารและเครื่องดื่ม สถานบริการ เช่น ร้านขายของที่ระลึก ร้านซักรีด สถานที่นันทนาการ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกโครงสร้างพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ไฟฟ้า ประปา ถนน ระบบการสื่อสารต่างๆ

5. กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activity) เป็นกิจกรรมที่สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสร้างความประทับใจ มีความซาบซึ้งในธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตชุมชนและสังคมในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป การท่องเที่ยวส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคมและสติปัญญา รวมทั้งบุคลิกภาพ การได้รับประสบการณ์ตรงจากแหล่งนันทนาการนอกห้องเรียนเป็นการศึกษาธรรมชาติของชุมชนที่แท้จริง นอกจากนี้การท่องเที่ยวที่คนศึกษา ยังเป็นการช่วยพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจช่วยกระจายรายได้ลงสู่ชนบทและการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างเพื่อนมนุษย์ ที่มีต่อธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม

องค์ประกอบที่กล่าวมาทั้ง 5 ประการดังกล่าว นับว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการท่องเที่ยวแบบมวลชน โดยชี้ให้เห็นว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ภายในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มผู้สนใจเฉพาะ เช่น กลุ่มอนุรักษ์ กลุ่มนักผจญภัย กลุ่มนักวิชาการ ซึ่งนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ไม่ให้ความสนใจกับสิ่งอำนวยความสะดวกมากนัก แต่มีความสนใจที่จะศึกษาแหล่งท่องเที่ยวที่มีสภาพใกล้เคียงกับธรรมชาติและวัฒนธรรมเดิม

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนเพื่อตอบสนองสถานะทางเศรษฐกิจของชุมชนให้ดีขึ้น เป็นกระแสที่มีความนิยมที่ผู้คนกล่าวถึงอย่างมากมายทั้งในวงการธุรกิจและวิชาการ ซึ่งรายละเอียดของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีดังนี้

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

อทิยาภรณ์ แก่นสุข (2559) กล่าวว่า การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) เป็นการกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์และการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว รวมทั้งปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสุนทรียภาพแก่สมาชิกของสังคมในปัจจุบันและอนาคต โดยใช้ทรัพยากรอันทรงคุณค่าอย่างชาญฉลาดสามารถรักษาเอกลักษณ์ของธรรมชาติและวัฒนธรรมไว้นานที่สุด เกิดผลกระทบต่อชนน้อยที่สุด และใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากองค์ประกอบ 4 ประการ ดังนี้

1. การดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวในขอบเขตของความสามารถของธรรมชาติชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว
2. การตระหนักในกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่อชุมชนขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน
3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่มีต่อการท่องเที่ยว
4. การประสานความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ การคงอยู่ของสังคม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

พณิตา ตั้งวัฒนากรณ์ (2558) กล่าวว่า การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนนั้นจะต้องมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ ดังนี้

1. ด้านหลักการ ควรมีการคำนึงถึงคุณภาพ โดยแยกออกเป็นลักษณะเฉพาะ ดังนี้
 - 1.1 คุณภาพของนักท่องเที่ยวที่ได้ประสบการณ์ด้านนันทนาการของนักท่องเที่ยวในด้านที่เป็นคุณภาพและคุณประโยชน์
 - 1.2 คุณภาพของชุมชนที่จะนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชน
 - 1.3 คุณภาพของสิ่งแวดล้อมที่จะไม่เสื่อมโทรมลง
2. การท่องเที่ยวที่มีความต่อเนื่องระยะยาว และมีความสมดุลระหว่างรายได้ของชุมชนท้องถิ่น และความสุขหรือประสบการณ์อันดีที่นักท่องเที่ยวได้รับ
3. รูปแบบของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อาจจะเป็นรูปแบบใดดังนี้ การท่องเที่ยวแบบมวลชน (Mass Tourism) การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (History Tourism) การท่องเที่ยวด้านเกษตร (Agriculture Tourism) การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Conservation Tourism) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Cultural Tourism)

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบหลายอย่าง เช่น ด้านคุณภาพ ด้านความต่อเนื่อง และด้านความสมดุล เป็นต้น ซึ่งองค์ประกอบต่างๆ เหล่านี้จะนำไปสู่ศูนย์รวมการท่องเที่ยวและเกิดการพัฒนแหล่งท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืนต่อไป

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

เฉลิม บุญพิทักษ์ (2556) ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน สรุปได้ 6 ด้าน ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวเป็นการพัฒนาสถานที่อันเป็นจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการท่องเที่ยวให้สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเยือน โดยมีการประเมินศักยภาพขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่และกำหนดกิจกรรมท่องเที่ยวที่อนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมพร้อมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวด้วย

2. องค์ประกอบด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพเดิมหรือดีกว่าเดิมและป้องกันผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยว โดยต้องมีการติดตามประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

3. องค์ประกอบด้านการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาธุรกิจด้านบริการอำนวยความสะดวกโดยตรงแก่นักท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ได้รับความพึงพอใจโดยมีความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมด้วย

4. องค์ประกอบด้านการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาเพื่อแสวงหานักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพซึ่งมีลักษณะเป็นคุณประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้เข้ามาท่องเที่ยว โดยให้นักท่องเที่ยวเหล่านี้ได้รับความรู้และประสบการณ์จากการท่องเที่ยวตามที่เขาพึงพอใจ

5. องค์ประกอบด้านการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น เป็นการพัฒนาในการสร้างโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนท้องถิ่นให้สามารถจัดการการท่องเที่ยวของตนเองและได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวอันจะทำให้ชุมชนท้องถิ่นเกิดความหวงแหนและรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ตลอดไป

6. องค์ประกอบด้านการพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทุกฝ่ายโดยการให้ความรู้และสื่อความหมายในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนให้ทุกฝ่ายเกิดความรักหวงแหนทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

สุริยา สินเสนาะ (2556) กล่าวถึงหลักการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนว่า ต้องประกอบด้วยหลักการที่สำคัญ 10 ประการดังนี้

1. การอนุรักษ์ใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (Using Resource Sustainable) หมายถึง ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการจังหวัดต้องมีวิธีการจัดใช้

ทรัพยากรที่มีอยู่เดิมทั้งมรดกทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรมที่มีอยู่อย่างดั้งเดิมอย่างเพียงพอให้ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้อย่างประหยัด ต้องคำนึงถึงต้นทุนอันเป็นคุณค่า คุณภาพของธรรมชาติและวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วย

2. การลดการบริโภคและใช้ทรัพยากรที่เกินความจำเป็นกับการลดของเสีย (Reducing over Consumption and Waste) ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการจังหวัดต้องร่วมกันวางแผนกับผู้ที่เกี่ยวข้องจัดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ หรือจัดหาทรัพยากรอื่นที่มีคุณสมบัติและคุณภาพเหมือนกันทดแทนกันได้เพื่อลดการใช้ทรัพยากรที่หายาก

3. การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรม (Maintain Diversity) ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการจังหวัดต้องวางแผนขยายฐานการท่องเที่ยวโดยรักษาและส่งเสริมให้มีความหลากหลายเพิ่มขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีอยู่เดิม

4. การประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว (Integrating Tourism into Planning) ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการจังหวัดไม่เพียงแต่ทำงานตามแผนที่วางไว้ แต่ต้องประสานแผนการพัฒนาร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล, อบต.) เป็นต้น

5. นำการท่องเที่ยวขยายฐานเศรษฐกิจในท้องถิ่น (Supporting Local Economy) ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการจังหวัดจะต้องประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น โดยสรรหาความโดดเด่นของทรัพยากรในท้องถิ่นนำไปประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปเที่ยวให้มากขึ้นเป็นการสร้างรายได้กระจายสู่ประชากรที่ประกอบการในท้องถิ่น

6. การมีส่วนร่วมโดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น (Involving Local Communities) ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการจังหวัด จะต้องร่วมทำงานกับท้องถิ่นแบบเป็นองค์กรรวม (Participation Approach) โดยเข้าร่วมในลักษณะของหน่วยงานร่วมจัด เช่น เป็นหน่วยงานร่วมทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์เป็นหน่วยงานร่วมวิเคราะห์ หรือร่วมแก้ปัญหาด้วยกัน เป็นหน่วยงานร่วมส่งเสริมการขายการท่องเที่ยวด้วยกัน เป็นต้น

7. มีการประชุมกับผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน (Consulting Stakeholders and the Public) ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการจังหวัดต้องประสานกับประชาคมในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบในพื้นที่ร่วมประชุมหารือทั้งการเพิ่มศักยภาพให้กับแหล่งท่องเที่ยว การประเมินผลกระทบการท่องเที่ยว การแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการตลาด โดยการจัดประชุมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ

8. การพัฒนาบุคลากร (Training Staff) ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการจังหวัด จะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ความรู้ การฝึกอบรม การส่งเจ้าหน้าที่ดูงานอย่างสม่ำเสมอให้มีความรู้ มีแนวคิดและวิธีปฏิบัติในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยการประสานกับสำนักงานพัฒนาการ

ท่องเที่ยว นับเป็นการพัฒนาบุคลากรในองค์กรและเป็นการช่วยยกระดับมาตรฐานการบริการการท่องเที่ยว

9. การจัดเตรียมข้อมูลคู่มือในการบริการข่าวสารการท่องเที่ยว (Marketing Tourism Responsibly) ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการจังหวัดจะต้องร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว ข่าวสารการบริการขายให้พร้อมและเพียงพอต่อการเผยแพร่ เช่นคู่มือการท่องเที่ยว แผ่นพับ แผ่นซีดีรอมการท่องเที่ยว เป็นต้น

10. ประเมินผล ตรวจสอบและวิจัย (Undertaking Research) จำเป็นต่อการแก้ปัญหาและเพิ่มคุณค่าคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวต่อการลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยว ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการจังหวัด และผู้ประกอบการจะต้องมีการประเมินผลการตรวจสอบผลกระทบและการศึกษาวิจัยอย่างสม่ำเสมอ โดยการสอบถามโดยตรง การสอบถามความเห็นจากใบประเมินผลหรือการวิจัยตลาดการท่องเที่ยว

คมสันต์ ศรีพิติวงศ์ (2557) กล่าวว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (sustainable Tourism) ไม่ใช่เป็นเพียงแค่การท่องเที่ยวขนาดเล็กหรือการตลาดเฉพาะกลุ่ม (Niche tourism segments) หากแต่การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนจะต้องครอบคลุมถึงการตลาดโดยรวมหรือที่เรารู้จักกันในชื่อที่เรียกว่าการท่องเที่ยวแบบมวลชน (Mass tourism) โดยทั่วไปการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนจะเป็นการท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญต่อการเสมอภาคระหว่างเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม รวมไปถึงสังคมและวัฒนธรรมของคนทั้งในรุ่นปัจจุบันต่อไปจนถึงคนในอนาคต ดังนั้นหลักการและแนวคิดที่สำคัญของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนจึงประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

1. ต้องตระหนักถึงการใช้และการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

2. ต้องเคารพในสังคม วัฒนธรรม และประเพณีของประชาชนพื้นเมือง รวมไปถึงการรู้จักปรับตัวและเข้าใจถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมและประเพณีของแต่ละชุมชน

3. การสร้างความเจริญมั่นคงทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนควรก่อให้เกิดการกระจายของรายได้อย่างเป็นธรรมและทั่วถึงแก่ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการท่องเที่ยว (Tourism stakeholder) นอกจากนี้ ยังควรที่จะก่อให้เกิดการจ้างงานและการสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่นรวมถึงการมีส่วนร่วมสำคัญในการช่วยลดความยากจนในท้องถิ่นด้วย

4. นอกจากการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนจะต้องให้ความสำคัญในด้านสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจแล้ว ยังจะต้องคำนึงถึงความร่วมมือกันของทุกฝ่ายรวมถึงจะต้องสามารถรักษาความพึงพอใจสูงสุดของนักท่องเที่ยว การดำเนินการวางแผนอย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญจะต้องมีเครื่องมือดัชนีที่ใช้วัดประสิทธิภาพต่อผลกระทบของการดำเนินการในส่วนต่างๆ เพื่อสามารถนำไปปรับปรุงและแก้ไขเพื่อให้เกิดความยั่งยืนได้ต่อไปในอนาคต

จากข้อมูลข้างต้นเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ในกระบวนการพัฒนานั้นจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลายๆด้าน เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนอย่างแท้จริง เช่น การใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าและชาญฉลาดสามารถรักษาเอกลักษณ์ของธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นไว้นานที่สุด ใช้ประโยชน์มากที่สุดและส่งผลกระทบต่อพื้นที่น้อยที่สุด รวมถึงการต้องตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณีมี

ต่อกระบวนการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงการป้องกันและรักษาทรัพยากรต่างๆไว้ให้คนรุ่นหลัง อีกทั้งประชาชนทุกส่วนต้องได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาค มีการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ในขณะที่ยังสามารถรักษาไว้ได้

2.5 แนวคิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก (SWOT Analysis)

SWOT Analysis เป็นการวิเคราะห์สภาพอุตสาหกรรมหรือหน่วยงานในปัจจุบันเพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคที่อาจส่งผลต่อการดำเนินงาน หลักการสำคัญของ SWOT Analysis คือการวิเคราะห์โดยการสำรวจจากสภาพการณ์ 2 ด้าน คือ สภาพการณ์ภายในและสภาพการณ์ภายนอก เพื่อให้รู้จักสภาพแวดล้อมในองค์กร (ซูเพ็ญ วิบูลสันติ, 2551) ในการวิเคราะห์จะช่วยให้ผู้บริหารในอุตสาหกรรมนั้นๆ ได้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทั้งที่เกิดขึ้นแล้วและมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงต่อธุรกิจข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากในการกำหนดกลยุทธ์และแผนการดำเนินการต่างๆ ที่เหมาะสมต่อไป ซึ่งรายละเอียดของการ SWOT Analysis มีดังนี้

ความหมายของการ SWOT Analysis

อัญชลิกา เฟื่องฟูง (2553) กล่าวว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกหรือ SWOT Analysis เป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ ซึ่งช่วยให้ผู้บริหารสามารถกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายในโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอกเป็นการวิเคราะห์และประเมินว่าองค์กรมีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคอย่างไร ตลอดจนผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์กรเพื่อจะนำไปใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ต่อไป ซึ่งคำว่า SWOT ย่อมาจากคำภาษาอังกฤษ 4 ตัว คือ Strengths, Weaknesses, Opportunities, และ Treats โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. Strengths หมายถึง จุดเด่น จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบ ซึ่งเป็นผลจากปัจจัยภายในความสามารถและสถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นบวกองค์กรนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึงการดำเนินงานภายในที่องค์กรทำได้ดีเป็นข้อดีที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในบริษัท เช่น จุดแข็งด้านการเงิน จุดแข็งด้านการผลิต จุดแข็งด้านทรัพยากรบุคคล องค์กรจะต้องใช้ประโยชน์จากจุดแข็งในการกำหนดกลยุทธ์

2. Weaknesses หมายถึง จุดด้อย จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ ซึ่งเป็นผลจากปัจจัยภายใน สถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นลบและด้อยความสามารถซึ่งองค์กรไม่สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หรือหมายถึง การดำเนินงานภายในที่องค์กรทำได้ไม่ดี เป็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในต่างๆ ขององค์กร และองค์กรจะต้องหาวิธีในการแก้ปัญหา

3. Opportunities หมายถึง โอกาส ที่เกิดมาจากปัจจัยภายนอก ซึ่งเป็นปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่เอื้ออำนวยให้การทำงานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์หรือหมายถึง

สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการขององค์กรและเป็นผลจากการที่สภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กรเอื้อประโยชน์หรือส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กร โอกาสแตกต่างจากจุดแข็งตรงที่โอกาสเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายนอก แต่จุดแข็งเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายใน

4. Threats หมายถึง อุปสรรคที่เกิดจากปัจจัยภายนอก ซึ่งเป็นปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่ขัดขวางการทำงานขององค์กรไม่ให้อุปสรรควัตถุประสงค์หรือหมายถึงสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นปัญหาต่อองค์กร บางครั้งการจำแนกโอกาสและอุปสรรคเป็นสิ่งที่ทำได้ยากเพราะทั้งสองสิ่งนี้สามารถเปลี่ยนแปลงไปซึ่งการเปลี่ยนแปลงอาจทำให้สถานการณ์ที่เคยเป็นโอกาสกลับกลายเป็นอุปสรรคได้ในทางกลับกัน อุปสรรคอาจกลับกลายเป็นโอกาสได้เช่นกัน อย่างไรก็ตามองค์กรมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ของตนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์แวดล้อม เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งธุรกิจจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องและพยายามขจัดอุปสรรคต่างๆที่เกิดขึ้น แสดงได้ดังตารางที่ 2.7

ตารางที่ 2.7 แสดง การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis)

SWOT Analysis		
สภาพแวดล้อมภายใน	Strength (S) จุดแข็ง จุดเด่น ข้อได้เปรียบ	Weakness (W) จุดอ่อน ข้อเสียเปรียบ
สภาพแวดล้อมภายนอก	Opportunity (O) โอกาส สิ่งเกื้อกูล ที่จะดำเนินกิจกรรม	Threats (T) อุปสรรคที่จะทำให้ ดำเนินกิจกรรมไม่สำเร็จ

ที่มา : คู่มือวิเคราะห์ SWOT อย่างมืออาชีพ. 2553

ประโยชน์ของการวิเคราะห์ SWOT

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมต่างๆ จะช่วยให้เข้าใจได้ว่าปัจจัยแต่ละอย่างเหล่านั้นมีอิทธิพลต่อองค์กรอย่างไรบ้าง จุดแข็งขององค์กรจะเป็นความสามารถภายในที่จะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อบรรลุเป้าหมาย ในขณะที่จุดอ่อนจะเป็นคุณลักษณะภายในที่อาจทำลายผลของการดำเนินงาน โอกาสภายนอกจะเป็นสถานการณ์ที่จะส่งเสริมให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย และในทางกลับกันอุปสรรคจะเป็นสถานการณ์ที่จะขัดขวางให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และการวิเคราะห์ SWOT เป็นวิธีการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กร/ชุมชนเป็นอย่างมาก ทำให้ทราบว่าองค์กร/ชุมชนมีศักยภาพเพียงใด โดยพิจารณาจากจุดแข็ง จุดอ่อน แสดงให้เห็นว่าองค์กร/ชุมชนใดบ้างที่ควรคงไว้และอะไรบางอย่างที่เป็นจุดอ่อนที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้น ส่วนการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกองค์กร/ชุมชนที่ควบคุมไม่ได้ จะพิจารณาจากโอกาสและอุปสรรค เพื่อปรับปรุงองค์กร/ชุมชนให้สอดคล้องกับปัจจัยภายนอก ดังนั้นการวิเคราะห์ SWOT จะช่วยให้องค์กร/ชุมชนสามารถกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินงาน ปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร/ชุมชนต่อไป

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิเคราะห์ SWOT

เอกชัย บุญยาพิษฐาน (2553) กล่าวถึงขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิเคราะห์ SWOT ว่ามีกระบวนการต่างๆ ดังนี้

1. การประเมินสภาพแวดล้อมภายใน คือ การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กรจะเกี่ยวกับการวิเคราะห์และพิจารณาทรัพยากรและความสามารถภายในองค์กรทุกๆ ด้านเพื่อที่จะระบุจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร แหล่งที่มาเบื้องต้นของข้อมูลเพื่อการประเมินสภาพแวดล้อมภายในคือระบบข้อมูลเพื่อการบริหารที่ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในด้านโครงสร้าง ระบบ ระเบียบ วิธีการดำเนินงาน บรรยากาศและทรัพยากรในองค์กร อันได้แก่ คน เงิน วัสดุ การจัดการ รวมถึงการพิจารณาผลการดำเนินงานที่ผ่านมาขององค์กร เพื่อให้เข้าใจถึงสถานการณ์และผลของกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ จุดแข็งขององค์กร คือการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ในองค์กรว่าปัจจัยใดที่เป็นข้อได้เปรียบหรือจุดเด่นที่นำมาพัฒนาได้และควรดำรงไว้เพื่อการสร้างความแข็งแกร่งขององค์กร ส่วนจุดอ่อนขององค์กรนั้นเป็นปัจจัยภายในจากมุมมองที่อยู่ภายในองค์กรว่าปัจจัยใดเป็นปัจจัยที่ให้เกิดข้อเสียเปรียบซึ่งจำเป็นต้องมีการปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือขจัดให้หมดไป

2. การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก คือ การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรนั้น จะทำให้สามารถค้นหาโอกาสและอุปสรรคในการดำเนินงานซึ่งจะได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมในการดำเนินงานทั้งในและระหว่างประเทศ เช่น ด้านเศรษฐกิจ ซึ่งได้แก่ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ นโยบายทางการเงิน งบประมาณ ด้านสังคม ได้แก่ ระดับการศึกษาและอัตราการรู้หนังสือของประชาชน ลักษณะชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี ด้านการเมือง ได้แก่ พระราชบัญญัติ มติ คณะรัฐมนตรี นโยบายทางการเมือง ด้านเทคโนโลยี ได้แก่ นวัตกรรมการผลิตพัฒนาด้านเครื่องและอุปกรณ์ เป็นต้น โอกาสจากสภาพแวดล้อมจะเป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำเนินงานและสามารถนำข้อดีเหล่านี้มาเสริมสร้างให้องค์กรเข้มแข็งขึ้น สำหรับอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมจะเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบและก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อม องค์กรจำเป็นต้องหลีกเลี่ยงหรือปรับสภาพให้องค์กรมีความแข็งแกร่งและมีความพร้อมที่จะเผชิญหน้ากับผลกระทบดังกล่าว

ข้อดี-ข้อเสีย ของการวิเคราะห์ SWOT

ชูเพ็ญ วิบูลสันติ (2551) กล่าวว่า การวิเคราะห์ SWOT ในสถานการณ์ต่างๆ ย่อมมีทั้งข้อดีและข้อเสียที่เกิดขึ้นจากการวิเคราะห์นั้นๆ ซึ่งข้อดีและข้อเสียมี ดังนี้

1. ข้อดี ของการวิเคราะห์ SWOT ได้ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายในการวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ ทางธุรกิจและการบริหารเชิงกลยุทธ์ เนื่องจากเป็นเทคนิคที่เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อนให้ความสะดวกเป็นอย่างมาก สำหรับผู้ที่นำ SWOT มาใช้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ด้านต่างๆ เช่น การตัดสินใจเลือกเมื่อมีทางเลือกหลายๆ ทาง การกำหนดความสำคัญก่อนหลังของเหตุการณ์ การบริหารความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการให้เกิดขึ้น การวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาในการดำเนินการ วิเคราะห์โครงการเริ่มใหม่ การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้สูงขึ้นและการสร้างกระบวนการเรียนรู้ใหม่

2. ข้อเสียของการวิเคราะห์ SWOT ก็มีอยู่เช่นกัน เมื่อเปรียบเทียบกับประโยชน์และความหลากหลายในการประยุกต์ใช้งาน เช่น โอกาสผิดพลาดเกิดจากคุณภาพของข้อมูลที่นำมาใช้วิเคราะห์ ทักษะ ประสบการณ์และความเข้าใจในความรู้พื้นฐานของเทคนิค SWOT ของผู้วิเคราะห์ จะต้องมีการทบทวน SWOT เป็นระยะๆ เพื่อตรวจสอบว่าเหตุการณ์และปัจจัยต่างๆ ที่นำมาใช้เป็นพื้นฐานว่ายังเหมือนเดิมหรือมีการเปลี่ยนแปลงไปแล้วหรือไม่ อย่างไร

จากข้อมูลของแนวคิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก (SWOT Analysis) สรุปได้ว่าการวิเคราะห์ SWOT มีประโยชน์ต่อองค์กรเป็นอย่างมาก และถือเป็นเครื่องมือที่ใช้ประเมินสถานการณ์ที่สำคัญที่จะนำองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ นอกจากนี้ กระบวนการและผลจากการวิเคราะห์ SWOT จะใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์ ในการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อให้องค์กรเกิดการพัฒนาไปในทางที่เหมาะสมสามารถบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ หรือทำให้มีข้อได้เปรียบในเชิงธุรกิจหรือพัฒนาองค์กร สามารถเป็นผู้นำทางธุรกิจนั้นๆ ได้นั่นเอง

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเกี่ยวกับ การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลจากรายงานการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนการวิจัยให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอเป็นข้อมูลโดยสรุป ดังนี้

พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์ (2557) ได้ทำการศึกษารจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน บ้านโคกไคร จังหวัดพังงา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการจัดการการท่องเที่ยวชุมชน และองค์ประกอบที่สำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน ดำเนินการวิจัยด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้นำกลุ่ม และใช้การสังเกตการมีส่วนร่วมและการสังเกตการไม่มีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มการท่องเที่ยวชุมชนบ้านโคกไครดำเนินงานในรูปแบบวิสาหกิจชุมชนที่ให้บริกษานำเที่ยวเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่โดดเด่น ได้แก่ สปาโคลนร้อนและทรายร้อน การชมปุมดแดง การเก็บหอยตลับ การพายเรือคายัค ทั้งนี้ กลุ่มการท่องเที่ยวชุมชน บ้านโคกไคร ได้เข้าร่วมเป็นเครือข่ายการท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดพังงา มุ่งเน้นการส่งเสริมและขับเคลื่อนการเติบโตอย่างยั่งยืนของชุมชนที่ดำเนินกิจกรรมทางการท่องเที่ยว โดยกลุ่มการท่องเที่ยวชุมชนบ้านโคกไคร มีศักยภาพทางการจัดการใน 4 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพทางด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ศักยภาพทางด้านการบริการและการให้ประสบการณ์ที่มีคุณภาพแก่นักท่องเที่ยว ศักยภาพทางด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และศักยภาพทางด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืนของกลุ่มการท่องเที่ยวชุมชนบ้านโคกไครคือ ศักยภาพทางการท่องเที่ยว กระบวนการคิดแบบยั่งยืนในด้านการมีจิตสำนึกที่ดีในการให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและความยั่งยืนของทรัพยากรทางการท่องเที่ยวมากกว่าการมุ่งเน้นผลประโยชน์ด้านรายได้มุ่งที่จะใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการรักษาทุนทางวัฒนธรรมของชุมชน รวมทั้งตัวผู้นำชุมชนที่มีการเปิดโอกาสให้

สมาชิกในชุมชนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมกับการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้กลุ่มการท่องเที่ยวชุมชนได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่

สุถิ เสริฐศรี (2558) ทำการศึกษาการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนชุมชนคลองโค่นจังหวัดสมุทรสงคราม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ของชุมชนคลองโค่น จังหวัดสมุทรสงครามในบริบทของการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อศึกษากระบวนการจัดการการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนของชุมชนคลองโค่นจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนคลองโค่นจังหวัดสมุทรสงครามสู่ความยั่งยืนโดยใช้การวิจัยแบบผสมผสานและเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากชาวบ้านในชุมชนคลองโค่น จำนวน 361 ชุด และได้มีการสัมภาษณ์บุคลากรหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการท่องเที่ยวของชุมชนบางส่วนการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา และสรุปประเด็นจากการสัมภาษณ์และมีการอภิปรายผล ผลจากการ ศึกษาพบว่า อัตลักษณ์ของชุมชนคลองโค่นมีอัตลักษณ์ 3 ประการ ได้แก่ 1) มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาช้านานที่เก่าแก่ มีวิถีชีวิตริมน้ำ มีปายาเล่นที่อุดมสมบูรณ์ 2) กระบวนการจัดการการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมได้แก่ขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่และส่งเสริมให้ชุมชนคลองโค่นเป็นศูนย์การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว และกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ได้แก่ กิจกรรมปลูกป่าชายเลน กิจกรรมนั่งเรือชมวิถีชีวิตริมน้ำ กิจกรรมพายเรือคายัค และกิจกรรมอื่นๆ อาทิ กิจกรรมถีบกระดานเก็บหอยแครง กิจกรรมล่องเรือให้อาหารสัตว์ท้องถิ่น 3) แนวทางการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนคลองโค่น ได้แก่ ให้ความสำคัญในการอนุรักษ์ป่าชายเลนของชุมชน ปลูกฝังชาวบ้านให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนให้มีความสุข

คณิงภรณ์ วงเวียน (2556) ทำการศึกษาการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน:กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การท่องเที่ยวของเกาะเสม็ดศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะเสม็ด และเพื่อสร้างยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนที่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้แบ่งเป็น 6 กลุ่ม คือ บุคลากรในหน่วยงานภาครัฐ บุคลากรในภาคธุรกิจ ประชาชนท้องถิ่นมัคคุเทศก์นักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวต่างชาติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสอบถาม แบบประเมินร่างยุทธศาสตร์ และแบบประเมินยุทธศาสตร์เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก การใช้แบบสอบถาม การสนทนากลุ่มการประชุมอภิปรายกลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา และการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัย พบว่า 1) เกาะเสม็ดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลและป่าไม้ไม่มีความสวยงามและจุดเด่นในด้านหาดทรายขาวละเอียด น้ำทะเลใส มีอ่าวต่างๆ มากมาย และเป็นสัญลักษณ์ของวรรณคดีเรื่องพระอภัยมณีมีความเหมาะสมของกิจกรรมการท่องเที่ยว การบริการทางการท่องเที่ยว การจัดการทางการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของเกาะเสม็ดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงมากและปริมาณนักท่องเที่ยวที่ต้องการให้มาท่องเที่ยวที่เกาะเสม็ดส่วนมากอยู่ระหว่าง 200,001-500,000 คน/ปี 2) เกาะเสม็ดมีปัญหาด้านมลภาวะทางสิ่งแวดล้อม เช่น การกำจัด

ขยะ การจัดการน้ำเสียทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม ความขัดแย้งด้านกรรมสิทธิ์ในที่ดินและปริมาณน้ำจืดไม่เพียงพอส่วนอุปสรรคคือขาดการบูรณาการในการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐงบประมาณในการบริหารจัดการท่องเที่ยวและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ไม่เพียงพอขาดการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ขาดการวางผังพื้นที่เฉพาะในการพัฒนา/อนุรักษ์เกาะเสม็ดและขาดหน่วยงานหลักหรือกลไกการประสานความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่เกาะเสม็ดอย่างจริงจัง 3) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน ที่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง มีวิสัยทัศน์คือเกาะเสม็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเลที่ได้มาตรฐานและยั่งยืนในภาคตะวันออกของไทยประกอบด้วย 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่ เสริมสร้างคุณภาพชีวิตและความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้แก่ประชาชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว เสริมสร้างการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและระบบสาธารณสุขปลอดภัย และพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการตลาดท่องเที่ยวเชิงคุณภาพอย่างยั่งยืน ซึ่งในการประเมินยุทธศาสตร์ดังกล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ยุทธศาสตร์ที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของเกาะเสม็ด และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้

โฆษิต ไชยประสิทธิ์ (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในมิติการพัฒนาจากภายใน กรณีศึกษาชุมชนในสถานีกะหรังหลวงอ่างขาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพของคนและพื้นที่ในการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนที่อยู่ในบริเวณสถานีกะหรังหลวงอ่างขางและเพื่อศึกษาหารูปแบบแนวทางวิธีการที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยการพึ่งตนเองของชุมชนในท้องถิ่นอย่างเหมาะสม สรุปผลการวิจัยได้เป็น 3 ประเด็นหลัก คือ 1) แม้ว่าชุมชนอ่างขางจะมีความหลากหลายในด้านชาติพันธุ์ แต่ก็สามารถอยู่ร่วมสังคมกันได้อย่างกลมกลืนและสันติมีการคงเอกลักษณ์ตามชนเผ่าของตนเอง และเป็นแหล่งผลิตสินค้าการเกษตรส่งออกที่สำคัญ แต่ละชุมชนมีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่สามารถส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยว อันจะเป็นการสืบสานและสืบทอดมรดกทางภูมิปัญญาท้องถิ่น และการอนุรักษ์ทรัพยากรเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไป คือ แหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรกรรมบนพื้นที่สูง ทรัพยากรความงามทางธรรมชาติ ภูมิปัญญาด้านพืชสมุนไพรต่างๆ ภูมิปัญญาด้านอาหารพื้นเมืองต่างๆเช่นของชาวจีนยูนนาน ไทใหญ่ เป็นต้น ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานหัตถกรรม ภูมิปัญญาเกี่ยวกับพิธีกรรมและงานประเพณีต่างๆของชุมชน ประวัติศาสตร์ชุมชน เรื่องเล่า เรื่องราวต่างๆที่สืบทอดต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของพี่น้องชนเผ่า ได้แก่ มูเซอดำ ปะหล่อง จีนยูนนาน ไทใหญ่ เป็นต้น 2) เนื่องจากชุมชนต่างๆ อยู่ในขอบเขตความรับผิดชอบและ การดูแลของสถานีกะหรังหลวงอ่างขางทำให้เกิดข้อขัดแย้งต่างๆ น้อยมาก เพราะสถานีกะหรังหลวง อ่างขางได้ดำเนินการส่งเสริมชุมชนด้านอาชีพ ตลอดจนเป็นตัวกลางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชน 3) กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนยังไม่สามารถหาคำตอบได้ การศึกษาในครั้งนี้เป็นการกระตุ้นและมุ่งหวังจะใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วม

ภัทรวดี จินดารักษ์ (2559) ทำการศึกษาการท่องเที่ยวชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมพื้นที่สีเขียว ตำบลบางกะเจ้า และตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่นที่มีต่อประโยชน์ที่ได้รับจาก

การทองเที่ยวชุมชนในตำบลบางกะเจ้าและตำบลบางน้ำผึ้ง ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนท้องถิ่นเกี่ยวกับการทองเที่ยวอย่างยั่งยืนศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบริเวณพื้นที่สีเขียวของบางกะเจ้าและบางน้ำผึ้ง และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการได้รับรายได้จากการทองเที่ยวชุมชนและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทองเที่ยวอย่างยั่งยืนกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบริเวณพื้นที่สีเขียวของบางกะเจ้าและบางน้ำผึ้งโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงหมู่บ้านรวม 8 หมู่บ้าน แล้วสุ่มครัวเรือนโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายในบางกะเจ้าและบางน้ำผึ้งจำนวน 296 ครัวเรือน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ทำการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t- test ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนท้องถิ่นส่วนใหญ่เห็นว่าการทองเที่ยวชุมชนก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจมากที่สุดคือเกิดรายได้เพิ่มขึ้น รองลงมาคือได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทองเที่ยวอย่างยั่งยืน และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น กลุ่มตัวอย่างทั้งสองตำบลได้รับรายได้จากการทองเที่ยวโดยบางกะเจ้าพบน้อยกว่าบางน้ำผึ้ง บางกะเจ้ามีค่าคะแนนระดับความรู้ความเข้าใจเฉลี่ยเท่ากับ 11.19 บางน้ำผึ้ง 9.88 จากคะแนนเต็ม 14 คะแนน ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของบางกะเจ้าและบางน้ำผึ้งอยู่ในระดับน้อย คะแนนเฉลี่ยบางกะเจ้า 1.29 และบางน้ำผึ้ง 1.73 จากคะแนนเต็ม 3 ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏว่าการได้รับรายได้จากการทองเที่ยวชุมชนและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทองเที่ยวอย่างยั่งยืน กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบริเวณพื้นที่สีเขียวตำบลบางกะเจ้าและตำบลบางน้ำผึ้ง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นตำบลบางกะเจ้า การได้รับหรือไม่ได้รับรายได้จากการทองเที่ยวมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล (2554) ได้ศึกษาศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของชุมชนบ้านทุ่งมะปราง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพด้านการทองเที่ยวความต้องการเกี่ยวกับการทองเที่ยวและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชน เป็นการศึกษาเชิงปฏิบัติการและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสังเกต การสอบถาม และการสนทนากลุ่มย่อย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้นำและตัวแทนชุมชน หน่วย งานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และนักท่องเที่ยวในจังหวัดสตูล ผลการศึกษาพบว่า แหล่งทองเที่ยวของชุมชนบ้านทุ่งมะปรางและบ้านโตนปาหนันเป็นแหล่งทองเที่ยวทางธรรมชาติที่มีศักยภาพด้านการทองเที่ยวโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่คำนึงถึงศักยภาพด้านการทองเที่ยวและความต้องการของนักท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านแหล่งทองเที่ยวควรสร้าง จุดเด่นของพื้นที่โดยนำธรรมชาติมาเสนอเป็นจุดขาย ปรับปรุงความสะอาดและภูมิทัศน์ให้สวยงามและสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้แก่นักท่องเที่ยวและชาวบ้าน 2) ด้านความพร้อมทางการทองเที่ยว ควรจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก จัดทำสื่อความหมายทางธรรมชาติและวัฒนธรรมและจัดเตรียมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นสำหรับการถ่ายทอดความรู้และเรื่องราวของแหล่งทองเที่ยว 3) ด้านการพัฒนาการตลาดจัดทำเส้นทางทองเที่ยวที่เชื่อมโยงแหล่งทองเที่ยวของทั้งสองชุมชน เน้นกิจกรรมทองเที่ยวที่มีการเรียนรู้และสร้างความเข้าใจสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายคือกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงานและจัดทำคู่มือแผ่นพับ ใบปลิวและพัฒนาเว็บไซต์สำหรับประชาสัมพันธ์การทองเที่ยว ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีแผนนโยบายในการ

พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีความยั่งยืนโดยให้ ชุมชนมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเพื่อการวางแผนและการดำเนินงาน ควรมีการสร้างเครือข่ายกับชุมชนที่มีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และจัดให้มีกลไกที่สำคัญของผู้ประกอบการท่องเที่ยวในการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างชุมชนบ้านทุ่งมะปราง และชุมชนบ้านโตนป่าหนั้นโตนและบ้านโตนป่าหนั้นอำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล

ทิพาพร ไตรบรรณ (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์กรณีศึกษา หมู่บ้าน อรัญญิก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายด้านการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของคนของหมู่บ้าน อรัญญิก รวมทั้งมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของหมู่บ้านอรัญญิกด้วย ผลการศึกษาพบว่า นโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวของภาครัฐยังไม่สามารถดำเนินการพัฒนาได้อย่างเต็มที่ ภาครัฐจะต้องมีความร่วมมือกันกับชาวบ้านในชุมชนอรัญญิกเพื่อดำเนินการไปตามที่มุ่งหวัง และชาวบ้านยังขาดการมีส่วนร่วมและขาดความรู้ในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ดังนั้นภาครัฐจึงควรหาบุคลากรที่มีความรู้เข้ามาให้ความรู้กับชาวบ้าน ผู้ประกอบในพื้นที่ส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่น คนในหมู่บ้านมีการรับจ้างตมิต ทำให้เกิดการกระจายรายได้ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงบวกต่อปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ด้านการเดินทาง ด้านความสะอาดและกำจัดขยะ และด้านผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกส่วนปัจจัยรองลงมาที่นักท่องเที่ยวมีทัศนคติควรปรับปรุง ได้แก่ ด้านความปลอดภัย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ด้านอาหารและเครื่องดื่มและด้านการบริการการท่องเที่ยว

ศุภวรรณ เจริญชัยสมบัติ (2554) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตชุมชนจากการท่องเที่ยว กรณีศึกษาเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผลวิจัยพบว่า การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 4 ประเด็น คือ 1) น้ำมีกลิ่นเหม็น เกิดมลพิษทางน้ำไม่สามารถอุปโภคบริโภคได้ 2) สภาพอากาศร้อนมากขึ้น เนื่องจากมีสิ่งปลูกสร้างจำนวนมากทำให้เกิดความแออัดส่งผลให้อากาศหม่นเวียนน้อย 3) มีขยะในปริมาณที่มากขึ้น 4) เสียทัศนียภาพมีร้านค้าจำนวนมากและไม่เป็นระเบียบ สำหรับการเปลี่ยนแปลงของชุมชน มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างช้าๆ แต่เมื่อมีการท่องเที่ยวเข้ามา ทำให้คนในชุมชนหันไปประกอบอาชีพเพื่อการท่องเที่ยวจำนวนมากขึ้น มีการสร้างบ้านเรือนและดัดแปลงเพื่อการค้า มีการประกอบอาชีพของของที่ระลึก สภาพเศรษฐกิจในชุมชนมีการกระจายรายได้ มีระดับการศึกษาสูงขึ้น ผลกระทบที่ในชุมชนมีความหลากหลาย ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ไม่มีปัญหาอาชญากรรม เนื่องจากคนในชุมชนเป็นคนในท้องถิ่นเดียวกัน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

อารยา อินคชสาร (2554) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพของตลาดน้ำวัดกลางคูเวียง เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพของตลาดน้ำวัดคูเวียงในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อได้นำข้อมูลเป็นแนวทางในการพัฒนาตลาดน้ำวัดคูเวียง ศึกษาโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเที่ยวและสัมภาษณ์เจ้าอาวาสและเจ้าหน้าที่วัดคูเวียงที่เกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่ศูนย์การท่องเที่ยวผู้ประกอบการและประชาชนในชุมชนท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่าตลาดน้ำวัดคูเวียงมีศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวอยู่เชิงนิเวศอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่ควรปรับปรุงคือด้านการบริการการ

ท่องเที่ยว ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นและด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว การพัฒนาตลาดคูเวียงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ การเพิ่มจำนวนร้านค้าและร้านอาหาร จัดให้มีเจ้าหน้าที่มัคคุเทศก์ท้องถิ่นในการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการท่องเที่ยวและเพิ่มระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ สามารถแบ่งประเด็นความสำคัญของรายงานการวิจัยได้ ดังตารางที่ 2.8-2.9 ดังนี้

ตารางที่ 2.8 ประเด็นการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	
ผู้แต่ง/ปีที่พิมพ์	เนื้อหา สาระสำคัญของงานวิจัย
พิมพ์ภัสส พงศกรรังสี/2557	ดำเนินงานในรูปแบบวิสาหกิจชุมชนมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่โดดเด่น ได้แก่ สปาโคลนร้อนและทรายร้อน การชมปุมแดง การเก็บหอยตลับ การพายเรือคายัคกระบวนการความคิดแบบยั่งยืนคือการมีจิตสำนึกที่ดีในการให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและความยั่งยืนของทรัพยากรทางการท่องเที่ยวมากกว่าการมุ่งเน้นที่ผลประโยชน์
โฆษิต ไชยประสิทธิ์/2556	ชุมชนมีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่สามารถส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นกิจกรรมเพื่อการสืบสานและสืบทอดมรดกทางภูมิปัญญาท้องถิ่นและการอนุรักษ์ทรัพยากรเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนคือ แหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรกรรมบนพื้นที่สูง ทรัพยากรความงามทางธรรมชาติ ภูมิปัญญาด้านพืชสมุนไพร ภูมิปัญญาด้านอาหารพื้นเมืองต่างๆ
ปาริฉัตร สิงค์ศักดิ์ตระกูล/2554	นำจุดเด่นด้านธรรมชาติมาเสนอเป็นจุดขาย ปรับปรุงความสะดวกและภูมิทัศน์ให้สวยงามและสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้แก่นักท่องเที่ยวและชาวบ้านจัดเตรียมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นสำหรับการถ่ายทอดความรู้และเรื่องราวของแหล่งท่องเที่ยว
สุธิ เสริฐศรี /2558	อัตลักษณ์ของชุมชนมี 3 ประการ ได้แก่ มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาชานานที่เก่าแก่ มีวิถีชีวิตริมน้ำ มีป่าชายเลนที่อุดมสมบูรณ์ แนวทางการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยว ได้แก่ ให้ความสำคัญในการอนุรักษ์ป่าชายเลนของชุมชน ปลุกฝังชาวบ้านให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนให้มีความสุข

ตารางที่ 2.8 ประเด็นการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (ต่อ)

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	
ผู้แต่ง/ปีที่พิมพ์	เนื้อหา สาระสำคัญของงานวิจัย
ภัทรวดี จินดารักษ์ /2559	ประชาชนท้องถิ่นส่วนใหญ่เห็นว่าการท่องเที่ยวชุมชนก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจมากที่สุดคือเกิดรายได้เพิ่มขึ้น ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับน้อย การได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวชุมชนและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไม่แตกต่างกัน
คณิงภรณ์ วงเวียน /2556	เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลและป่าไม้ไม่มีความสวยงามและจุดเด่นในด้านหาดทรายขาวละเอียด น้ำทะเลใส มีอ่าวต่างๆ มากมาย การจัดการทางการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก มีปัญหาด้านมลภาวะทางสิ่งแวดล้อม เช่น การกำจัดขยะ การจัดการน้ำเสียทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม ความขัดแย้งด้านกรรมสิทธิ์ในที่ดินและปริมาณน้ำจืดไม่เพียงพอประมาณในการบริหารจัดการท่องเที่ยวและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ไม่เพียงพอ

ตารางที่ 2.9 ประเด็นการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว

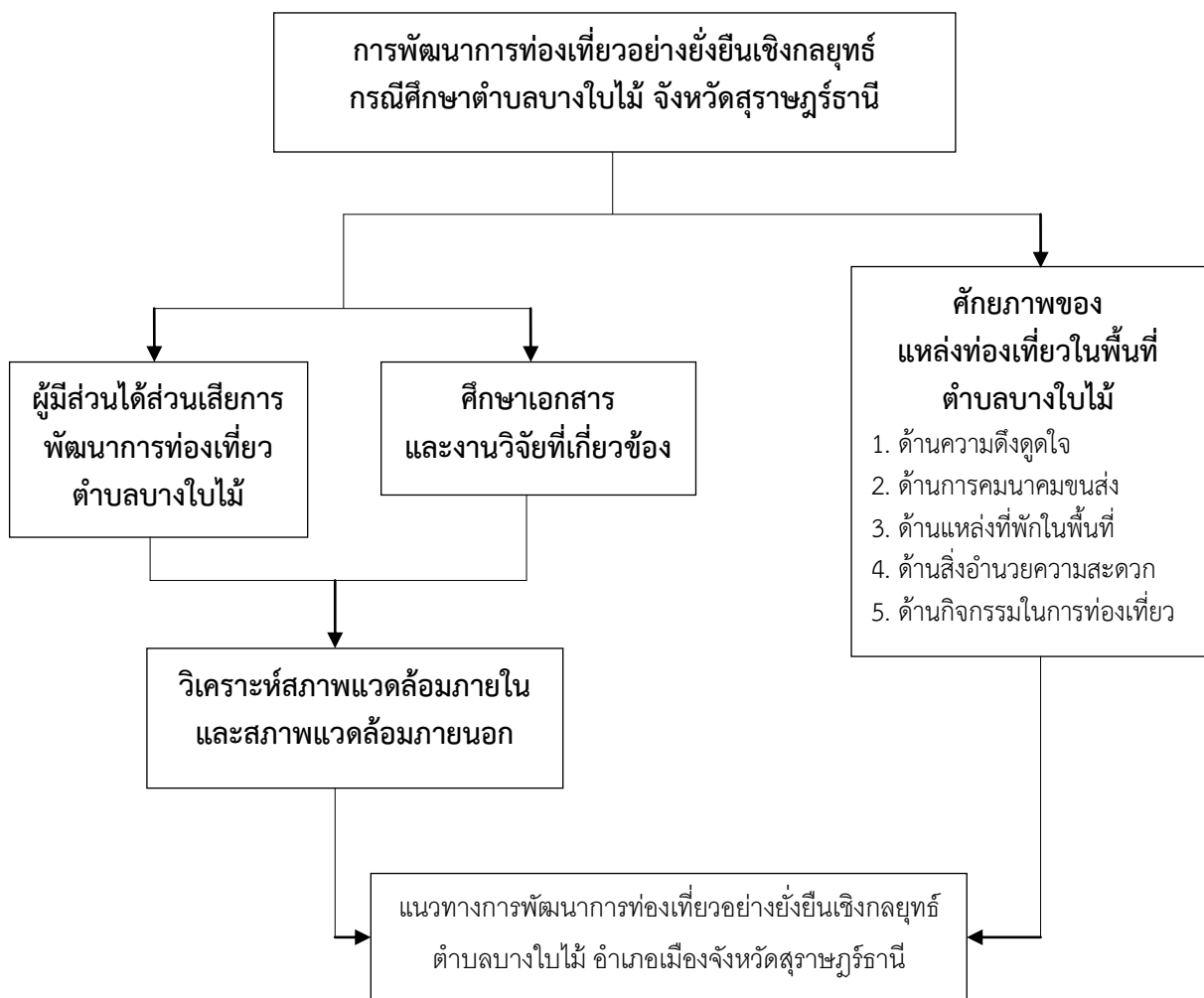
การพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว	
ผู้แต่ง/ปีที่พิมพ์	เนื้อหา สาระสำคัญของงานวิจัย
ทิพาพร ไตรบรรณ/2557	นโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวของภาครัฐยังไม่สามารถดำเนินการพัฒนาได้อย่างเต็มที่ที่ภาครัฐจึงควรหาบุคลากรที่มีความรู้เข้ามาให้ความรู้กับชาวบ้าน
ศุภวรรณ เจริญชัยสมบัติ/2554	สภาพเศรษฐกิจในชุมชนมีการกระจายรายได้ มีระดับการศึกษาสูงขึ้น ผลกระทบที่ในชุมชนมีความหลากหลาย ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ไม่มีปัญหาอาชญากรรม เนื่องจากคนในชุมชนเป็นคนในท้องถิ่นเดียวกันมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
อารยา อินคชสาร/2554	เป็นแหล่งท่องเที่ยวอยู่เชิงนิเวศอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่ควรปรับปรุงคือการบริการการท่องเที่ยว ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นและด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

จากหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์มีความจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

ประเพณีวัฒนธรรมวิถีชีวิตดั้งเดิมและผลประโยชน์ที่ประชาชนในท้องถิ่นควรจะได้รับเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างยั่งยืน ไม่ส่งผลเสียทางด้านกายภาพ สังคม วัฒนธรรมและ ไม่เอาเปรียบประชาชนในท้องถิ่นหรือนักท่องเที่ยว พร้อมทั้งการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก เพื่อนำมากำหนดวางแผนในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ต่อไป เพื่อแก้ปัญหาให้หมดไปหรือให้เหลือน้อยที่สุด โดยยึดแนวทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎี รวมถึงผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ : กรณีศึกษาตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้ผู้วิจัยนำเสนอรายละเอียดกระบวนการวิจัยที่ใช้ในการศึกษาสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกและแนวทางในการกำหนดวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ของพื้นที่ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 3.1 รูปแบบการศึกษา
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
- 3.5 วิธีการสร้างข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.1 รูปแบบการศึกษา

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบผสมวิธี โดยทำการศึกษาทั้งรูปแบบของวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่มุ่งเน้นสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ของพื้นที่ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยดำเนินการศึกษา 3 แบบ ดังนี้

1. การวิจัยศึกษา (Documentary research) เป็นการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่างๆ ทั้งที่เป็นทฤษฎี แนวคิด และผลงานที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
2. การวิจัยสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้คำถามปลายเปิดเป็นเครื่องมือในการศึกษางานวิจัย
3. การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ซึ่งเป็นรูปแบบของการวิจัยเชิงปริมาณโดยจะใช้แบบสอบถามแบบปลายปิดเป็นเครื่องมือเพื่อศึกษาตัวแปรในการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้คือ กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่ชุมชนและประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในตำบลบางไผ่ ซึ่งไม่ทราบจำนวน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์ และกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้การสัมภาษณ์ กำหนดโดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ หรือเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้เลือกผู้ให้สัมภาษณ์จากกลุ่มผู้บริหารส่วนท้องถิ่น คือองค์การบริหารส่วนตำบลบางโป้ไม้และกลุ่มหัวหน้าชุมชนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของตำบลบางโป้ไม้ จำนวน 6 ท่าน ประกอบด้วย

- 1.1 นายองค์การบริหารส่วนตำบลบางโป้ไม้
- 1.2 รองนายองค์การบริหารส่วนตำบลบางโป้ไม้
- 1.3 เจ้าหน้าที่วางแผนและนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลบางโป้ไม้
- 1.4 หัวหน้ากลุ่มอนุรักษ์การท่องเที่ยวตำบลบางโป้ไม้
- 1.5 หัวหน้ากลุ่มชมรมกิจกรรมท้องถิ่น
- 1.6 ผู้นำชุมชน

2. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นกลุ่มที่ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพื้นที่ตำบลบางโป้ไม้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยกลุ่มตัวอย่างในส่วนนี้เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางโป้ไม้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในส่วนนี้โดยการใช้วิธีของ ดับเบิลยู จี โคชรัล (W.G. Cochran, 1977) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 ราย ดังสูตรต่อไปนี้

$$n = \frac{P(1-P)Z^2}{(e)^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

P = แทนสัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยต้องการต้องการสุ่มโดยนำค่าสถิติในอดีตมาใช้แทนได้ (P= 0.02)

Z = แทนความเชื่อมั่นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ 95% ซึ่งเป็นระดับนัยสำคัญทางมีค่าเท่ากับ 1.96 (เชื่อมั่น 95% หรือผิดพลาด 5%) (Z = 1.96)

e = แทนสัดส่วนในการคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ (e = 0.04)

$$n = \frac{0.2(1-0.2)(1.96)^2}{(0.04)^2}$$

= 384 คน

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ตอบแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยวของตำบลบางโป้ง จำนวน 384 ราย ซึ่งผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีแบบสะดวก (Convenience Sampling) โดยให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้กรอกแบบสอบถามด้วยตนเองและดำเนินการเก็บแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในตำบลบางโป้ง อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้สามารถเก็บข้อมูลให้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยมีขั้นตอนและกระบวนการต่างๆ ดังนี้

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่มีการเก็บรวบรวมไว้ก่อนแล้ว เพื่อความสะดวกในการเก็บข้อมูลวิจัยโดยแหล่งที่มาดังกล่าวได้แก่

1.1 หนังสือและตำราเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ ผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อชุมชนท้องถิ่น การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก ระเบียบการวิจัย รวมถึงวิทยานิพนธ์ และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง

1.2 วารสารหรือบทความความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ ผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อชุมชนท้องถิ่น การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก

1.3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในประเทศ ได้แก่ เว็บไซต์ต่างๆ เกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ ผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อชุมชนท้องถิ่น การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก รวมถึงวิทยานิพนธ์ และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น ฐานข้อมูลงานวิจัยจาก www.thailis.or.th เป็นต้น

2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการเข้าไปสัมภาษณ์และสนทนากับกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของพื้นที่ตำบลบางโป้ง อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี และการเก็บข้อมูลจากกลุ่มนักท่องเที่ยว ซึ่งมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1 ทำการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้แล้ว โดยการชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บข้อมูล พร้อมกับแนะนำประเด็นในการตอบข้อหวักรสัมภาษณ์แก่กลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยวิธีการพูดคุยเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ให้สัมภาษณ์ เน้นให้เห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำวิจัยครั้งนี้มากที่สุด

2.2 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ เพื่อให้ได้บทสรุปของแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ในเขตตำบลบางโป้ง พร้อมทั้งนำข้อมูลที่ได้นำไปสร้างแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านต่างๆ ของตำบลบางโป้ง อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยการใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในตำบลบางโป้ง อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามที่

ผู้วิจัยได้กำหนดไว้เบื้องต้น จำนวน 384 ชุด ซึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยมีผู้ช่วยในการเก็บข้อมูล และใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประมาณ 60 วัน

2.4 หลังจากรวบรวมแบบสอบถามจนครบตามจำนวนแล้ว ทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลจากแบบสอบถาม แล้วนำมาประมวลผล และวิเคราะห์ผลทางสถิติตามที่กำหนดไว้ เพื่อนำเสนอเป็นรายงานการวิจัยต่อไป

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลของงานวิจัยนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ (In-depth Interview) และแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการเก็บรวบรวมข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย 2 ชุด คือ ชุดแรกแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 3 ตอนและชุดที่ 2 แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ (In-depth Interview) ซึ่งมีหัวข้อและประเด็นต่างๆ ดังนี้

1.1 ตอนที่ 1 สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของพื้นที่ตำบลบางไผ่ไม่ในการพัฒนาการท่องเที่ยวและวิถีชีวิตของชุมชนก่อนและหลังการเข้ามาของการท่องเที่ยว

1.2 ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางไผ่ไม่อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยยึดหลักองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5 องค์ประกอบคือ ด้านการดึงดูดใจ ด้านคมนาคมขนส่งแหล่งท่องเที่ยว ด้านที่พักในแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว และด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว

1.3 ตอนที่ 3 การอธิบาย วิเคราะห์จุดเด่นและประเด็นที่ควรพัฒนาของพื้นที่ตำบลบางไผ่ไม่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ของพื้นที่ตำบลบางไผ่ไม่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละตอน ดังนี้

2.1 ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยเป็นแบบสอบถามแบบให้เลือกตอบ (Check list)

2.2 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางไผ่ไม่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยยึดหลักองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5 องค์ประกอบคือ ศักยภาพด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านคมนาคมขนส่งแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านที่พักในแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว และศักยภาพด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดชนิดมาตราส่วนประเมินในรูปแบบลิเคิร์ต (Likert Scales) โดยกำหนดความคิดเห็นของผู้ตอบออกเป็น 1-5 ระดับโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อและรายด้านพร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลในตารางประกอบคำบรรยาย โดยกำหนดน้ำหนักระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับคะแนนตามแนวคิดของลิเคิร์ต ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ค่าคะแนน (Interval Scale)
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

2.3 ตอนที่ 3 การเสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและแนวทางในการกำหนดวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของพื้นที่ชุมชนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการเก็บข้อมูลสอบถามแบบปลายเปิด (Open-Ended) เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประกอบอภิปรายผล

3.5 การสร้างเครื่องมือและทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามประกอบด้วย ข้อมูล ต่างๆ ที่มีความสำคัญต่อข้อมูลการวิจัย ซึ่งในขั้นตอนการสร้างและออกแบบหัวข้อการ สัมภาษณ์และการออกแบบแบบสอบถามผู้วิจัยมีกระบวนการต่างๆ ในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและ สภาพแวดล้อมภายนอกและการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ เพื่อนำข้อมูลมา ประกอบการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามขึ้นตามกรอบข้อมูลที่ต้องการศึกษาโดยใช้คำจำกัดความหรือนิยาม ปฏิบัติการตามตัวแปรที่กำหนดไว้เป็นหลักในการคำถามต่างๆ ให้ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด เพื่อให้แบบสอบถามสามารถวัดได้ในสิ่งที่ต้องการจะวัด

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำไปทดลอง (Pre-Test) ใช้กับประชาชนในตำบลคลองน้อย จำนวน 30 ชุด ซึ่งเป็นลักษณะ คล้ายคลึงกัน ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์ แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัต (Cronbach)

4. นำแบบสอบถามที่ได้ศึกษาหาความเชื่อมั่นแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้แบบสอบถาม ที่มีความสมบูรณ์และครอบคลุมวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้น และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จาก กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติในการวิเคราะห์

หลังจากการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลจากแบบสอบถามแล้วผู้วิจัยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์: กรณีศึกษาตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จะแบ่งออกเป็นการวิเคราะห์ข้อมูล

2 ส่วน ส่วนแรกจากการเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลของชุมชนไปพร้อมกับการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของพื้นที่ตำบลบางไผ่ พร้อมทั้งศึกษาแนวทางในการกำหนดวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ในพื้นที่ตำบลบางไผ่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้วิธีซักถามอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ โดยผู้วิจัยได้กำหนดคำถามกว้างๆ ซึ่งเป็นลักษณะของคำถามปลายเปิดที่มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ของการสัมภาษณ์ทำการสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลในภาพรวมภายใต้ขั้นตอนการศึกษาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนา (Descriptive)

1.2 แบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณนั้น เมื่อมีการรวบรวมแบบสอบถามแล้ว จะมีการนำข้อมูลที่ได้มาลงรหัส (Coding) แล้วนำไปประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติและสังคมศาสตร์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางไผ่ อำเภอเมืองจังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.2.2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางไผ่ อันเนื่องมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางไผ่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) เพื่อใช้อธิบายถึงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางไผ่

ในการกำหนดเกณฑ์การให้ระดับคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นด้านผลกระทบ 5 ระดับ ในการวิเคราะห์ข้อมูลในมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามระดับความคิดเห็นด้านผลกระทบในด้านต่างๆ เราสามารถใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) โดยการใช้ช่วงคะแนนจากพิสัย (Intervals from the Range) โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาแปลความหมาย (จรัสศรี ผ่องโสภา, 2553) ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่องว่างของคะแนนระหว่างชั้น} &= \text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด} \\ \text{จำนวนชั้น} &= 5 - 1 \\ &= 5 \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ระดับคะแนน		ระดับความคิดเห็นด้านผลกระทบจากการท่องเที่ยว
4.21 - 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.41 - 4.20	หมายถึง	เห็นด้วย
2.61 - 3.40	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
1.81 - 2.60	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
1.00 - 1.80	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

1.2.3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเสนอความคิดเห็นต่างๆ ข้อเสนอแนะและแนวทางในการกำหนดวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของพื้นที่ชุมชนตำบลบางโป๊ะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยเก็บแบบสอบถามในลักษณะของแบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended Question) ใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหา

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบบรรยายคือ ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้อธิบายลักษณะข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) เพื่อใช้อธิบายถึงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางโป๊ะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ : กรณีศึกษาตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวตำบลบางไผ่ ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารส่วนท้องถิ่น และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในตำบลบางไผ่พร้อมทั้งประมวลผลและแสดงผลข้อมูลต่างๆที่ค้นพบรวมไปถึงการแปลผลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

- 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสัมภาษณ์เชิงลึก
- 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางไผ่
- 4.4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสัมภาษณ์เชิงลึก

ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของตำบลบางไผ่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้านศักยภาพทั้งภายในและภายนอกของตำบลบางไผ่ ซึ่งผลการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็นการเขียนบรรยาย กราฟแสดงข้อมูล และนำเสนอเป็นภาพประกอบ ดังนี้

1. สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของพื้นที่ตำบลบางไผ่ในการพัฒนาการท่องเที่ยวและวิถีชีวิตของชุมชนก่อนและหลังการเข้ามาของการท่องเที่ยว ผลการศึกษามี ดังนี้

1.1 จากข้อคำถาม การพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน มีรูปแบบและการดำเนินการอย่างไร ผลการสัมภาษณ์พบว่ารูปแบบในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนบางไผ่ไม่มีวิธีการดำเนินการโดยการจัดตั้งกลุ่มของการท่องเที่ยวเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน โดยมีหัวหน้าชุมชนคอยเป็นผู้ประสานงานและควบคุมลักษณะการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเพื่อให้ทุกๆ บริการมีมาตรฐาน โดยกิจกรรมของทุกกลุ่มได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากฝ่ายบริหารหรือองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่เป็นอย่างดี ซึ่งในกระบวนการในการพัฒนานั้นประชาชนในพื้นที่บางไผ่ ทุกภาคส่วนได้ร่วมกันเสนอและระดมความคิดเห็นในการศึกษาสถานภาพของแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวว่ามีจุดเด่น จุดด้อย โอกาสและปัญหาอะไรบ้าง และได้มีการร่วมวางแผนงานและแนวทางต่างๆ ทั้งการแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับชุมชนการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยวของบางไผ่ ร่วมกันสร้างแผนปฏิบัติการต่างๆ ทั้งแผนการดำเนินการในปัจจุบันและแผนในระยะยาว รวมทั้งร่วมมือกันดำเนินการตามแผนที่วางไว้

ให้ประสบผลสำเร็จนอกจากนี้ยังมีการร่วมลงทุนในกิจกรรมท่องเที่ยวที่ได้รับการยินยอมจากชุมชน ร่วมกันประเมินผลงานเพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน หรือพบปัญหาที่ต้อง ร่วมกันแก้ไขฟื้นฟู พัฒนา เพื่อให้มีคุณภาพดีขึ้น ให้บริการนำเที่ยวเป็นที่ประทับใจของนักท่องเที่ยว มากขึ้น โดยปัจจุบันกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนบางใบไม้ประกอบไปด้วยรูปแบบการท่องเที่ยว 5 กลุ่มหลัก ดังนี้

1.1.1 ตลาดน้ำประชารัฐบางใบไม้ ซึ่งกำลังได้รับความนิยมจากกลุ่ม นักท่องเที่ยวในปัจจุบันเป็นอย่างมาก ลักษณะเป็นตลาดนัดจำหน่ายของที่มีในท้องถิ่นและอาหารทั้ง คาวและหวานให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่มาเยือน เปิดให้บริการนักท่องเที่ยวเฉพาะวันอาทิตย์ โดยเปิดตั้งแต่เวลาเวลา 9.00 -15.00 นาฬิกา

1.1.2 นมัสการพ่อท่านข้าวสุก ตั้งอยู่ในบริเวณวัดบางใบไม้ ซึ่งเป็นพระ คู่บ้านคู่เมืองของชาวตำบลบางใบไม้ (ข้าวกันบาตรนำมาตากแห้งผสมกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ 9 อย่าง)

1.1.3 ล่องคลองชมวิถีชีวิตชาวบ้านของตำบลบางใบไม้ โดยนั่งเรือชมบ้าน โบราณ 200 ปี คูวิธีการทำน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น ภูมิปัญญาชาวบ้านสาธิตการทำน้ำส้มจาก วิธีเย็บ จาก และล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวบ้านในบางใบไม้ ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง ค่าใช้จ่าย คนละ 100 บาท

1.1.4 นั่งเรือชมหิ่งห้อยตอนกลางคืน คนละ 100 บาท ใช้เวลา 2 ชั่วโมง

1.1.5 การสาธิตการเย็บจาก และลอกใบจาก

1.2 จากข้อคำถาม องค์การบริหารส่วนตำบลบางใบไม้มีนโยบายหรือแผนเพื่อ ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างไร ผลการสัมภาษณ์พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางใบไม้มีการส่งเสริม การท่องเที่ยวชุมชนหลายแนวทาง ซึ่งทุกแนวทางจะเน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนในการร่วม คิด ร่วมแก้ไขปัญหาร่วมสร้าง ร่วมจัดทำส่งเสริมความเข้มแข็งด้านการท่องเที่ยวของชุมชนให้มีความ ยั่งยืน ดังนี้

1.2.1 ส่งเสริมและพัฒนาด้านการตลาดรวมถึงการประชาสัมพันธ์แหล่ง ท่องเที่ยวของตำบลบางใบไม้ทุกกิจกรรมท่องเที่ยว เพื่อยกระดับแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนให้ เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางมากขึ้น

1.2.2 ส่งเสริมกิจกรรมและรูปแบบการท่องเที่ยวตลาดน้ำประชารัฐเพื่อ สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยว

1.2.3 ดำเนินการพัฒนา บุคลากร และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเดิมที่มีอยู่แล้ว พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในชุมชนบางใบไม้ให้มีศักยภาพสามารถเชื่อมโยง ธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชนเพื่อนำเสนอแก่นักท่องเที่ยวให้เป็นที่ประทับใจ

1.2.4 ให้การสนับสนุนเงินทุนแก่กลุ่มการให้บริการด้านท่องเที่ยวที่มีอยู่ใน ชุมชนทุกกลุ่ม ตามความเหมาะสม

1.3 จากข้อคำถาม สภาพวิถีชีวิตของชุมชนก่อนและหลังการเข้ามาของการ ท่องเที่ยวภายในชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ผลการสัมภาษณ์ได้แยกหัวข้อต่างๆ ออกเป็น ประเด็นรายย่อย ดังนี้

1.3.1 สภาพการใช้พื้นที่ในชุมชนแบบเดิมมีลักษณะอย่างไร มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร ผลการสัมภาษณ์พบว่า ไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงมากนักโดยการใช้พื้นที่ชุมชนในอดีตก็เพียงเพื่อการเกษตรเท่านั้นเพราะฉะนั้นพื้นที่ส่วนใหญ่ก็ยังคงถูกใช้ในลักษณะเดิม

1.3.2 การเข้าไปใช้พื้นที่เพื่อสร้างความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวเป็นอย่างไร ผลการสัมภาษณ์พบว่า โดยส่วนรวมไม่มีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่มากนักเพราะส่วนใหญ่ยังคงอนุรักษ์ไว้ให้เป็นธรรมชาติจะมีเพียงบางส่วนที่ต้องปรับปรุงเพื่อบริการกับนักท่องเที่ยว เช่น บริเวณพื้นที่ตลาดน้ำประจักษ์ มีการปรับปรุงพื้นที่ให้เป็นตลาดน้ำ เป็นต้น

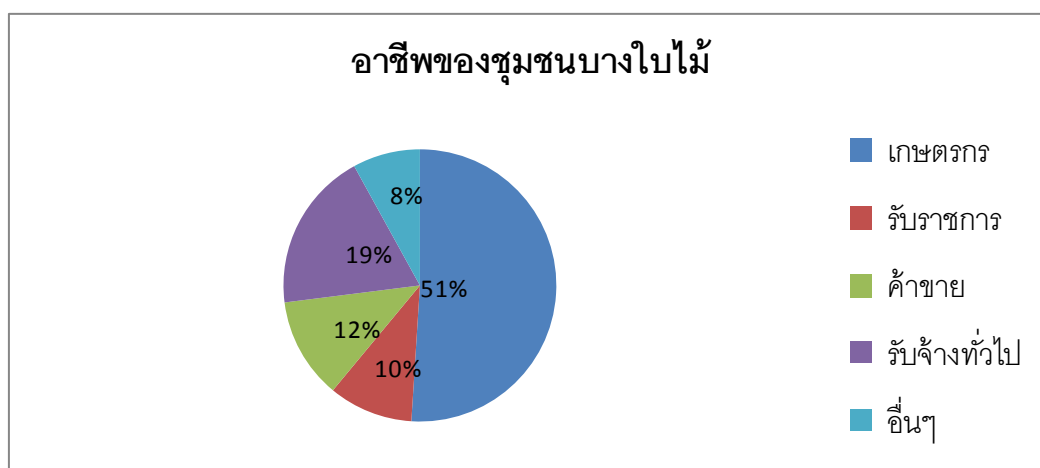
1.3.3 การคมนาคมและการเข้าถึงชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร ผลการสัมภาษณ์พบว่า เส้นทางที่เดินทางเข้ามาสู่ชุมชนบางใบไม้ไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัด ส่วนเส้นทางสัญจรระหว่างท้องถิ่นยังคงใช้เรือในบางพื้นที่และใช้เส้นทางบกเพื่อความสะดวกรวดเร็ว โดยเส้นทางการคมนาคมของชุมชนบางใบไม้ในปัจจุบันมีการสัญจรทั้งทางเรือและทางรถ ดังนี้ หมู่ที่ 1 (บ้านเปิดล่าง) สัญจรโดยพาหนะรถและเรือระยะทาง 6 กิโลเมตร ใช้เวลา 10 นาที หมู่ที่ 2 (บ้านคลองใหญ่) สัญจรโดยพาหนะรถและเรือระยะทาง 7 กิโลเมตร ใช้เวลา 15 นาที หมู่ที่ 3 (บ้านปลายคลอง) สัญจรโดยพาหนะรถและเรือระยะทาง 6.5 กิโลเมตร ใช้เวลา 10 นาที หมู่ที่ 4 (บ้านบางไผ่) สัญจรโดยพาหนะรถและเรือระยะทาง 7 กิโลเมตร ใช้เวลา 15 นาที หมู่ที่ 5 (บ้านบางยาง) สัญจรโดยพาหนะรถและเรือระยะทาง 8 กิโลเมตร ใช้เวลา 20 นาที

1.3.4 สภาพชีวิตความเป็นอยู่ ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนดั้งเดิมเป็นอย่างไร มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ผลการสัมภาษณ์พบว่า ชุมชนบางใบไม้เป็นชุมชนเก่าแก่เริ่มแรกของชาวในบางมีประวัติความเป็นมายาวนานกว่า 200 ปี สภาพวิถีชีวิตของชุมชนก่อนและหลังการเข้ามาของการท่องเที่ยวไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก โดยส่วนใหญ่แล้วประชาชนในพื้นที่ก็ยังใช้ชีวิตประจำวันเหมือนเดิมและยังคงมีความสัมพันธ์กับคนในชุมชนเหมือนเดิม และยังคงอนุรักษ์บ้านเรือนแบบเดิมไว้ ซึ่งสภาพของชุมชนบางใบไม้ในปัจจุบันแสดงได้ดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 สภาพบ้านเรือนในชุมชนบางใบไม้
ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูลจากตำบลบางใบไม้
โดย นางสาวกรรณก เกิดสังข์ เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2559

1.3.5 การประกอบอาชีพของคนในชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร ผลการสัมภาษณ์พบว่า การประกอบอาชีพของคนในชุมชนไม่มีการเปลี่ยนแปลง โดยอาชีพส่วนใหญ่ของคนในบางโปงไม้จะเป็นการทำการเกษตร รับราชการบ้างบางส่วน และที่เหลือก็จะเป็นการค้าขายและรับจ้างทั่วไป ซึ่งหลังจากมีการท่องเที่ยวเข้ามาประชาชนก็ยังคงยึดอาชีพเดิมแต่ก็จะทำอาชีพเสริมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวบ้าง เช่น รับจ้างขับเรือ ค้าขายในตลาดนัดตลาดน้ำบางโปงไม้ เป็นต้น ซึ่งอาชีพของประชาชนในบางโปงไม้ แสดงได้ดังรูปที่ 4.2

ภาพที่ 4.2 อาชีพของชุมชนบางโปงไม้

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลบางโปงไม้ 2559

1.3.6 วัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิมเป็นอย่างไรและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร ผลการสัมภาษณ์พบว่า วัฒนธรรมและประเพณีต่างๆ ของชาวบางโปงไม้ไม่มีการเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด โดยวัฒนธรรมและประเพณีของชาวบางโปงไม้ก็เหมือนกับคนใต้ทั่วไปคือมีงานทำบุญเดือน 10 ซักพระแต่ที่เป็นวัฒนธรรมของชุมชนบางโปงไม้คือการนมัสการหลวงพ่อดีบัว ซึ่งตามตำนานเล่าว่าองค์หลวงพ่อดีบัวเกิดจากความศรัทธาของชาวบ้าน จากการที่เจ้าอาวาสของวัดบางโปงไม้ในสมัยนั้นได้ ปลุกเสกข้าวกันบาตรเป็นองค์พระพุทธรูปเพื่อปิดเป่าโรคร้ายที่กำลังระบาดในหมู่บ้าน ซึ่งหลังจากมีองค์พระพุทธรูปนี้ชาวบ้านก็หายจากโรคร้ายและกลับมาใช้ชีวิตตามปกติ องค์พระพุทธรูปแห่งศรัทธานี้จึงได้ถูกต่อเติมด้วยข้าวที่ปั้นเป็นก้อนประกอบต่อกัน และหล่อองค์พระพุทธรูปไว้ด้วยทองแดงอีกชั้นหนึ่ง ดังรูปที่ 4.3

ภาพที่ 4.3 หลวงพ่อข้าวสุก

ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูลจากตำบลบางไผ่
โดย นางสาวกรรณก เกิดสังข์ เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2559

2. การสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางไผ่ โดยยึดหลักองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5 องค์ประกอบคือ ด้านการดึงดูดใจ ด้านคมนาคมขนส่งสู่แหล่งท่องเที่ยว ด้านที่พักในแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว และด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว ผลการศึกษามี ดังนี้

2.1 ศักยภาพด้านการดึงดูดใจ กลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์ให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกัน คือ ศักยภาพด้านการดึงดูดใจของชุมชนบางไผ่จะมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวสูง เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่อยู่ไม่ไกลตัวเมือง ในพื้นที่มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายทั้งทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่นที่คนในพื้นที่ยังคงอนุรักษ์ไว้เป็นอย่างดี ซึ่งจุดเด่นในการดึงดูดใจแยกออกเป็นประเด็นต่างๆ ได้ ดังนี้

2.1.1 ประชาชนในบางไผ่มีชีวิตเป็นเอกลักษณ์ เน้นวิถีชีวิตของชาวนบพ มีบ้านโบราณ 200 ปี มีภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การทำน้ำส้มจาก การทำกะปิ และการทำน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น เป็นต้น

2.1.2 เป็นสถานที่ศึกษาดูงานในชุมชนที่มีความพร้อมด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น วัดบางไผ่ไม่มีสการหลวงพ่อบ้านข้าว และชมการสาธิตการทำน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น รวมถึงแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำน้ำส้มจาก เป็นต้น

2.1.3 อาหารพื้นเมืองมีรสชาติอร่อยได้รับคำชมจากนักท่องเที่ยวเป็นประจำ เช่น แกงส้ม ต้มส้มปลากระบอก ผัดสะตอกะปิกุ้ง เป็นต้น

2.2 ศักยภาพด้านการคมนาคม ปัจจุบันชุมชนบางไผ่มีเส้นทางเชื่อมต่อจากพื้นที่อื่นหลายสาย โดยเส้นทางหลักเป็นถนนลาดยางทางค่อนข้างจะสะดวก ส่วนเส้นทางในชุมชนอาจจะมีส่วนช่วงที่เป็นหลุมเป็นบ่อบ้าง ดังนั้นนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวจะต้องขับรถด้วยความระมัดระวัง นอกจากเส้นทางรถยนต์แล้วชุมชนยังมีเส้นทางเรือซึ่งเป็นเส้นทางที่ผู้คนในพื้นที่ใช้เดินทางระหว่างชุมชน โดยส่วนใหญ่จะเดินทางกันโดยเรือหางยาว เพราะมีความรวดเร็วกว่าเรือแจว

ส่วนเรือแจวใช้เพื่อบริการนักท่องเที่ยวในการล่องเรือชมหิ่งห้อย และล่องเรือชมวิถีชีวิตชุมชน โดยเส้นทางเรือในชุมชน บางใบไม้ แสดงได้ดังรูปที่ 4.4

รูปที่ 4.4 เส้นทางเรือในพื้นที่บางใบไม้

ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูลจากตำบลบางใบไม้ โดย นางสาวกรรณก เกิดสังข์ เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2559

2.3 ศักยภาพด้านที่พักในแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากชุมชนบางใบไม้อยู่ใกล้กับตัวเมืองและโดยเอกลักษณ์ส่วนตัวของบางใบไม้เป็นชุมชนที่อนุรักษ์ธรรมชาติ จึงทำให้บางใบไม้ไม่มีที่พักระดับหรูหรา โดยที่พักที่ชุมชนบางใบไม้มีไว้บริการนักท่องเที่ยวจึงเป็นเพียงที่พักรูปแบบของโฮมสเตย์ ซึ่งดัดแปลงต่อเติมจากบ้านเรือนที่อยู่อาศัยของชาวชุมชนเอง

2.4 ศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชนบางใบไม้เป็นข้อจำกัดอีกอย่างหนึ่งที่ไม่ค่อยมีปัจจัยด้านวัตถุดิบใหม่ไว้บริการนักท่องเที่ยว

2.5 ศักยภาพด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ชุมชนบางใบไม้มีกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมถึง 5 รูปแบบดังกล่าวข้างต้น ซึ่งแต่ละรูปแบบก็มีกระบวนการในการท่องเที่ยวต่างกัน โดยรูปแบบการท่องเที่ยวในชุมชนบางใบไม้ นำเสนอได้นี้

2.5.1 ตลาดน้ำประชารัฐบางใบไม้จัดขึ้นที่บริเวณวัดบางใบไม้ เป็นตลาดนัดที่มีพ่อค้าแม่ค้าหลายเจ้าหลายร้านจากชุมชน หมู่บ้าน ต่างๆ มาขาย ทั้งที่ตั้งร้านขายบนบกบริเวณหน้าวัดและล่องเรือขายในบริเวณคลองบางใบไม้ซึ่งมีของมาขายหลากหลายชนิดส่วนใหญ่เป็นสินค้าและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น รวมถึงผลไม้สดจากสวนแสดงได้ดังภาพที่ 4.5

ภาพที่ 4.5 ตลาดน้ำประชารัฐบางไผ่
ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูลจากตำบลบางไผ่
โดย นางสาวกรรณก เกิดสังข์ เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2559

2.5.2 นมัสการพ่อท่านข้าวสุกซึ่งคนเฒ่าคนแก่เล่ากันว่าเกิดจากพระรูปหนึ่งที่น่าไม้จันทน์ลงอักขระเป็นแกนกลางองค์พระและนำข้าวสุกที่เหลือจากการฉันแล้วมาปั้นขึ้นเป็นองค์พระเพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวและศรัทธารวมจิตใจของพุทธศาสนิกชนละแวกนั้นต่อมามีการสร้างพระทองเหลืองหุ้มหลวงพ่อบ้างแล้วแต่ไม่มีความวิเศษเหมือนองค์เดิมให้เห็นเลย ดังภาพที่ 4.6

ภาพที่ 4.6 กิจกรรมนมัสการพ่อท่านข้าวสุก
ที่มา : ได้มาจากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูลจากตำบลบางไผ่
โดย นางสาวกรรณก เกิดสังข์ เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2559

2.5.3 ล่องคลองชมวิถีชีวิตชาวบางไผ่เป็นกิจกรรมที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง โดยนั่งเรือรอบๆ ชุมชน แวะชมสิ่งต่างๆ ตามที่กำหนด

ภาพที่ 4.7 กิจกรรมล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวบางโป๊ะ
ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูลจากตำบลบางโป๊ะ
โดย นางสาวกรรณก เกิดสังข์ เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2559

2.5.4 นั่งเรือชมหิ่งห้อยตอนกลางคืนซึ่งการล่องเรือชมหิ่งห้อยยามค่ำคิน เป็นกิจกรรมหนึ่งที่เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวที่บางโป๊ะ โดยปกติแล้วหิ่งห้อยจะมีมาก โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน การเลือกชมนั้นต้องชมในช่วงเวลาที่เป็นช่วงแรมหรือคืนเดือนมืดเพราะจะทำให้เห็นแสงของหิ่งห้อยได้ชัดเจนกว่าเวลาข้างขึ้นหรือคืนเดือนหงาย นอกจากนี้ควรเลือกช่วงเวลาที่น่า ขึ้นมากเนื่องจากบางโป๊ะมีพื้นที่อยู่ใกล้ทะเลน้ำจึงจะขึ้นลงอยู่ตลอดเวลา โดยในช่วงน้ำขึ้นเรือจะสามารถเข้าไปใกล้กับต้นลำพูซึ่งหิ่งห้อยเกาะอยู่ทำให้เห็นแสงของหิ่งห้อยได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.5.5 การสาธิตการเย็บจากและลอกใบจาก เป็นการแปรรูปยอดจาก นำมาใช้ประโยชน์ได้หลายอย่างจนกลายเป็นอาชีพหลักของชาวบ้าน การแปรรูปยอดจากส่วนใหญ่จะ ใช้คนมีประสบการณ์การเป็นคนทำเริ่มต้นตัดกิ่งเอาเฉพาะใบที่มีความยาวพอดีไม่สั้นจนเกินไป ส่วนใบ จากที่แก่แล้วก็ยังสามารถนำมาเย็บส่งขายเอาไปมุงเป็นหลังคาบ้านได้

3. จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกี่ยวสภาพทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยวในบางโป๊ะใน ประเด็นต่างๆ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ประเด็นที่ควรพัฒนาของพื้นที่ตำบลบางโป๊ะ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ดังนี้

3.1 จุดแข็งของแหล่งท่องเที่ยวในบางโป๊ะมีหลายประเด็น โดยแต่ละประเด็น มีรายละเอียดและความสำคัญต่อชุมชนบางโป๊ะ ดังนี้

3.1.1 มีพื้นที่อยู่ใกล้ชุมชนเมือง ซึ่งตำบลบางโป๊ะมีพื้นที่อยู่ติดกับเขต ชุมชนเมืองสุราษฎร์ธานี แต่ยังคงเอกลักษณ์ของความเป็นชนบทแบบดั้งเดิมไว้ได้ จึงมีความได้เปรียบ ในการเดินทางเข้าถึงได้ง่าย โดยมีพื้นที่ห่างจากตัวเมืองเพียง 2 กิโลเมตร

3.1.2 ชุมชนมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ซึ่งประชาชนใน บางโป๊ะยังดำเนินชีวิตอยู่แบบดั้งเดิม ยังมีการใช้เรือเป็นยานพาหนะในการเดินทางระหว่างชุมชน มีอาชีพทำการเกษตรแบบดั้งเดิมคือการทำสวนมะพร้าว มีบ้านเรือนอยู่ริมคลองท่ามกลางป่าจาก

ที่สำคัญได้มีการนำวัตถุดิบในพื้นที่มาแปรรูปเป็นสินค้าประจำท้องถิ่น เช่น น้ำมันสกัดจากมะพร้าว การทำน้ำส้มจาก ผลิตภัณฑ์จากต้นจาก เป็นต้น

3.1.3 ภูมิศาสตร์ในพื้นที่ที่มีความได้เปรียบทางการท่องเที่ยว โดยพื้นที่ของบางใบไม้เป็นที่ราบลุ่มมีแม่น้ำไหลผ่านหลายสายเกิดเป็นที่มาของคลอง 100 สาย

3.1.4 ประชาชนในพื้นที่ที่มีความสามัคคีกัน โดยชุมชนบางใบไม้มีการจัดตั้งกลุ่มการท่องเที่ยวที่ให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการและได้รับความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมทุกอย่างเป็นอย่างดี

3.2 จุดอ่อน ซึ่งถือเป็นข้อจำกัดของแหล่งท่องเที่ยวบางใบไม้ ซึ่งข้อจำกัดหรือจุดอ่อนที่มีผลต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของบางใบไม้ มีดังนี้

3.2.1 รูปแบบของที่พักริมจำกัด ซึ่งที่พักในพื้นที่บางใบไม้มีเพียงที่พักที่เป็นโฮมสเตย์เท่านั้น ไม่มีที่พักในรูปแบบของโรงแรมหรือรีสอร์ทแต่อย่างใด

3.2.2 ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ โดยขาดวัตถุประสงค์อำนวยความสะดวกสมัยใหม่ เช่น ไม่มีมีคัคเทศก์นำเที่ยวที่สามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติได้และศูนย์บริการนักท่องเที่ยวที่มีมาตรฐาน

3.2.3 ประชาชนในพื้นที่ขาดความรู้ด้านการท่องเที่ยว โดยปกติชาวบ้านจะมีความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย ไม่มีความรู้ด้านกระบวนการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ผู้นำเที่ยวยังขาดเทคนิคด้านการให้บริการให้เป็นที่ประทับใจนักท่องเที่ยว โดยส่วนใหญ่จะนำเที่ยวตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น

3.2.4 สถานที่จอดรถไม่เพียงพอต่อยานพาหนะของนักท่องเที่ยว ซึ่งข้อจำกัดด้านนี้จะเป็นกรณีของตลาดน้ำประชารัฐบางใบไม้ เพราะกำลังได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีเองและจังหวัดใกล้เคียง ประกอบกับทางผู้บริหารตลาดยังไม่มีการรองรับในเรื่องนี้ จึงส่งผลให้สถานที่จอดรถไม่เพียงพอต่อรถของนักท่องเที่ยว

3.3 โอกาส ซึ่งเป็นสิ่งที่จะสนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในบางใบไม้ ซึ่งประเด็นด้านโอกาส มีดังนี้

3.3.1 กระแสความนิยมของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งปัจจุบันกำลังได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ โดยการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นี้มีปัจจัยเกื้อหนุนมากมาย ไม่ว่าจะเป็นเสน่ห์ของสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ปริมาณนักท่องเที่ยวที่ขยายตามการเติบโตของชนชั้นกลาง ธุรกิจการบินต้นทุนต่ำที่กำลังคึกคัก และการอัปโหลดภาพถ่ายแหล่งท่องเที่ยวสู่อินเทอร์เน็ตโดยผู้จัดการแหล่งท่องเที่ยวไม่ต้องมีต้นทุนในการโฆษณา นอกจากนี้แนวโน้มนักเดินทางวัยเกษียณที่กำลังมาแรง และความนิยมในการเดินทางพักผ่อนควบคู่กับรักษาตัว เป็นต้น

3.3.2 ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากองค์กรท้องถิ่น ซึ่งการท่องเที่ยวของบางใบไม้ได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากองค์การบริหารส่วนตำบลบางใบไม้ในทุกๆ กิจกรรม

3.4 อุปสรรค ซึ่งเป็นข้อด้อยของแหล่งท่องเที่ยวในบางใบไม้และเป็นสิ่งที่ควรจะได้รับพัฒนาแก้ไขอย่างเร่งด่วน ดังนี้

3.4.1 ข้อจำกัดด้านฤดูกาล โดยฤดูผลจะเป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวในบางใบไม้ แต่จะเป็นผลดีต่อเมื่อน้ำทะเลหนุนสูง เพราะจะทำให้เรือแจวที่นำนักท่องเที่ยวล่องคลองไม่สามารถลอดใต้สะพานข้ามคลองได้

จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของตำบลบางใบไม้ สามารถวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคต่อการบริหารจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่บางใบไม้ แสดงได้ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 การวิเคราะห์ SWOT ของแหล่งท่องเที่ยวบางใบไม้

การวิเคราะห์ SWOT ของแหล่งท่องเที่ยวบางใบไม้			
จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
-พื้นที่อยู่ใกล้ชุมชนเมือง -ชุมชนมีวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ -ภูมิศาสตร์ในพื้นที่มีความได้เปรียบเชิงการท่องเที่ยว -ประชาชนในพื้นที่มีความสามัคคี	-รูปแบบที่พักมีจำกัด -ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที -ประชาชนในพื้นที่ขาดความรู้ด้านการท่องเที่ยว -สถานที่รองรับยานพาหนะของนักท่องเที่ยวมีไม่เพียงพอ	-กระแสความนิยมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ -ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากองค์กรท้องถิ่น	-ข้อจำกัดด้านฤดูกาล

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว	จำนวน (n = 384)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	166	43.22
หญิง	218	56.78
อายุ		
ไม่เกิน 20 ปี	61	15.88
21-40 ปี	93	24.21
41-60 ปี	124	32.29
สูงกว่า 60 ปี	106	27.62
สถานภาพ		
โสด	150	39.06
สมรส	234	60.94
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	17	4.42
ระดับมัธยมศึกษา/ปวช.	65	16.92
อนุปริญญา ปวท. /ปวส	107	27.86
ปริญญาตรี	164	42.73
สูงกว่าปริญญาตรี	31	8.07
อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	36	9.37
เกษตรกร (ทำสวน ประมง เลี้ยงสัตว์)	52	13.54
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	124	32.29
รับจ้างทั่วไป	23	5.98
พนักงานบริษัทเอกชน	98	25.54
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	27	7.03
อื่นๆ	24	6.25

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยว (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว	จำนวน (n = 384)	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือน		
ไม่เกิน 10,000 บาท	47	12.23
10,001-20,000 บาท	146	38.04
20,001-30,000 บาท	139	36.19
มากกว่า 30,000 บาท	52	13.54

จากตารางที่ 4.2 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว โดยคิดเป็นจำนวนและร้อยละ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 56.78 อายุ 41-60 ปี ร้อยละ 32.29 สถานภาพสมรส ร้อยละ 60.94 การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 42.73 ประกอบอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 32.29 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 38.04

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางไผ่

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางไผ่

ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ในพื้นที่ตำบลบางไผ่		\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.	การดึงดูดใจ	4.21	0.54	มากที่สุด
2.	การคมนาคมขนส่ง	3.40	0.53	ปานกลาง
3.	ที่พักในแหล่งท่องเที่ยว	3.28	0.47	ปานกลาง
4.	สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว	3.83	0.57	มาก
5.	กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว	3.85	0.55	มาก
รวม		3.71	0.40	มาก

จากตารางที่ 4.3 ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวตำบลบางไผ่โดยรวมพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.71 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดคือด้านการดึงดูดใจมีค่าเฉลี่ย 4.21 ด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวและด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 3.85 และ 3.83 ตามลำดับ ส่วนด้านการคมนาคมขนส่งและด้านที่พักในแหล่งท่องเที่ยว มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ย 3.40 และ 3.28 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการดึงดูดใจ

ด้านการดึงดูดใจ		\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.	ชุมชนมีเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่โดดเด่น	4.33	0.67	มากที่สุด
2.	ชุมชนมีการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง	3.99	0.71	มาก
3.	ชุมชนมีภาพลักษณ์ที่ดีเป็นที่ประจักษ์แก่ผู้มาเยือน	4.18	0.76	มาก
4.	ชุมชนมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย	4.35	0.77	มากที่สุด
รวม		4.21	0.54	มาก

จากตารางที่ 4.4 ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวตำบลบางไผ่ไม่ด้านการดึงดูดใจโดยรวมพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ย 4.21 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ ได้แก่ ชุมชนมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายและชุมชนมีเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่โดดเด่น ค่าเฉลี่ย 4.35 และ 4.33 ตามลำดับ อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ได้แก่ ชุมชนมีภาพลักษณ์ที่ดีเป็นที่ประจักษ์แก่ผู้มาเยือน และชุมชนมีการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ย 4.18 และ 3.99 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการคมนาคมขนส่ง

ด้านการคมนาคมขนส่ง		\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.	มีการคมนาคมหลายเส้นทางอย่างสะดวกปลอดภัย	3.29	0.66	ปานกลาง
2.	เส้นทางคมนาคมชุมชนเชื่อมโยงเป็นระบบและทั่วถึง	3.97	0.68	มาก
3.	มีบริการยานพาหนะที่ดำเนินการโดยชุมชน	2.60	0.73	น้อย
4.	มีป้ายบอกทิศทางไปยังสถานที่ต่างๆ ทั่วถึงเหมาะสม	3.75	0.83	มาก
รวม		3.40	0.53	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวตำบลบางไผ่ไม่ด้านการคมนาคมขนส่ง โดยรวมพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ย 3.40 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ได้แก่ เส้นทางคมนาคมชุมชนเชื่อมโยงเป็นระบบและทั่วถึง และมีป้ายบอกทิศทางไปยังสถานที่ต่างๆ ทั่วถึงเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 3.97 และ 3.75 ตามลำดับ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือมีการคมนาคมหลายเส้นทางอย่างสะดวกปลอดภัยค่าเฉลี่ย 3.29 และอยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ คือ มีบริการยานพาหนะที่ดำเนินการโดยชุมชน ค่าเฉลี่ย 2.60

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านที่พักในแหล่งท่องเที่ยว

ด้านที่พักในแหล่งท่องเที่ยว		\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.	ที่พักมีราคาเหมาะสมกับคุณภาพที่ให้บริการ	4.22	0.72	มากที่สุด
2.	มีที่พักที่ให้ความรู้สึกถึงความเป็นอยู่แบบคนท้องถิ่น	3.01	0.70	ปานกลาง
3.	ที่พักมีการอำนวยความสะดวกต่างๆ	3.34	0.73	ปานกลาง
4.	ที่พักมีความปลอดภัยทั้งทางกายภาพและทรัพย์สิน	2.58	0.68	น้อย
รวม		3.28	0.47	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวตำบลบางไผ่ในด้านที่พักในแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ย 3.28 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือที่พักมีราคาเหมาะสมกับคุณภาพที่ให้บริการค่าเฉลี่ย 4.22 อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ ได้แก่ ที่พักมีการอำนวยความสะดวกต่างๆและมีที่พักที่ให้ความรู้สึกถึงความเป็นอยู่แบบคนท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 3.34 และ 3.01 ตามลำดับ และอยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ คือที่พักมีความปลอดภัยทั้งทางกายภาพและทรัพย์สิน ค่าเฉลี่ย 2.58

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. สิ่งอำนวยความสะดวกสะท้อนถึงเอกลักษณ์ชุมชน	3.88	0.81	มาก
2. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวจัดให้บริการอย่างเหมาะสม	4.11	0.96	มาก
3. ชุมชนมีเอกสารแนะนำการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม	3.85	0.70	มาก
4. ประชาชนในพื้นที่ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และชัดเจน	3.90	0.78	มาก
รวม	3.83	0.57	มาก

จากตารางที่ 4.7 ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางไผ่ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว โดยรวมพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.83 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับได้ดังนี้ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวจัดให้บริการอย่างเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 4.11 ประชาชนในพื้นที่ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและชัดเจน ค่าเฉลี่ย 3.90 สิ่งอำนวยความสะดวกสะท้อนถึงเอกลักษณ์ชุมชน ค่าเฉลี่ย 3.88 และชุมชนมีเอกสารแนะนำการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 3.85

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว

ด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. กิจกรรมส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น	3.38	0.80	ปานกลาง
2. กิจกรรมส่งเสริมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	4.16	0.77	มาก
3. กิจกรรมท่องเที่ยวเหมาะสมกับสภาพของพื้นที่	4.35	0.73	มากที่สุด
4. กิจกรรมที่ให้บริการนักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยสูง	3.93	0.71	มาก
รวม	3.95	0.55	มาก

จากตารางที่ 4.8 ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวตำบลบางไผ่ด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว โดยรวมพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.95 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือกิจกรรมท่องเที่ยวเหมาะสมกับสภาพของพื้นที่ ค่าเฉลี่ย 4.35 อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและกิจกรรมที่ให้บริการนักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยสูง ค่าเฉลี่ย 4.16

และ 3.93 ตามลำดับ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือกิจกรรมส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 3.38

4.4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ จากผู้ตอบแบบสอบถามโดยมีผู้ให้ข้อเสนอแนะจำนวน 114 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 29.68 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ และนำเสนอในรูปแบบของตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4.9 ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มที่	ประเด็นข้อเสนอแนะ	จำนวน
1.	ต้องการให้ผู้เกี่ยวข้องจัดระเบียบสถานที่จอดรถในตลาดน้ำประจักษ์ ให้เพียงพอต่อจำนวนรถของนักท่องเที่ยว และเป็นระเบียบกว่าที่เป็นอยู่	65
2.	ต้องการให้ชุมชนติดป้ายบอกชื่อของสถานที่สำคัญที่เป็นจุดท่องเที่ยวของชุมชนทุกที่ที่สังเกตเห็นได้อย่างเด่นชัด	39
3.	ต้องการให้มีมัคคุเทศก์นำเที่ยวที่สามารถให้ความรู้เชิงวิชาการแก่นักท่องเที่ยวได้	10
รวม		114

จากตารางที่ 4.9 ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการให้ผู้เกี่ยวข้องจัดระเบียบสถานที่จอดรถในตลาดน้ำประจักษ์ ให้เพียงพอต่อจำนวนรถของนักท่องเที่ยว และเป็นระเบียบกว่าที่เป็นอยู่ ต้องการให้ชุมชนติดป้ายบอกชื่อของสถานที่สำคัญที่เป็นจุดท่องเที่ยวของชุมชนทุกที่ที่สังเกตเห็นได้อย่างเด่นชัด และต้องการให้มีมัคคุเทศก์นำเที่ยวที่สามารถให้ความรู้เชิงวิชาการแก่นักท่องเที่ยวได้ ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ : กรณีศึกษาตำบลบางโป้ อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของพื้นที่ตำบลบางโป้ รวมถึงรวบรวมข้อเสนอแนะอื่นๆ จากผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อนำไปสังเคราะห์ วิเคราะห์ และค้นหาแนวทางหรือองค์ประกอบที่เหมาะสมแก่การเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชาวชุมชนตำบลบางโป้ ซึ่งผลการดำเนินการในขั้นตอนต่างๆ ผู้วิจัยนำมาสรุปและอภิปรายผล ดังนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผลงานวิจัย
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลของการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ : กรณีศึกษาตำบลบางโป้ อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของพื้นที่บางโป้ในการพัฒนาการท่องเที่ยว พบว่า รูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนมีวิธีการดำเนินการโดยการจัดตั้งกลุ่มของการท่องเที่ยวเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งในกระบวนการดำเนินการจะมีหัวหน้าชุมชนเป็นผู้ประสานงานและควบคุมลักษณะการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเพื่อให้ทุกๆบริการมีมาตรฐาน โดยกิจกรรมของทุกกลุ่มได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากฝ่ายบริหารหรือองค์การบริหารส่วนตำบลบางโป้เป็นอย่างดีและปัจจุบันกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนบางโป้มี 5 กลุ่มหลัก ได้แก่ ตลาดน้ำพระราชวังบางโป้ นมัสการพ่อท่านข้าวสุก ล่องคลองชมวิถีชีวิตชาวบางโป้ นั่งเรือชมหิ่งห้อยตอนกลางคืนและการสาธิตการเย็บจากและลอกใบจาก

2. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลบางโป้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน โดยแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบางโป้นั้นมีนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนหลายแนวทาง ซึ่งทุกแนวทางจะเน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนในการร่วมคิด ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมสร้าง ร่วมจัดทำส่งเสริมความเข้มแข็งด้านการท่องเที่ยวของชุมชนให้มีความยั่งยืน ได้แก่ การส่งเสริมและพัฒนาด้านการตลาดรวมถึงการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเพื่อยกระดับแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ส่งเสริมกิจกรรมและรูปแบบการท่องเที่ยวตลาดน้ำพระราชวังเพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยวพัฒนา บุธณะและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเดิมพร้อมทั้งส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวใหม่ให้มีศักยภาพเพื่อนำเสนอต่อนักท่องเที่ยวให้เป็นที่ประทับใจ และให้การสนับสนุนเงินทุนแก่กลุ่มการให้บริการด้านท่องเที่ยวที่มีอยู่ในชุมชนทุกกลุ่มตามความเหมาะสม

3. สภาพวิถีชีวิตของชุมชนก่อนและหลังการเข้ามาของการท่องเที่ยวพบว่า ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนักโดยวิถีชีวิตของคนในชุมชนยังดำเนินไปในรูปแบบเดิมๆ ประกอบอาชีพแบบเดิม ใช้ชีวิตประจำวันแบบเดิม แต่จะมีด้านอาคารที่อยู่อาศัยที่เปลี่ยนแปลงไปตามสมัยนิยมบ้าง แต่ส่วนใหญ่แล้วประชาชนในพื้นที่ก็ยังคงอนุรักษ์บ้านเรือนแบบเดิมไว้

4. สัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางไผ่ โดยยึดหลักองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5 องค์ประกอบเป็นรายด้าน ดังนี้

4.1 ศักยภาพด้านการดึงดูดใจ กลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์ให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกัน คือ ศักยภาพด้านการดึงดูดใจของชุมชนบางไผ่จะมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวสูง เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่อยู่ไม่ไกลตัวเมือง ในพื้นที่มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายทั้งทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่นที่คนในพื้นที่ยังคงอนุรักษ์ไว้เป็นอย่างดี

4.2 ศักยภาพด้านการคมนาคม ปัจจุบันชุมชนบางไผ่ไม่มีเส้นทางเชื่อมต่อจากพื้นที่อื่นหลายสาย โดยเส้นทางหลักเป็นถนนลาดยางทางค่อนข้างจะสะดวก ส่วนเส้นทางในชุมชนอาจจะมีบางช่วงที่เป็นหลุมเป็นบ่อบ้าง ดังนั้นนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวจะต้องขับรถด้วยความระมัดระวัง นอกจากเส้นทางรถยนต์แล้วชุมชนยังมีเส้นทางเรือซึ่งเป็นเส้นทางที่ผู้คนในพื้นที่ใช้เดินทางระหว่างชุมชน โดยส่วนใหญ่จะเดินทางกันโดยเรือหางยาว

4.3 ศักยภาพด้านที่พักในแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากชุมชนบางไผ่อยู่ใกล้กับตัวเมืองและเอกลักษณ์ส่วนตัวของบางไผ่เป็นชุมชนที่อนุรักษ์ธรรมชาติ จึงทำบางไผ่ไม่มีที่พักระดับหรูหรา โดยที่พักที่ชุมชนบางไผ่มีไว้บริการนักท่องเที่ยวจึงเป็นเพียงที่พักรูปแบบของโฮมสเตย์ซึ่งดัดแปลงต่อเติมจากบ้านเรือนที่อยู่อาศัยของชาวชุมชนเอง

4.4 ศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชนบางไผ่เป็นข้อจำกัดอีกอย่างหนึ่งที่ไม่ค่อยมีปัจจัยด้านวัตถุดิบใหม่ไว้บริการนักท่องเที่ยว

4.5 ศักยภาพด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ชุมชนบางไผ่ไม่มีกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมถึง 5 กิจกรรม ได้แก่ ตลาดน้ำประชารัฐบางไผ่ นมัสการพ่อท่านข้าวสุก ล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวบางไผ่ นั่งเรือชมหิ่งห้อยเวลากลางคืนและชมสาธิตการลอกจากและเย็บจาก ซึ่งทุกกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของพื้นที่ในการดำเนินกิจกรรมในการท่องเที่ยวของแต่ละกิจกรรมมีกระบวนการที่ต่างกัน นอกจากนี้แต่ละกิจกรรมยังศักยภาพในการรับนักท่องเที่ยวที่ต่างกันอีกด้วย โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.5.1 ตลาดน้ำประชารัฐบางไผ่ เป็นกิจกรรมที่มีขึ้นสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง (วันอาทิตย์) สามารถรับนักท่องเที่ยวได้มากกว่า 5,000 คนต่อวัน เนื่องจากลักษณะกิจกรรมนี้จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางหมุนเวียนเข้ามาเที่ยวและจับจ่ายใช้สอยกันตลอดเวลา เปิดให้บริการตั้งแต่เวลา 9.00-15.00 น.

4.5.2 นมัสการพ่อท่านข้าวสุก เป็นกิจกรรมที่สามารถรับนักท่องเที่ยวได้ไม่จำกัดจำนวน เนื่องจากพ่อท่านข้าวสุกประดิษฐานอยู่ที่วัดบางไผ่ ซึ่งเป็นพระคู่บ้านคู่เมืองของชาวตำบลบางไผ่ นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้ามานมัสการพ่อท่านข้าวสุกได้ตลอดทั้งวัน

4.5.3 ล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวบางใบไม้ เป็นกิจกรรมที่สามารถรับจำนวนนักท่องเที่ยวได้ประมาณ 1,500 คนต่อวัน เปิดให้บริการทุกวัน จะมีเรือแจวของชาวบ้านในตำบลบางใบไม้ มาให้บริการกับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยือน

4.5.4 นั่งเรือชมทิวทัศน์ห้อยเวลากลางคืน เป็นกิจกรรมที่สามารถรับนักท่องเที่ยวได้ประมาณ 150-200 คนต่อวัน เปิดให้บริการตั้งแต่เวลา 19.00 น. ในชมทิวทัศน์ห้ามใช้กล้องที่มีแฟลชในการถ่ายรูปเพราะจะทำให้หิ่งห้อยเป็นหมัน

4.5.5 การชมสาธิตการเย็บจากและลอกจาก เป็นกิจกรรมที่สามารถรับนักท่องเที่ยวได้ประมาณ 150 คนต่อวัน และแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น นอกจากนี้ยังสามารถสร้างรายได้ให้คนในพื้นที่โดยการจำหน่ายจากที่เย็บเพื่อไปมุงหลังคาบ้านหรือศาลาที่พัก

5. การวิเคราะห์จุดเด่นและประเด็นที่ควรพัฒนาของพื้นที่ตำบลบางใบไม้ จากข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นของข้อมูลออกเป็นจุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรค และโอกาส ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบางใบไม้ ดังนี้

5.1 จุดแข็ง พบว่า พื้นที่อยู่ใกล้ชุมชนเมือง และชุมชนมีวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ ภูมิศาสตร์ในพื้นที่มีความได้เปรียบเชิงการท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่มีความร่วมมือสามัคคีกัน

5.2 จุดอ่อน พบว่า รูปแบบที่พักมีจำกัดขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่และประชาชนในพื้นที่ขาดความรู้ด้านการท่องเที่ยว สถานที่รองรับยานพาหนะของนักท่องเที่ยวมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวผู้มาเยือน

5.3 โอกาส พบว่า กระแสความนิยมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากองค์กรท้องถิ่น

5.4 อุปสรรค พบว่า ข้อจำกัดด้านฤดูกาลที่บางฤดูไม่สามารถดำเนินการด้านการท่องเที่ยวได้

6. ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว โดยคิดเป็นจำนวนและร้อยละพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 56.78 อายุ 41-60 ปี ร้อยละ 32.29 สถานภาพสมรส ร้อยละ 60.94 การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 42.73 อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 32.29 และมีรายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 38.04

7. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางใบไม้ โดยรวมพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.71 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดคือด้านการดึงดูดใจมีค่าเฉลี่ย 4.21 ด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวและด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.85 และ 3.83 ตามลำดับ ส่วนด้านการคมนาคมขนส่งและด้านที่พักในแหล่งท่องเที่ยว มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.40 และ 3.28 ตามลำดับ โดยแบ่งออกเป็นรายด้าน ดังนี้

7.1 ด้านการดึงดูดใจ โดยรวมพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.21 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ ได้แก่ ชุมชนมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายและชุมชนมีเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่โดดเด่น ค่าเฉลี่ย 4.35 และ

4.33 ตามลำดับ อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ได้แก่ ชุมชนมีภาพลักษณ์ที่ดีเป็นที่ประจักษ์แก่ผู้มาเยือน และชุมชนมีการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ย 4.18 และ 3.99 ตามลำดับ

7.2 ด้านการคมนาคมขนส่ง โดยรวมพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ย 3.40 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ได้แก่ เส้นทางคมนาคมชุมชนเชื่อมโยงเป็นระบบและทั่วถึง และมีป้ายบอกทิศทางไปยังสถานที่ต่างๆ ทั่วถึงเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 3.97 และ 3.75 ตามลำดับ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือมีการคมนาคมหลายเส้นทางอย่างสะดวกปลอดภัย ค่าเฉลี่ย 3.29 และอยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ คือ มีบริการยานพาหนะที่ดำเนินการโดยชุมชน ค่าเฉลี่ย 2.60

7.3 ด้านที่พักในแหล่งท่องเที่ยว โดยรวมพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ย 3.28 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือที่พักมีราคาเหมาะสมกับคุณภาพที่ให้บริการ ค่าเฉลี่ย 4.22 อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ ได้แก่ ที่พักมีการอำนวยความสะดวกต่างๆ และมีที่พักที่ให้ความรู้สึกถึงความเป็นอยู่แบบคนท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 3.34 และ 3.01 ตามลำดับ และอยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ คือ ที่พักมีความปลอดภัยทั้งทางกายภาพและทรัพย์สิน ค่าเฉลี่ย 2.58

7.4 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว โดยรวมพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.83 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับได้ดังนี้ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวจัดให้บริการอย่างเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 4.11 ประชาชนในพื้นที่ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและชัดเจน ค่าเฉลี่ย 3.90 สิ่งอำนวยความสะดวกสะท้อนถึงเอกลักษณ์ชุมชน ค่าเฉลี่ย 3.88 และชุมชนมีเอกสารแนะนำการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 3.85

7.5 ด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว โดยรวมพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.95 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ กิจกรรมท่องเที่ยวเหมาะสมกับสภาพของพื้นที่ ค่าเฉลี่ย 4.35 อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและกิจกรรมที่ให้บริการนักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยสูง ค่าเฉลี่ย 4.16 และ 3.93 ตามลำดับ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ กิจกรรมส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 3.38

8. ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการให้ผู้เกี่ยวข้องจัดระเบียบสถานที่จอดรถในตลาดน้ำประจักษ์ ให้เพียงพอต่อจำนวนรถของนักท่องเที่ยว และเป็นระเบียบกว่าที่เป็นอยู่ ต้องการให้ชุมชนติดป้ายบอกชื่อของสถานที่สำคัญที่เป็นจุดท่องเที่ยวของชุมชนทุกที่ที่สังเกตเห็นได้อย่างเด่นชัด และต้องการให้มีมัคคุเทศก์นำเที่ยวที่สามารถให้ความรู้เชิงวิชาการแก่นักท่องเที่ยวได้ ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ : กรณีศึกษาตำบลบางโป้ง อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ข้อมูลสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของพื้นที่ตำบลบางไผ่ไม่ในการพัฒนาการท่องเที่ยว จะเห็นได้ว่าชุมชนบางไผ่ไม่มีการจัดตั้งกลุ่มเพื่อดำเนินการด้านการท่องเที่ยวในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์, 2557) ที่ศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวชุมชน อย่างยั่งยืนบ้านโคกโคไคร จังหวัดพังงา โดยในการจัดตั้งกลุ่มการท่องเที่ยวทั้ง 5 กลุ่ม จะมีนางจิรัญญา ศรีรักษ์ หรือคนในพื้นที่เรียกกันว่ากำนันสาว ซึ่งนางจิรัญญา ศรีรักษ์ มีตำแหน่งเป็น กำนันตำบลบางไผ่และเป็นหัวหน้าชุมชนกลุ่มอนุรักษ์การท่องเที่ยวตำบลบางไผ่ เป็นผู้ประสานงานต่างๆ เกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน เช่น การประชุมเพื่อระดมแนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดกลยุทธ์ในการให้บริการของกลุ่มท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม การประสานงานกับองค์การบริหาร ส่วนตำบลเพื่อขอความร่วมมือในการสนับสนุนและส่งเสริมโครงการการท่องเที่ยว เป็นต้น

2. สภาพวิถีชีวิตของชุมชนก่อนและหลังการเข้ามาของการท่องเที่ยวจะเห็นว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก สอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุถิ เสริฐศรี, 2558) ที่ศึกษาการจัดการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืนชุมชนคลองโคโคน จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งปกติแล้วชุมชนบางไผ่ในอดีตจะปลูก บ้านเรือนที่ริมฝั่งคลอง เป็นลักษณะแบบยกพื้นสูงเพื่อป้องกันน้ำขึ้นน้ำลง และด้วยสภาพพื้นที่ของ บางไผ่ที่มีลำคลองเล็กๆ เชื่อมต่อกันนับร้อยคลอง อีกทั้งวิถีชีวิตของคนในชุมชนที่ต้องพึ่งพาอาศัย สายน้ำมานานหลายชั่วอายุคน ทำให้ในพื้นที่ตำบลบางไผ่แตกต่างจากความเป็นเมืองอย่างชัดเจน แม้ว่าปัจจุบันพื้นที่ตำบลบางไผ่ เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างตามสมัยนิยม คือชาวบ้านมีการ ปรับแต่งบ้านเรือนให้ทันสมัย แต่ก็ยังมีพื้นที่ที่ยังคงเป็นเสน่ห์ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสได้เรียนรู้วิถีชีวิต ที่เป็นเอกลักษณ์และมีคุณค่าอยู่เสมอ ซึ่งสาเหตุที่คนส่วนใหญ่ในชุมชนบางไผ่ไม่มีวิถีชีวิตจากอดีต จนถึงปัจจุบันไม่เปลี่ยนแปลงไปแม้จะมีการท่องเที่ยวเข้ามาก็ตามนั้น อาจเป็นเพราะว่าผู้คนในชุมชน ต้องการอนุรักษ์พื้นที่ให้คงอยู่แบบดั้งเดิมเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวิถีชีวิตชุมชน เพื่อ เป็นการสร้างประวัติชื่อเสียงของชุมชนบางไผ่ให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางและยังเป็นการนารายได้ เข้าชุมชนได้ด้วย

3. จากข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางไผ่ จะเห็นได้ว่ากลุ่มผู้มีส่วนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบางไผ่ไม่มีความเห็นว่าศักยภาพด้านการ ดึงดูดใจของลักษณะพื้นที่ของบางไผ่มีมากกว่าศักยภาพด้านอื่นๆ สอดคล้องกับงานวิจัย ของ (โฆษิต ไชยประสิทธิ์, 2556) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในมิติการพัฒนาจาก ภายใน กรณีศึกษาชุมชนใน สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ที่เป็นเช่นนั้นอาจ เป็นเพราะว่า ลักษณะภูมิศาสตร์ของบางไผ่เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำหรือที่มาของคลองร้อยสายด้วย ภูมิ ประเทศที่อยู่ใกล้ปากอ่าวบ้านดอนจึงทำให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น บางช่วงน้ำจืดน้อย เพราะน้ำทะเลหนุนสูงสภาพน้ำจะเค็มจัด ในขณะที่เมื่อใดมีฝนตกมากน้ำจืดมาก สภาพน้ำจะ กลายเป็นน้ำกร่อย วิถีพื้นที่จะวนเวียนเช่นนี้อยู่ตลอดปี ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวของบางไผ่เป็น กิจกรรมที่เกิดจากวิถีชีวิตและทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่เพราะว่ามีคลองนับร้อยสายโดยใน อดีตเป็นเส้นทางคมนาคมหลักของพื้นที่เนื่องจากเมื่อก่อนนั้นยังไม่มีถนน ชาวบ้านจึงต้องมีเรือเป็น พาหนะคู่เรือนและ มีท่าหน้าอยู่หน้าบ้านเพื่อความสะดวกในการเดินทาง เป็นต้น

4. ข้อมูลจากการวิเคราะห์จุดเด่นและประเด็นที่ควรพัฒนาของพื้นที่ตำบลบางไผ่นั้น จะเห็นได้ว่าจุดแข็งของแหล่งท่องเที่ยวในบางไผ่คือภูมิศาสตร์สวย พื้นที่อยู่ใกล้เขตเมือง และ

ประชาชนในพื้นที่ที่มีความสามัคคีทางความคิดและการกระทำเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนร่วมกัน ซึ่งนับว่าเป็นจุดแข็งที่จะทำให้แหล่งท่องเที่ยวของบางไปไม่เจริญขึ้นและได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก แต่สิ่งที่เป็จุดอ่อนและควรเร่งดำเนินการแก้ไขก็คือประชาชนในพื้นที่ขาดความรู้ด้านการท่องเที่ยวสอดคล้องกับงานวิจัยของ (คณิงภรณ์ วงเวียน, 2556) ที่ทำการศึกษาการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน : กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ที่เป็นเช่นนั้นเป็นเพราะว่าชาวชุมชนบางไปไม่มีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมภาษาที่ใช้สื่อสารก็เป็นภาษาถิ่นคือภาษาไทย ดังนั้นกลุ่มผู้ให้บริการหลายกลุ่มจึงยังขาดทักษะด้านการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว เช่น กลุ่มการล่องเรือชมวิถีชีวิตชุมชน ผู้นำเที่ยวที่ทำหน้าที่ขับเรือไปด้วยจะไม่ค่อยพูดคุยกับนักท่องเที่ยวมากนัก ยิ่งโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่สื่อสารด้วยภาษากลางผู้นำเที่ยวจะไม่กล้าพูดคุยหรือแนะนำแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เท่าที่ควรจะเป็น นอกจากนี้จุดอ่อนของคนในพื้นที่ก็คือการจัดระบบรองรับนักท่องเที่ยว เช่น บางวันนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการมากจนไม่มีผู้นำเที่ยวหรือผู้ให้บริการในกลุ่มการท่องเที่ยวนั้นๆ เป็นต้น

5. ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว จะเห็นได้ว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในบางไปไม่ มีอายุ 41-60 ปี อาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจ ส่วนนักท่องเที่ยวที่ตอบอาชีพอื่นมีจำนวน 24 ราย ซึ่งการตรวจสอบจากแบบสอบถามพบว่า เป็นพ่อบ้านแม่บ้าน 5 ราย และเป็นผู้ปลดเกษียณงาน 19 ราย เนื่องจากในปัจจุบันประชาชนนิยมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นจำนวนมากส่วนมากจะเป็นคนที่เกษียณมาพักผ่อน เที่ยวชมธรรมชาติและสัมผัสกลิ่นแบบพื้นบ้าน ส่งผลให้มีนักท่องเที่ยวในวัยดังกล่าวสนใจที่จะเข้ามาท่องเที่ยว

6. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางไปไม่ตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านการดึงดูดใจ จะเห็นว่าการที่ชุมชนมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายและชุมชนมีเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่โดดเด่นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดที่เป็นเช่นนั้นอาจเป็นเพราะว่า นักท่องเที่ยวมีความชื่นชอบในศิลปวัฒนธรรมของชุมชนบางไปไม่จึงส่งผลให้ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวอยู่ในระดับมากที่สุด

7. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านการคมนาคมขนส่ง จะเห็นได้ว่าการคมนาคมหลายเส้นทางอย่างสะดวกปลอดภัยและบริการยานพาหนะที่ดำเนินการโดยชุมชน มีค่าเฉลี่ยในระดับน้อย สาเหตุที่เป็นเช่นนั้นอาจเป็นเพราะว่านักท่องเที่ยวไม่ได้รับความสะดวกในด้านนี้ เพราะถนนในชุมชนบางไปไม่ส่วนใหญ่จะเป็นหลุมเป็นบ่อทำให้นักท่องเที่ยวสัญจรลำบาก ส่วนคนในพื้นที่ก็จะเดินทางทางน้ำโดยใช้เรือที่มีอยู่ประจำครัวเรือน จากสาเหตุที่ไม่ได้รับความสะดวกในการเดินทางในพื้นที่จึงอาจส่งผลให้นักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นด้านคมนาคมอยู่ในระดับดังกล่าวได้

8. ความคิดเห็นด้านที่พักในแหล่งท่องเที่ยว จะเห็นได้ว่าที่พักมีราคาเหมาะสมกับคุณภาพที่ให้บริการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องแต่สิ่งที่น่าสนใจคือนักท่องเที่ยวให้ระดับความคิดเห็นต่อความปลอดภัยทั้งทางกายภาพและทรัพย์สินอยู่ในระดับน้อย ที่เป็นเช่นนั้นอาจเป็นเพราะว่านักท่องเที่ยวยังไม่ไว้วางใจหรือยังไม่มั่นใจในเรื่องการคุ้มครองทรัพย์สินของตนเองจากเจ้าของที่พักจึงส่งผลให้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

9. ความคิดเห็นด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว จะเห็นได้ว่ากิจกรรมท่องเที่ยวเหมาะสมกับสภาพของพื้นที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าศักยภาพ

ของพื้นที่บางใบไม้และกิจกรรมการท่องเที่ยวเหมาะสมและสอดคล้องกันจึงส่งผลให้นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

10. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ จากผู้ตอบแบบสอบถามจะเห็นว่าส่วนใหญ่ต้องการให้ผู้เกี่ยวข้องจัดระเบียบสถานที่จอดรถในตลาดน้ำประจักษ์รัฐให้เพียงพอต่อต่อจำนวนรถของนักท่องเที่ยวที่เป็นเช่นนั้น อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันทางผู้บริหารจัดการตลาดน้ำประจักษ์รัฐบางใบไม้ยังไม่สามารถแก้ปัญหาที่จอดรถสำหรับนักท่องเที่ยวได้ ส่วนหนึ่งสืบเนื่องมาจากตลาดน้ำได้รับความสนใจจากประชาชนชนทั้งในเขตพื้นที่ใกล้เคียงและต่างจังหวัดเป็นจำนวนมากจึงทำให้ที่จอดรถไม่เพียงพอต่อผู้มาใช้บริการ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ : กรณีศึกษา ตำบลบางใบไม้ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีพบข้อมูลที่สำคัญที่คาดว่าจะประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวบางใบไม้ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเป็นรายด้านตามแนวคิด 5As ของ การท่องเที่ยวแห่งออสเตรเลีย (2554) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

1. Attraction คือความดึงดูดใจ ของนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาเที่ยวในบางใบไม้ ซึ่งข้อมูลจากการศึกษาทั้งการสัมภาษณ์แกนนำการท่องเที่ยว พร้อมทั้งความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวจะเห็นได้ว่า ศักยภาพด้านพื้นที่ของบางใบไม้มีสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมากโดยเฉพาะการที่ชุมชนมีเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่โดดเด่นและมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายดังนั้นในการพัฒนาพื้นที่บางใบไม้ให้เป็นที่ดึงดูดใจของนักท่องเที่ยว ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรจะพัฒนาสิ่งต่างๆ ดังนี้

1.1 สภาพแวดล้อมในพื้นที่ของบางใบไม้ ควรอนุรักษ์ไว้ให้มีสภาพคงเดิมให้มากที่สุด โดยประชาชนในพื้นที่ควรกำหนดวัตถุประสงค์ของการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่บางใบไม้ให้ชัดเจนโดยอาจจะดำเนินการให้อยู่ในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มุ่งเน้นในด้านการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการดูแลรักษาและคงไว้ซึ่งคุณภาพสิ่งแวดล้อมของบางใบไม้ การให้บริการนำเที่ยวก็ควรเน้นการเพิ่มพูนประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้แก่นักท่องเที่ยวการพัฒนาจิตสำนึกและความเข้าใจของนักท่องเที่ยวในการทำคุณประโยชน์ให้แก่สิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจ รวมถึงการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชุมชนบางใบไม้ นอกจากนี้ยังควรมุ่งเน้นด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่น่าสนใจของบางใบไม้ดั้งเดิมที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันเพื่อเปิดโอกาสให้มีการศึกษาเรียนรู้และสร้างความพึงพอใจเกี่ยวกับความหลากหลายและวิวัฒนาการทางวัฒนธรรมของชุมชนบางใบไม้ด้วย

1.2 การนำเสนอศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยว ผู้นำเที่ยวควรอธิบายถึงความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมของบางใบไม้อย่างละเอียดและถ่องแท้ เพื่อให้มีความรู้และความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยว เช่น หลวงพ่อข้าวสุก มีประวัติความเป็นมาอย่างไรและมีความสำคัญต่อชุมชนบางใบไม้อย่างไร วิถีชีวิตของคนในบางใบไม้เป็นอย่างไร การล่องเรือชมหิ่งห้อยนักท่องเที่ยวควรทำอย่างไร เป็นต้น พร้อมทั้งการนำเสนอวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการสร้างจิตสำนึกในการปกป้องรักษาธรรมชาติแวดล้อมระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวรวมถึงการสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์

ท้องถิ่นให้กับประชาชนในบางใบไม้ผู้นำเที่ยวและบุคคลที่มีส่วนในการดูแลรับผิดชอบพื้นที่ท่องเที่ยวของบางใบไม้ด้วย เช่น การจัดตั้งศูนย์สื่อความหมายธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว มีการจัดเตรียมเอกสารสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมที่จำเป็นต่อการศึกษารเรียนรู้ การจัดนิทรรศการแผ่นป้ายบรรยายตามจุดนำเที่ยวต่างๆ การจัดทำเส้นทางล่องคลองศึกษาธรรมชาติ รวมถึงการจัดฝึกอบรมผู้นำเที่ยวให้สามารถชี้แนะและอธิบายเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวพบเห็นในขณะท่องเที่ยวได้

2. Accessibility คือ การคมนาคม หรือการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว จากผลการศึกษาพบว่า ถนนในชุมชนเป็นหลุมเป็นบ่อเยอะ ขาดยานพาหนะสำหรับการรองรับนักท่องเที่ยว ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องพัฒนาและปรับปรุงสิ่งต่างๆ ดังนี้

2.1 การพัฒนาเส้นทางสัญจรในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลบางใบไม้ควรเข้ามาบริหารจัดการในเรื่องนี้ โดยการจัดสรรงบประมาณในการสร้างถนนให้เชื่อมต่อถึงกันทุกหมู่บ้านหรือจัดสรรงบประมาณเพื่อซ่อมแซมถนนที่ชำรุดให้สามารถเดินทางได้สะดวก ส่วนปัญหาที่จอดรถในส่วนของการท่องเที่ยวตลาดน้ำพระราชวังบางใบไม้ก็ควรมีการบริหารจัดการและเร่งดำเนินการให้มีพื้นที่จอดรถที่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว

2.2 การจัดระบบรองรับจำนวนนักท่องเที่ยว ประชาชนในพื้นที่ทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น กลุ่มจัดตั้งในการนำเที่ยวต่างๆ และประชาชนทั่วไป ควรมีการสร้างความร่วมมือร่วมกันในเรื่องนี้ โดยการจัดตั้งกลุ่มผู้ประสานงานเพื่อคอยรองรับนักท่องเที่ยวที่มีการจองทัวร์ล่วงหน้าหรือมากันเป็นหมู่คณะและประสานงานส่งข่าวให้คนในพื้นที่รับรู้เพื่อจะได้จัดวางแผนการนำเที่ยวให้สอดคล้องกับจำนวนนักท่องเที่ยว

2.3 การโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวของบางใบไม้และรูปแบบของการเดินทางเข้ามาเยือนนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการจัดสร้างเว็บไซต์ เพื่อนำเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวของบางใบไม้ให้เป็นที่รู้จักในสังคมโซเชียลว่าในบางใบไม้มีจุดเด่นด้านการท่องเที่ยวอย่างไรบ้างและการเดินทางเข้าถึงทำได้อย่างไร

3. Accommodation คือ ที่พักในแหล่งท่องเที่ยว จากผลการศึกษาพบว่าชุมชนบางใบไม้มีที่พักไม่เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยวเฉพาะโฮมสเตย์ ขาดที่พักระดับหรูหราก็ที่พักที่มีสิ่งอำนวยความสะดวก นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังมีความเห็นว่าที่พักในบางใบไม้มีความปลอดภัยทางกายภาพและทรัพย์สินน้อย ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการดำเนินการ ดังนี้

3.1 รูปแบบที่พักก็ควรมีการดำเนินการในลักษณะของโฮมสเตย์ต่อไปเพื่อเป็นเอกลักษณ์ของบางใบไม้ แต่ควรมีการปรับปรุงห้องพักให้แข็งแรง มิดชิดอย่างพอเหมาะเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้เข้าพัก นอกจากนี้ที่พักแบบโฮมสเตย์แล้วควรมีที่พักในลักษณะโรงแรมที่มีห้องพักมีสิ่งอำนวยความสะดวกหลายอย่างไว้ในพื้นที่สัก 1 แห่ง ซึ่งอาจจะจัดสร้างโดยไม่ต้องมีจำนวนห้องพักที่มากนัก เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวบางกลุ่มที่ต้องการแค่เดินทางมาชมวิถีชีวิตและศิลปวัฒนธรรมของพื้นที่ตำบลบางใบไม้แต่ต้องการพักผ่อนในแบบที่สะดวกสบาย

3.2 มาตรการการรักษาความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยว ควรมีการจัดตั้งทีมรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ขึ้นเพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจต่อนักท่องเที่ยว ซึ่งถึงแม้ว่าลักษณะการท่องเที่ยวของบางใบไม้อาจไม่จำเป็นต้องมีทีมรักษาความปลอดภัยก็ได้ แต่การจัดตั้งทีมรักษาความปลอดภัยนอกจากหน้าที่ดูแลสอดส่องความปลอดภัยแล้ว ยังสามารถอำนวยความสะดวกด้านอื่นๆได้

4. Amenity คือ สิ่งอำนวยความสะดวก ถึงแม้ว่าการท่องเที่ยวในบางใบไม้จะเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม แต่สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ควรจะมีไว้บริการแก่นักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า ยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับบริการนักท่องเที่ยว ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการบริหารจัดการ ดังนี้

4.1 อุปกรณ์และเครื่องมือสำหรับการนำเที่ยว เช่น เรือแจวเพื่อล่องคลอง ควรอยู่ในสภาพที่ดีพร้อมใช้งานทุกลำ ควรมีเสื้อชูชีพเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว และควรมีความสะดวกเพียงพอต่อการใช้งานของนักท่องเที่ยว

4.2 ศูนย์ให้บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว ควรมีการจัดตั้งขึ้นให้ชัดเจนและจัดพิมพ์ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในแต่ละรูปแบบของบางใบไม้ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ ก่อนที่ผู้นำเที่ยวจะอธิบายอีกครั้งในขณะนำเที่ยว

4.3 ผู้นำเที่ยว ควรมีการฝึกอบรมให้มีความรู้ด้านการให้บริการและการเทคนิคการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว และควรมีมาตรฐานในการให้ข้อมูลที่เหมือนกัน เพื่อไม่เป็นการสร้างความสับสนแก่นักท่องเที่ยว

5. Activity คือ กิจกรรม ที่ใช้สำหรับจัดรูปแบบการท่องเที่ยวจากผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวของบางใบไม้ทั้ง 5 กิจกรรม ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวอย่างมาก ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมและปรับปรุงสิ่งต่างๆ ดังนี้

5.1 กิจกรรมที่มีอยู่แล้วควรส่งเสริมและปรับปรุงการบริการให้ดียิ่งขึ้น เช่น การล่องเรือชมวิถีชีวิตชุมชนบางใบไม้ควรเพิ่มรอบกลางคืนเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับบรรยากาศของชุมชนบางใบไม้ในทุกช่วงเวลาตลาดน้ำประจักษ์รัฐ ควรขยายวันให้บริการโดยเพิ่มเป็นให้บริการทั้งวันเสาร์และวันอาทิตย์ เป็นต้น

5.2 กิจกรรมใหม่ที่ควรมีในพื้นที่ควรคำนึงถึงกลุ่มวัยของนักท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญ และกิจกรรมจะต้องไม่สร้างความเสียหายให้กับธรรมชาติของพื้นที่ซึ่งกิจกรรมที่ควรดำเนินการเพิ่มจากกิจกรรมเดิมที่มีอยู่คือ ควรจัดให้มีกิจกรรมการอนุรักษ์ท้องถิ่น เช่น กิจกรรมล่องคลองเพื่อบูรณะและทำความสะอาดฝั้งคลอง หรือกิจกรรมล่องคลองทำบุญ 9 วัด เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1. ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานภาครัฐ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลบางใบไม้ ควรมีการจัดโครงการพัฒนาเส้นทางการศึกษาธรรมชาติและการเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนของตำบลบางใบไม้ เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถศึกษาและชมทรัพยากรธรรมชาติรวมถึงวิถีชีวิตของชาวบ้านอย่างใกล้ชิด รวมทั้งโครงการจัดตั้งศูนย์บริการที่มีมาตรฐานและสื่อเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว และเพื่อให้เกิดความสะดวกในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวควรมีการจัดโครงการซ่อมแซมและขยายเส้นทางการคมนาคมของตำบลบางใบไม้เพื่อจะได้สะดวกในการสัญจร

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับชุมชน ควรมีการจัดโครงการมีคฤหาสน์น้อย เพื่อให้เยาวชนในพื้นที่สามารถอธิบายถึงความเป็นมาของพื้นที่ได้ถูกต้องชัดเจนแก่นักท่องเที่ยวและสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติได้ อีกทั้งเยาวชนกลุ่มนั้นอาจเกิดความภาคภูมิใจในบ้านเกิดของตนเองอีกด้วย และโครงการ

ความร่วมมือระหว่างหัวหน้าชุมชนและผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม โดยผู้นำชุมชนมีกาจัดทำแผนปฏิบัติการโครงการท่องเที่ยวของพื้นที่ โดยนำไปวางประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยวภายในโรงแรมเพื่อเป็นการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในตำบลบางโปแต้เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้ศึกษาเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของชุมชนบางโปแต้ และความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางโปแต้เท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการวิจัยเพิ่มเติม ดังนี้

1. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลบางโปแต้ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในตำบลบางโปแต้ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. ควรศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่มีต่อการให้บริการของกลุ่มการท่องเที่ยวบางโปแต้ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บรรณานุกรม

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). สถิติรายได้จากการท่องเที่ยว. ค้นเมื่อ 9 กันยายน 2558, จาก <https://tourismatbuu.wordpress.com>
- กฤติยากร นวยศรี. (2544). ผลจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในทัศนคติของผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว กรณีศึกษา : เกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2559). ผลกระทบการท่องเที่ยวต่อชุมชนท้องถิ่น. ค้นเมื่อ 8 ตุลาคม 2559, จาก <http://sakaeo.tat.or.th/link/book/T11973>
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2554). มาตรฐานคุณภาพแห่งท่องเที่ยว. ออสเตรเลีย : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- การส่งเสริมการท่องเที่ยว. (2558). ความรู้เบื้องต้นของการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กิตติพงษ์ ประชุมแดง. (2533). ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคมจากการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อชาวบ้านคูเต๋อ ตำบลแจระแม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- กุลจิรา เสาวลักษณ์จินดา. (2555). การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว:กรณีศึกษา อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี. ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ข้อมูลสุราษฎร์ธานี. (2559). ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี. ค้นเมื่อ 10 เมษายน 2559, จาก <http://www.Suratthani.go.th>.
- คมสันต์ ศรีปิติวังค์. (2557). การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: เฟื่องฟ้าพริ้นติ้ง.
- คณิงภรณ์ วงเวียน. (2556). การพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน:กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง. รายงานวิจัยปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- โฆสิต ไชยประสิทธิ์. (2556). การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในมิติการพัฒนาจากภายใน กรณีศึกษาชุมชนในสถานีเกษตรหลวงอ่างขาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- จตุพล ชูจันทร์. (2553). การพัฒนากลยุทธ์ในการบริหารจัดการเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในตำบลบ้านใต้อำเภอเกาะพะงันจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- จรัสศรี ผ่องใสภา. (2553). ระเบียบและวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เฉลิม บุญพิทักษ์. (2556). กลยุทธ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร.
- ชยารัตน์ แพทอง. (2558). การท่องเที่ยวคืออะไร. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.

- ชูสิทธิ์ ชูชาติ. (2543). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.
- ชูเพ็ญ วิบูลสันติ. (2551). *พื้นฐานของสังคมยุคใหม่*. กรุงเทพฯ : รัตนชัยการพิมพ์.
- ทิพาพร ไตรบรรณ. (2557). *แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์กรณีศึกษา : หมู่บ้านอรัญญิก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ธนธรณ์ ศรีสวัสดิ์. (2552). *แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการบัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธวัชชัย ฤทธิสอนและอภิชาติ วิบูลย์กุล. (2555). *การพัฒนาการท่องเที่ยวต่อชุมชนท้องถิ่น*. วารสารท้องถิ่น.
- ธิดาวรรณ ทองสามสี. (2558). *หลักการมัคคุเทศก์*. กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- ธิตินทร์ จารักษ์. (2552). *การพัฒนาการท่องเที่ยวกับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชุมชนในหมู่บ้านปะละทะ ตำบลแม่ละมั่ง อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาภูมิศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิตี เอียวศรีวงศ์. (2530). *อุตสาหกรรมท่องเที่ยวกับผลกระทบทางวัฒนธรรม*. วารสารศิลปวัฒนธรรม, 63-80
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2542). *การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน*. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประวิทย์ ชุมบัวทอง. (2558). *การบริหารการท่องเที่ยว*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล. (2554). *ศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของชุมชนบ้านทุ่งมะปราง*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกริก.
- ปิยวรรณ คงประเสริฐ. (2551). *การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. ปริญญาโทวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- แผนยุทธศาสตร์จังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2558). *ข้อมูลแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี*. ค้นเมื่อ 9 เมษายน 2559, จาก <http://www2.suratthani.go.th>
- พรพรรณ เชิดเสถียร. (2551). *การบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยว*. กรุงเทพมหานคร :เอ็ม ที เพรส.
- พนา ปลั่งเวช. (2558). *การวางแผนการจัดรายการนำเที่ยว*. กรุงเทพฯ: เพ็ญฟ้าพรินติ้ง.
- พนิดา ตั้งวัฒนากรณ์. (2558). *คลังความรู้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. กรุงเทพมหานคร :เอส.อาร์.
- พัชรินทร์พร ภู่อภิลิทธิ์และคณะ. (2556). *รายงานข้อมูลการท่องเที่ยวตำบลบางไผ่*. วารสารท้องถิ่น.
- พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์. (2557). *การศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืนบ้านโคกไคร จังหวัดพังงา*. รายงานวิจัย คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.

- ภาพประกอบวิทยานิพนธ์ลงพื้นที่เก็บข้อมูลในพื้นที่ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดย นางสาวกรรณก เกิดสังข์ เมื่อวันที่ 8-9 พฤษภาคม 2559, 16 ตุลาคม 2559, 21 พฤศจิกายน 2559 และ 20 ธันวาคม 2559
- ภัทรวดี จินดารักษ์. (2559). การท่องเที่ยวชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมพื้นที่สีเขียว ตำบลบางกะเจ้า และตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ภัทร์ศศิ์ หีดจันทร์. (2558). การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- มนัส สุวรรณ. (2539). ระเบียบวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- มาสเตอร์ แพลน. (2558). การบริหารการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ยุวดี งามจันทร์ฉาย. (2557). การจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ยุวดี งามจันทร์ฉาย. (2557). การจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : บรรณกิจการพิมพ์ มิถุนายน 2558. จาก <http://www.etatjournal.com>.
- วนิดา วิชัยประเสริฐกุล. (2541). ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมเมืองพัทยา. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สถาปัตยกรรมศาสตร์ (การวางผังเมือง). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันวิสาข์ พลอย อินสว่าง. (2553). การมีส่วนร่วมของชุมชนและผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่. ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศุภกิจ อุดมเรือง. (2557). วิวัฒนาการการท่องเที่ยวไทย. กรุงเทพฯ : ธนาเพรส.
- ศุภวรรณ เจริญชัยสมบัติ. (2554). การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตชุมชนจากการท่องเที่ยว. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการประกอบการ. มหาวิทยาลัยศิลปากร
- สมเพชร ปราบณรงค์. (2558). การท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ 1991. สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2548). คู่มือการจัดการ : การท่องเที่ยวชุมชนและบ้านพักโฮมสเตย์. เชียงใหม่ : นพบุรีการพิมพ์.
- สารานุกรมเสรี. (2558). การท่องเที่ยวไทย. กรุงเทพฯ : สายธาร.
- สุถิ เสริฐศรี. (2558). การศึกษาการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนชุมชนคลองโคนจังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สุชน อินทเสมอ. (2554). ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์: กรณีศึกษาตำบลปากน้ำปราณ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชายุทธศาสตร์การ พัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สุรียา สิ้นเสนาะ. (2556). มิติใหม่ของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ด ยู เคชั่น.
- สำนักงานทะเบียนราษฎร์ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี. (2557). จำนวนประชากรจากทะเบียน อัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากร จำแนกเป็นรายอำเภอ พ.ศ. 2555- 2557. สุราษฎร์ธานี : ผู้แต่ง.

- อรรถพล บุญศิริ. (2556). ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาที่มีต่อประชาชนในตำบลบ้านขาว อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา. รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- องค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่. (2558). ข้อมูลทั่วไปของตำบลบางไผ่. รายงานประจำปีองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่.
- องค์การท่งเที่ยวโลก. (2558). ข้อมูลการท่องเที่ยว. ค้นเมื่อ 7 สิงหาคม 2558, จาก <http://www.wto.org/>
- อนุสร อินทวงศ์. (2556). กลยุทธ์การบริหารจัดการธุรกิจการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ด.
- อติยาภรณ์ แก่นสุข. (2559). หลักการและแนวทางการบริหารการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร : สุขุมวิทการพิมพ์.
- อัญชลิกา เฟื่องฟูง. (2553). การบริหารการตลาดยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร : สายธาร.
- อัญญารัตน์ ธรรมารณ. (2556). การศึกษาผลกระทบทางสังคม วัฒนธรรม การจัดการการท่องเที่ยวกรณีศึกษา เมืองเชียงคาน ตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อารายา อินคชสาร. (2554). การประเมินศักยภาพของตลาดน้ำวัดกลางคูเวียงเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. วิทยานิพนธ์. สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อุษาวดี พลพิพัฒน์. (2545). การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน : กรณีศึกษาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนในประเทศไทย. จุลสารการท่องเที่ยว (ตุลาคม-ธันวาคม) : 38-48.
- เอกชัย บุญยาภิษฐาน. (2553). คู่มือวิเคราะห์ SWOT อย่างมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- Barcelona Field Studies Centre. (September 15, 1995). Tourism costs and benefits. Retrieved October 01, 2010, from <http://geographyfieldwork.com/tourism.com>
- Charles R. Goeldner , J.R. Brent Ritchie and Robert W. McIntosh. (1999). Tourism: principles, practices, philosophies. (8thed.). Canada.
- Cohen A. Yehudi. (1969). Culture as Adaptation. In Cohen A. Yehudi (ed). Man in Adaptation The Culture Present. Chicago: ALDINE Publishing Company.
- Cochran, W.G. (1977). A Model of Statistics. Boston: McGraw – Hill.
- Martin Mowforth and Ian Munt. (1998). Tourism and Sustainability: New Tourism in the third world. Psychology Press. Business & Economics: 363.

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

1. ดร. วีระศักดิ์ คงฤทธิ์	สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. ดร. พิเชตวุฒิ นิลลออ	สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. ดร. พุลิยา ธีรธัญศิริกุล	สาขาวิชาพัฒนาธุรกิจ
คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ภาคผนวก ข
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics				
Scale	Scale	Corrected		
Mean	Variance	Item-	Alpha	
if Item	if Item	Total	if Item	
Deleted	Deleted	Correlation	Deleted	
EV1	129.0000	315.7436	.4258	.9121
EV2	129.1250	318.3173	.3866	.9126
EV3	129.1250	310.7788	.6008	.9095
EV4	128.8500	304.5410	.6725	.9082
CR1	128.9500	307.4333	.7076	.9081
CR2	129.3000	313.4462	.5331	.9105
CR3	129.1500	310.3359	.6601	.9089
CR4	129.1500	318.8487	.5066	.9111
TM1	128.0000	319.1795	.4827	.9113
TM2	129.3000	331.9590	.0768	.9154
TM3	128.8750	308.3173	.7035	.9082
TM4	128.8250	309.5327	.5788	.9097
GL1	128.9500	312.9205	.4728	.9114
GL2	128.9000	316.4513	.4786	.9113
GL3	129.4750	314.1019	.4862	.9111
GL4	129.1500	318.8487	.5066	.9111
PS1	128.3000	331.9590	.0768	.9154
PS2	128.9750	315.5122	.4780	.9113
PS3	128.4000	327.1179	.2453	.9138
PS4	128.6250	319.6250	.4557	.9116

Reliability Coefficients

N of Cases	=	30.0
N of Items	=	20.0
Alpha	=	.9220

ภาคผนวก ค
ค่าความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ

ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ
เรื่อง
การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์
กรณีศึกษา : ตำบลบางโป๊ะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจง

ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและโครงสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบแบบสอบถามการวิจัยเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ กรณีศึกษา: ตำบลบางโป๊ะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ จำนวน 5 ด้าน ผลปรากฏดังนี้

รายการ	ค่าความสอดคล้อง			ΣR	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1.ด้านการดึงดูดใจ						
1.1 ชุมชนมีเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่โดดเด่น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
1.2 ชุมชนมีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง	0	1	1	2	0.66	ใช้ได้
1.3 ชุมชนมีภาพลักษณ์ที่ดีเป็นประจักษ์แก่ผู้มาเยือน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
1.4 ชุมชนมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
2. ด้านการคมนาคมขนส่ง						
2.1 มีการคมนาคมหลายเส้นทางที่สะดวกและปลอดภัย	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2.2 เส้นทางคมนาคมของชุมชนเชื่อมโยงเป็นระบบและทั่วถึง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2.3 มีบริการขนานพาหนะบริการที่ดำเนินการโดยชุมชน	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้
2.4 มีป้ายบอกทิศทางไปยังสถานที่ต่างๆ ทั่วถึงและเหมาะสม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3. ด้านที่พักในแหล่งท่องเที่ยว						
3.1 ที่พักมีราคาเหมาะสมกับคุณภาพที่ให้บริการ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3.2 มีที่พักที่ให้ความรู้ถึงความเป็นอยู่แบบคนท้องถิ่น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3.3 ที่พักมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ครบครัน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3.4 ที่พักมีความปลอดภัยทั้งทางกายและทรัพย์สิน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว						
4.1 สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ สะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของชุมชน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4.2 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวจัดให้มีบริการอย่างเหมาะสม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4.3 ชุมชนมีเอกสารแนะนำการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4.4 ประชาชนในพื้นที่ให้ข้อมูลท่องเที่ยวของชุมชนที่ถูกต้องและชัดเจน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5. ด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว						
5.1 กิจกรรมท่องเที่ยวส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5.2 กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5.3 กิจกรรมท่องเที่ยวมีความเหมาะสมกับสภาพของพื้นที่	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5.4 กิจกรรมที่ให้บริการนักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยสูง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
รวม					0.94	ใช้ได้

ข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.94

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 คือ ดร.พิเชตวุฒิ นิลละออ

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 คือ ดร.วีระศักดิ์ คงฤทธิ์

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 คือ ดร.พุลิยา ธีระธัญศิริกุล

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูล

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
คณะวิทยาการศึกษาด้านการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90112

22 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบล

ด้วยนักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคสมทบ คณะวิทยาการศึกษาด้านการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ นางสาวกรรณก เกิดสังข์ รหัสนักศึกษา 5610521115 กำลังศึกษารายวิชาวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ “การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ : กรณีศึกษาตำบลบางโป้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี” โดยมี ดร.ณัฐมน ราชรักษ์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ซึ่งมีความจำเป็นต้องเข้าสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลศักยภาพพื้นที่การท่องเที่ยวของตำบลบางโป้ พร้อมทั้งขอแนวทางในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกลยุทธ์ เพื่อให้การท่องเที่ยวของตำบลบางโป้เป็นไปอย่างยั่งยืนและต่อเนื่องสืบไปโดยจะขอเข้าพบท่าน ในวันที่ 27 ธันวาคม 2559 เพื่อประกอบการจัดทำวิจัยในหัวข้อดังกล่าว โดยข้อมูลดังกล่าว จะนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ในภาพรวม และใช้ในแง่ของการศึกษาเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อสถานที่ให้ความร่วมมือในการตอบข้อซักถาม

ในการนี้เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้มีความสมบูรณ์และเป็นประโยชน์ต่อไป จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเข้าสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวพัลลภ เพ็ญจำรัส)

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สำนักงานหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

โทร 0-7428-7858-9

โทรสาร 0-7428-7859

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90112

22 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขออนุญาตเข้าสัมมนา

เรียน หัวหน้ากลุ่มการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ตำบลบางโป๊ะ

ด้วยนักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคสมทบ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ นางสาวกรกนก เกิดสังข์ รหัสนักศึกษา 5610521115 กำลังศึกษารายวิชาวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ “การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ : กรณีศึกษาตำบลบางโป๊ะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี” โดยมี ดร.ณัฐมน ราชรักษ์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ซึ่งมีความจำเป็นต้องเข้าสัมมนาเพื่อเก็บข้อมูลศักยภาพพื้นที่การท่องเที่ยวของตำบลบางโป๊ะ พร้อมทั้งขอแนวทางในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกลยุทธ์ เพื่อให้การท่องเที่ยวของตำบลบางโป๊ะเป็นไปอย่างยั่งยืนและต่อเนื่องสืบไปโดยจะขอเข้าพบท่าน ในวันที่ 12 มกราคม 2559 เพื่อประกอบการจัดทำวิจัยในหัวข้อดังกล่าว โดยข้อมูลดังกล่าว จะนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ในภาพรวม และใช้ในแง่ของการศึกษาเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อสถานที่ให้ความร่วมมือในการตอบข้อซักถาม

ในการนี้เพื่อให้การศึกษาดังกล่าวมีความสมบูรณ์และเป็นประโยชน์ต่อไป จึงใคร่ขออนุญาตให้นักศึกษาเข้าสัมมนาเพื่อเก็บข้อมูลดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวพัลลภ เพ็ญจำรัส)

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สำนักงานหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

โทร 0-7428-7858-9

โทรสาร 0-7428-7859

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์อ.
หาดใหญ่ จ.สงขลา 90112

11 สิงหาคม 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เข้าถึงข้อมูลการวิจัย

เรียน พื้นที่ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ด้วยนางสาวกรรณก เกิดสังข์ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ : กรณีศึกษา ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี" โดยมี ดร.ณัฐมน ราชรักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเข้าถึงข้อมูลการวิจัยในหัวข้อวิจัยดังกล่าว โดยข้อมูลดังกล่าวจะนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ในภาพรวม และใช้ในแง่ของการศึกษาเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อองค์กรที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าถึงข้อมูล เพื่อให้การทำวิจัยครั้งนี้มีความสมบูรณ์และเป็นประโยชน์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ธนาวุธ แสงภาคณีย์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

ภาคผนวก จ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ : กรณีศึกษาตำบลบางโป้ง อำเภอมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจงแบบสัมภาษณ์

การทำแบบสอบถาม จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของพื้นที่ตำบลบางโป้ง และศึกษาแนวทางในการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์พื้นที่ตำบลบางโป้ง อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อการประกอบการศึกษาของนักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับข้อมูลอย่างถูกต้อง โดยข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของพื้นที่ตำบลบางโป้งในการพัฒนาการท่องเที่ยว และวิถีชีวิตของชุมชนก่อนและหลังการเข้ามาของการท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางโป้ง อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยยึดหลักองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5 องค์ประกอบคือ ด้านการดึงดูดใจ ด้านคมนาคมขนส่งสู่แหล่งท่องเที่ยว ด้านที่พักในแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว และด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 การอธิบาย วิเคราะห์จุดเด่นและประเด็นที่ควรพัฒนาของพื้นที่ตำบลบางโป้ง อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ของพื้นที่ตำบลบางโป้ง อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

นางสาวกรรณก เกิดสังข์

ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์
: กรณีศึกษาตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....อายุ..... ปี
ตำแหน่ง.....หน่วยงาน/องค์กร.....
หน้าที่รับผิดชอบ.....
ที่อยู่.....

ตอนที่ 1 สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของพื้นที่ตำบลบางไผ่ในการพัฒนาการท่องเที่ยวและวิถีชีวิตของชุมชนก่อนและหลังการเข้ามาของการท่องเที่ยว

1. การพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนมีรูปแบบและการดำเนินการอย่างไร
2. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีนโยบายหรือแผนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างไร
3. สภาพวิถีชีวิตของชุมชนก่อนและหลังการเข้ามาของการท่องเที่ยวภายในชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ตามประเด็น ดังนี้
 - 3.1 สภาพการใช้พื้นที่ภายในชุมชนเป็นอย่างไร มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร
 - 3.2 การเข้าไปใช้พื้นที่ เพื่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวเป็นอย่างไร
 - 3.3 การคมนาคมและการเข้าถึงชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร
 - 3.4 สภาพชีวิตความเป็นอยู่ รูปแบบของการดำรงชีวิต ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนดั้งเดิมเป็นอย่างไร และมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร
 - 3.5 การประกอบอาชีพของคนในชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร
 - 3.6 วัฒนธรรมประเพณีต่างๆ ดั้งเดิมเป็นอย่างไรและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยยึดหลักองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5 องค์ประกอบคือ ด้านการดึงดูดใจ ด้านคมนาคมขนส่งสู่แหล่งท่องเที่ยว ด้านที่พักในแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว และด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว

1. ศักยภาพด้านการดึงดูดใจ
 - ชุมชนมีทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ทรัพยากรทางธรรมชาติ และทรัพยากรทางวัฒนธรรมอะไรบ้าง
 - ชุมชนมีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจอย่างไร
 - ชุมชนได้อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างไร
 - การประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่นมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร
 - วัฒนธรรมประเพณีต่างๆ ดั้งเดิมเป็นอย่างไรและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร
2. ศักยภาพด้านคมนาคม
 - สภาพการคมนาคมทั้งทางบกและทางน้ำมีสภาพเป็นอย่างไร

- นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือนสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ภายในชุมชนอย่างไร
- 3. ศักยภาพด้านที่พักในแหล่งท่องเที่ยว
 - การให้บริการพักรวมในแหล่งท่องเที่ยวเป็นอย่างไร
- 4. ศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว
 - ชุมชนมีการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวอย่างไร (ให้ยกตัวอย่างสิ่งอำนวยความสะดวกที่ชุมชนมีให้บริการ)
- 5. ศักยภาพด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว
 - กิจกรรมการท่องเที่ยวมีส่วนสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแก่นักท่องเที่ยวอย่างไร
 - ชุมชนมีการกำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบและข้อปฏิบัติแก่ผู้มาเยือนอย่างไร
 - คนในชุมชนมีการสนับสนุนและช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวต่อหน่วยงานของรัฐและเอกชนอย่างไร

ตอนที่ 3 การอธิบาย วิเคราะห์จุดเด่นและประเด็นที่ควรพัฒนาของพื้นที่ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ของพื้นที่ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือตอบแบบสัมภาษณ์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์
: กรณีศึกษา ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจงแบบสอบถาม

การทำแบบสอบถาม จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของพื้นที่ตำบลบางไผ่ และศึกษาแนวทางในการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์พื้นที่ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อการประกอบการศึกษาของนักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับข้อมูลอย่างถูกต้อง โดยข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยยึดหลักองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5 องค์ประกอบคือ ด้านการดึงดูดใจ ด้านคมนาคมขนส่งสู่แหล่งท่องเที่ยว ด้านที่พักในแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว และด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

นางสาวกรรณก เกิดสังข์
 ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามรายละเอียดของตัวท่าน

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. ไม่เกิน 20 ปี 2. 21 – 40 ปี
 3. 41 - 60 ปี 4. มากกว่า 60 ปี

3. สถานภาพ

1. โสด 2. สมรส

4. ระดับการศึกษา

1. ประถมศึกษา 2. มัธยมศึกษา/ปวช.
 3. อนุปริญญา/ปวท./ปวส. 4. ปริญญาตรี
 5. สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพ

1. นักเรียน/นักศึกษา 2. เกษตรกรรม (ทำสวน ประมง เลี้ยงสัตว์)
 3. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ 4. รับจ้างทั่วไป
 5. พนักงานบริษัทเอกชน 6. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
 7. อื่นๆ ระบุ.....

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

1. ต่ำกว่า 10,000 บาท 2. 10,001 - 20,000 บาท
 3. 20,001 - 30,000 บาท 4. มากกว่า 30,000 บาท

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางไผ่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยยึดหลักองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5 องค์ประกอบคือ ด้านการดึงดูดใจด้านคมนาคมขนส่งสู่แหล่งท่องเที่ยว ด้านที่พักในแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว และด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว

คำชี้แจง ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ เพื่อระบุถึงระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางไผ่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก
- ระดับ 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

(กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด)

ข้อ	ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านการดึงดูดใจ					
1	ชุมชนมีเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ที่โดดเด่น					
2	ชุมชนมีการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง					
3	ชุมชนมีภาพลักษณ์ที่ดีเป็นที่ประจักษ์แก่ผู้มาเยือน					
4	ชุมชนมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย					
	ด้านคมนาคมขนส่ง					
5	มีการคมนาคมหลายเส้นทางอย่างสะดวกและปลอดภัย					
6	เส้นทางคมนาคมของชุมชนเชื่อมโยงเป็นระบบและทั่วถึง					
7	มีบริการยานพาหนะที่ดำเนินการโดยชุมชน					
8	มีป้ายบอกทิศทางไปยังสถานที่ต่างๆ ทั่วถึงและเหมาะสม					
	ด้านที่พักในแหล่งท่องเที่ยว					
9	ที่พักมีราคาเหมาะสมกับคุณภาพที่ให้บริการ					
10	มีที่พักที่ให้ความรู้สึกถึงความเป็นอยู่แบบคนท้องถิ่น					
11	ที่พักมีการอำนวยความสะดวกต่างๆ					
12	ที่พักมีความปลอดภัยทั้งทางกายภาพและทรัพย์สิน					

ข้อ	ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว					
13	สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ สะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของชุมชน					
14	ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวจัดให้มีบริการอย่างเหมาะสม					
15	ชุมชนมีเอกสารแนะนำการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม					
16	ประชาชนในพื้นที่ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และชัดเจน					
	ด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว					
17	กิจกรรมท่องเที่ยวส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์วัฒนธรรม ท้องถิ่น					
18	มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติอย่างยั่งยืน					
19	กิจกรรมท่องเที่ยวมีความเหมาะสมกับสภาพของพื้นที่					
20	กิจกรรมที่ให้บริการนักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยสูง					

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ฉ

ประมวลภาพการท่องเที่ยว ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ 1 เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 59
ลงเรือจากท่าเรือริมฝั่งแม่น้ำตาปีโดยเรือ
ของพี่ต๋อยเพื่อเดินทางไปชมบรรยากาศของพื้นที่
ตำบลบางไผ่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ 2 เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 59
บ้านเรือนที่อาศัยอยู่ริมแม่น้ำตาปี
บริเวณพื้นที่ตำบลบางไผ่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ 3 เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 59
เรือประมงสำหรับหากุ้ง หอย ปู ปลา ของ
คนในชุมชนเพื่อนำไปประกอบอาหารและขาย

ภาพที่ 4 เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 59
บ้านเรือนทุกหลังจะมีท่อน้ำและเรือทุก
บ้านเพื่อใช้เป็นพาหนะในการเดินทาง

ภาพที่ 5 เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 59
สองฝั่งคลองเต็มไปด้วยต้นจาก ต้นลำพู
เพื่อต้นโกงกาง ต้นเหียงกลาหมอ เป็น

ภาพที่ 6 เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 59
ลูกจากที่หล่นลงน้ำและแตกต้นอ่อน
ขยายพันธุ์ต่อไป

ภาพที่ 7 เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 59
ต้นจากที่กำลังงอกต้นอ่อน

ภาพที่ 8 เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 59
ลูกจาก สามารถกินสดจากต้นได้

ภาพที่ 9 เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 59
ต้นจากสองข้างทางโค้งชนกันสวยงาม

ภาพที่ 10 เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 59
สภาพแวดล้อมในพื้นที่ตำบลบางโป้ไม้

ภาพที่ 11 เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 59
เกิดขยะมูลฝอยไปติดตามพื้นที่ต่างๆ

ภาพที่ 12 เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 59
ขยะมากมาย เช่น พลาสติก โฟม
เริ่มทำให้แม่น้ำเกิดการเน่าเสีย

ภาพที่ 13 เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 59

สถานที่จำหน่ายตัวชมหิ่งห้อยแม่น้ำตาปี
หมายเหตุ สำหรับภาพถ่ายในการลงเรือดูหิ่งห้อย ไม่สามารถนำมาลงได้เนื่องจากท้องฟ้ามีตมามากไม่
สามารถถ่ายได้ เนื่องจากหากใช้แฟลตแล้ว หิ่งห้อยอาจจะเป็นหมันได้

ภาพที่ 14 เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 59

ทำลงเรือเพื่อไปชมหิ่งห้อย

ภาพที่ 15 เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2559

ป้ายบอกทางเข้าตลาดน้ำประชารัฐ
บางโป้ไม้

ภาพที่ 16 เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2559

บริเวณพื้นที่หน้าตลาดน้ำประชารัฐ
บางโป้ไม้

ภาพที่ 17 เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2559

ภาพบรรยากาศตลาดน้ำประชารัฐ
บางโป้ไม้

ภาพที่ 18 เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2559

ร้านจำหน่ายขนมพื้นบ้าน ขนมสบั๊ด

ภาพที่ 19 เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2559
บรรยากาศตลาดน้ำประชารัฐบางไผ่
มีการจำหน่ายอาหารบนเรือ

ภาพที่ 20 เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2559
นักท่องเที่ยวเข้ามาจับจ่ายซื้ออาหาร
อาหารภายในตลาด

ภาพที่ 21 เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2559
นักท่องเที่ยวเข้ามาติดต่อซื้อตัวลงเรือ
เพื่อล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวบ้านตำบลบางไผ่

ภาพที่ 22 เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2559
เรือสำหรับพานักท่องเที่ยวชมวิถีชีวิต
สองฝั่งคลองตำบลบางไผ่ จำเป็นเรือแจว

ภาพที่ 23 เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2559
นักท่องเที่ยวรอลงเรือ โดยจะมีการให้
นักท่องเที่ยวใส่ชูชีพ เพื่อความปลอดภัย

ภาพที่ 24 เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2559
นักท่องเที่ยวล่องเรือแจว ชมความวิถี
ชีวิตและความงดงามของอุโมงค์จาก

ภาพที่ 25 เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2559
บ้านเรือนของชาวบ้านตำบลบางโป้ไม้
ที่อาศัยอยู่บริเวณสองฝั่งคลอง แต่หลังจะมีทำ
น้ำเพื่อเทียบเรือไว้คมนาคม

ภาพที่ 26 เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2559
นักท่องเที่ยวไว้สักการะและนมัสการ
พ่อท่านข้าวสุก

ภาพที่ 27 เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2559
ภาพบรรยากาศตลาดน้ำประจักษ์ตำบลบางโป้ไม้ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่มา : ภาพที่ 1-27 ได้มาจากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลและเก็บข้อมูลจากตำบลบางโป้ไม้
โดย นางสาวกรนก เกิดสังข์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล	นางสาวกรรณก เกิดสังข์	
รหัสประจำตัวนักศึกษา	5610521115	
วุฒิการศึกษา		
วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
มัธยมศึกษาตอนต้น	โรงเรียนสุราษฎร์ธานี	2546
มัธยมศึกษาตอนปลาย	โรงเรียนสุราษฎร์ธานี	2549
บริหารธุรกิจบัณฑิต	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2553
ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน		
ปี พ.ศ. 2554	พนักงานฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ บริษัท บางเทาแกรนด์ จำกัด (โรงแรมอังกา ลากูน่า ภูเก็ต)	
ปี พ.ศ. 2555-ปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่การตลาด บริษัท ธนาकारกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาสุราษฎร์ธานี	
การตีพิมพ์ผลงานวิจัย	กรรณก เกิดสังข์และณัฐมน ราชรักษ์. (2560). การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงอนุรักษ์ : กรณีศึกษาดำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี ฉบับเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม	